

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. วินัยของข้าราชการตำรวจ
3. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัย
 - 3.1 ด้านการใช้ภาวะผู้นำ
 - 3.2 ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรม
 - 3.3 ด้านการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กรมตำรวจ, 2540, หน้า 23-25) มีภารกิจสำคัญในการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์ ความสงบเรียบร้อยของสังคมและบ้านเมือง การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การอำนวยความสะดวกและการจัดการการจราจร ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการอย่างเต็มกำลังความสามารถให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวดเร็ว และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) แผนมหาดไทย ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) และกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540 – 2544) ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดที่ประเทศชาติกำลังเผชิญอยู่

และมีผลกระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยทั่วไปเป็นอย่างมาก

เพื่อให้ทุกหน่วยงานในสังกัดได้ทราบทิศทางการบริหารงานของกรมตำรวจ จึงได้กำหนดนโยบายหลักกรมตำรวจขึ้น 9 ประการ ดังนี้

1. มุ่งรักษาความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์ โดยดำเนินการในทุกรูปแบบ เพื่อเปิดทุนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์และดำรงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนสนับสนุนแนวทางตามพระราชดำริและโครงการพระราชดำริไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดเกิดผลตามพระราชประสงค์อย่างจริงจังและรวดเร็วที่สุด

2. เร่งรัดพัฒนาบุคลากรของกรมตำรวจทุกระดับ โดยเฉพาะให้ความสำคัญต่อการผลิตและการฝึกอบรมเพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี และจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ตลอดจนจัดหาและส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อย่าง ถูกต้องเหมาะสม และเพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรี

3. พัฒนาสถานีตำรวจและหน่วยปฏิบัติงานหลักให้มีความพร้อมในการบริการประชาชน โดยการกระจายทรัพยากรในการบริหารไปยังสถานีตำรวจให้มากขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ โดยเน้นการพัฒนางานบริการบนสถานีตำรวจ งานอำนวยความสะดวก งานสืบสวนสอบสวนและข้อมูลท้องถิ่น งานสายตรวจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม งานประชาสัมพันธ์ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ งานจราจร ตลอดจนกระจายกำลังตำรวจออกไป ปฏิบัติงานในพื้นที่ในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากขึ้น

4. ปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ โดยยึดหลักคุณธรรม เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจและเป็นหลักประกันของความมั่นคงก้าวหน้าในการบริหารราชการแก่ข้าราชการตำรวจ ที่มีความรู้ความสามารถและความประพฤติดี โดยกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลไปยังสังกัดตามลำดับชั้น เพื่อให้ทุกหน่วยปกครองบังคับบัญชา ควบคุมดูแลให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ราชการตามอำนาจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อยู่ในกรอบวินัย เป็นที่รักใคร่ของประชาชนให้ "ตำรวจเป็นที่พึ่งของประชาชน" อย่างแท้จริง

5. เร่งรัดการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะคดีอุกฉกรรจ์และสะท้อนขวัญ คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน อาชญากรรมที่เป็นขบวนการและ

การกระทำผิดของคนร้ายข้ามชาติ โดยเน้นการโจรกรรมธนาคาร ร้านทอง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการปราบปรามและกวาดล้างอาชญากรข้ามชาติ อาวุธสงครามและวัตถุระเบิดอย่างจริงจังและ ต่อเนื่องพร้อมทั้งเข้มงวดกวดขันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายที่เป็นเงื่อนไขหรือปัจจัยที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม เช่น บ่อนการพนัน เครื่องจักรกลไฟฟ้า (ตู้ม้า) โสเภณีเด็ก การบังคับค้าประเวณี สถานบริการผิดกฎหมาย แหล่งผลิตหรือจำหน่ายเอกสารวัตถุและสิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร

6. ดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทุกประเภท โดยเฉพาะยาบ้าและสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอื่น ๆ โดยให้ดำเนินการทั้งด้านการสืบสวนปราบปรามแหล่งผลิตแหล่งจำหน่าย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เสพลด ละเลิก การใช้ยาเสพติด และการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดทุกประเภท เพื่อปลูกฝังแห่งการปฏิเสธยาเสพติด อันจะเป็นภูมิคุ้มกันของแต่ละบุคคล และชุมชนให้พ้นจากยาเสพติด รวมทั้งขจัดข้าราชการหรือผู้มีอิทธิพลที่พัวพันเกี่ยวข้อง รู้เห็นเป็นใจ หรือได้รับประโยชน์เกี่ยวกับการค้ายาเสพติดอย่างเฉียบขาดเพื่อให้ปพุทธศักราช 2540 เป็นต้นไปเป็น "ปีแห่งการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด"

7. พัฒนางานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อเสริมงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด โดยการแสวงหาความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนองค์กรประชาชน องค์กรภาคเอกชน ลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ กลุ่มพลังมวลชน นักวิชาการ สื่อมวลชน ส่วนราชการและทุกหน่วยงานในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารส่งเสริม สนับสนุนกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดร่วมกัน

8. มุ่งลดอุปนิสัยบนท้องถนนโดยประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรณรงค์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและปลูกฝังวินัยการจราจรแก่ผู้ใช้รถใช้ถนนและประชาชนทั่วไป เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด และมีส่วนร่วมในการจัดและแก้ไขปัญหาการจราจร พร้อมทั้งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในด้านการติดตั้งป้ายสัญญาณไฟจราจรและปรับปรุงเส้นผิวการจราจร

9. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่และวิทยาการตำรวจมาใช้ประโยชน์ในงานของกรมตำรวจให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นการวางแผนและพัฒนาการรองรับเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้วยการจัดทำระบบฐานข้อมูล สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลในระดับต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้งานและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจของกรมตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามุ่งเน้นที่จะพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะสร้างความสงบให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ซึ่งก่อนจะกล่าวถึงบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจในการเสริมสร้างวินัย จะได้กล่าวถึงวินัยโดยทั่วไป และวินัยของข้าราชการตำรวจก่อนเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของหัวหน้าสถานีตำรวจ ฎวรให้แก่ข้าราชการตำรวจผู้ได้บังคับบัญชาต่อไป

วินัยของข้าราชการตำรวจ

ความหมายของวินัยโดยทั่วไป

วินัยเป็นศัพท์ที่ถูกนำมาใช้ในทุกองค์การ ตั้งแต่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และองค์การที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non – profit organization) ทั้งในความหมายระดับกว้างและความหมายที่เฉพาะเจาะจง นอกจากนี้วินัยเป็นเรื่องที่มีขอบเขตกว้างขวาง ละเอียดย่อย และเกี่ยวข้องกับคนหมู่มาก ส่งผลให้แต่ละบุคคลมีความเข้าใจที่แตกต่างกัน (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2542, หน้า 310) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบความหมายของวินัย ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535, หน้า 756) กำหนดความหมายของวินัยไว้ว่าเป็นระเบียบสำหรับกำกับความประพฤติให้เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน

พจนานุกรมภาษาอังกฤษ Webster (1996, หน้า 198) กำหนดความหมายของวินัยไว้ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรมให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หล่อหลอมให้เป็นรูปแบบทำให้เกิดความเข้มแข็งหรือทำให้เกิดความสมบูรณ์
2. การควบคุมให้เกิดผลดี โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความเชื่อฟัง
3. การลงโทษหรือการตำหนิ

วิทย์ เทียงบุญธรรม (2541, หน้า 617) ได้ให้ความหมายของวินัย ไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ สิกขาบทของพระสงฆ์ ความสำรวมตัว ความประพฤติดี

มานิต มานิตเจริญ (2543, หน้า 881) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบวินัย ระเบียบแบบแผน และข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ การฝึกฝน การลงโทษ ความประพฤติที่สอดคล้องกับระเบียบวินัย

เสียรชัย เสียมวรรณ (2540, หน้า 920) ได้ให้ความหมายของ วินัย ไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อบังคับ การรักษาวินัย เคร่งครัดในวินัย การลงโทษทางวินัย

ทองศรี กำภู ณ อยุธยา (2540, หน้า 193) วินัย หมายถึง การยึดมั่นในวินัย การยึดมั่นในสัจจอธิฐานต่อภาระหน้าที่และกิจทั้งปวงของตนที่มีอยู่ กรอบในการทำงานให้เกิดผล

เสนาะ ตีเยาว์ (2537, หน้า 214) กล่าวถึงความหมายของวินัยไว้ใน 3 ลักษณะที่สัมพันธ์กัน ดังนี้

1. วินัย เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการควบคุมการปฏิบัติงานของคนหมู่มาก เพื่อให้คนอยู่ในขอบเขตที่ดี
2. วินัย เป็นเครื่องมือของผู้นำในการควบคุมพฤติกรรมของคนในองค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ
3. วินัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดพฤติกรรมของคน โดยอาศัยการให้รางวัลและการลงโทษ

สมาน รังสิโยกฤษฎ์ (2540, หน้า 83) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบข้อบังคับใด ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมความประพฤติของข้าราชการให้สามารถปฏิบัติงานไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารราชการ

กิตติมา บริดีดิลก (2532, หน้า 124) ได้กล่าวถึง ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย คือ การดำเนินการใด ๆ ก็ตามเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในองค์การหรือสังคมนั้นให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

พนัส หันนาคินทร์ (2529, หน้า 292) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง มาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้สมาชิกในสังคมต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ที่แต่ละสังคมได้กำหนดไว้ มาตรการเช่นนี้ อาจจะเป็นทั้งการส่งเสริมให้กระทำความดี หรือให้ปฏิบัติตามข้อบังคับ หรืออาจเป็นการลงโทษเพื่อให้หักห้ามการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับหรือการกระทำไม่ดีก็ได้

สุเมธ เดียววิเศษ (2529, หน้า 227) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ 2 ประการ คือ

1. วินัย หมายถึง แบบแผนของความประพฤติที่บุคคลยึดถือปฏิบัติด้วยความรู้สึกของตนเองที่มีเหตุผล อันเกิดจากการเรียนรู้ด้วยการเป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งมีปทัสถานของ

สังคมเป็นพื้นฐานรองรับความรู้สึกเช่นนั้นเป็นความประพฤติที่แสดงออก กระทำด้วยความสมัครใจปราศจากการบังคับใด ๆ ทั้งสิ้น

2. วินัย หมายถึง ระเบียบข้อบังคับใด ๆ ที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้ในการควบคุมความประพฤติของบุคคลในหน่วยงานให้ปฏิบัติงานไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

อุทัย หิรัญโต (2523, หน้า 168) ให้ทัศนะว่า วินัย คือ ปทัสถานของสังคมอันเป็นเครื่องกำหนดความประพฤติของบุคคลบางหมู่บางคณะให้อยู่ในกรอบแห่งความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความถูกต้อง สังคมมนุษย์จะดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุขนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ทางสังคม กล่าวคือ มีกรอบอันเป็นแนวทางแห่งการประพฤติหรือการปฏิบัติตนที่สังคมนั้น ๆ กำหนดขึ้น

ส่วนความหมายของคำว่า “วินัย” ในภาษาอังกฤษ คือ Discipline (The Grolier Webster International Dictionary, 1981, p. 375) หมายถึง

1. การฝึกอบรม เพื่อสร้างพฤติกรรมที่ดี หรือแบบฉบับของพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมซึ่งคาดว่าจะสร้างจิตใจให้ดีขึ้น
2. พฤติกรรมที่ถูกควบคุมซึ่งเป็นผลจากการฝึกอบรมดังกล่าว และยังมีนักวิชาการชาวต่างประเทศ ให้แนวคิดเกี่ยวกับวินัยไว้อีกหลายคน เช่น ฟิลิปโป (Filippo, 1966, p. 379) ให้แนวคิดของคำว่า วินัย หมายถึง การเข้ามาตราการลงโทษพนักงานที่ประพฤติในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา การลงโทษเช่นนี้นับว่า เป็นการจูงใจในทางลบ อย่างไรก็ตาม การลงโทษทางวินัย อาจทำได้โดยการว่ากล่าวตักเตือน ตักเตือนพนักงาน ตัดเงินเดือน เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการที่ตรงกันข้ามกับการจูงใจในทางบวกที่จะใช้วิธีการกล่าวชม เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนขึ้นเงินเดือน เป็นต้น แม้ว่าการลงโทษจะได้ศึกษามาตรการการป้องกันและการกำหนดโทษในการที่ผู้ประพฤติละเมิดก็ตาม แต่ยังคงมีผู้กระทำการฝ่าฝืนอยู่จนได้ ดังนั้น การกำหนดระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนมาตรการการลงโทษไว้นี้เรียกว่าวินัย

ดี เซนโซ และ โรบบินส์ (De Cenzo & Robbins, 1993, p. 113) กล่าวว่าวินัย (Discipline) หมายถึง สถานการณ์ที่พนักงานประพฤติตนผิดกฎเกณฑ์หรือมาตรการของพฤติกรรมที่องค์กรกำหนด

วิลสัน (Wilson, 1971, p. 71) ได้กล่าวว่า วินัย คือ ความมีระเบียบในการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ อันเกิดจากคุณธรรมในตนเอง หรือค่านิยมที่มีต่อกิจกรรมนั้นเป็นแรงจูงใจ โดยปราศจากการบังคับหรือการสั่งสอนแต่อย่างใด วินัยเป็นสิ่งที่เกิดจากเหตุผล และการประเมิน

ค่าของความมีระเบียบโดยอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้มีความเข้าใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ แสดงว่าวินัยที่ดีนั้น เกิดจากอำนาจภายในตัวบุคคลเป็นแรงผลักดันให้เกิดแรงประพฤติปฏิบัติ

จูเซียส (Jucius, 1971, p. 518) ให้ทัศนะว่า วินัย หมายถึง การมีทัศนคติของ พนักงานที่มีต่อระเบียบข้อบังคับขององค์การของผู้บังคับบัญชาด้วยความสมัครใจ เรียกได้ว่า บุคคลนั้นจะมีระเบียบวินัยดี ในทางตรงกันข้ามบุคคลใดมีความรู้สึกฝืนใจที่จะปฏิบัติตาม ระเบียบ ข้อบังคับ หรือฝ่าฝืนหรือละเมิดแล้วยอมจะเรียกได้ว่า บุคคลนั้นขาดระเบียบวินัยด้วย

เม็กกินสัน (Megginson, 1970, p. 563) ได้ให้คำนิยามของวินัย ไว้ว่า คือ ความเป็น ระเบียบระบบในการปกครอง เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานหรือการกระทำ โดยมีทั้งลักษณะของ การแก้ไขและการลงโทษ

บีช (Beach, 1975, pp. 600 – 603) มีความเห็นว่า วินัย มีความหมายสองประการ คือ หมายถึง การควบคุมและการหล่อหลอมพฤติกรรมทั้งโดยวิธีให้รางวัลและโดยวิธีลงโทษ วินัยในทางบวกหมายถึง มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะสร้างทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานให้เกิด ขึ้นในหมู่บุคลากร ซึ่งเป็นเหตุให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับด้วยความเต็มใจ วินัยใน ทางลบ คือ มาตรการลงโทษหรือขู่ว่าจะลงโทษ เพื่อบังคับให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อ บังคับ

สำหรับความหมายของวินัยข้าราชการได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการด้วยกัน เช่น วินัยข้าราชการพลเรือน (อุดร ชื่นกลิ่นอุป, 2523, หน้า 289) หมายถึง บทบัญญัติต่าง ๆ ที่ บัญญัติไว้ให้ข้าราชการพลเรือนต้องประพฤติปฏิบัติตาม หรือเป็นระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ กำหนดให้เพื่อใช้ควบคุมความประพฤติของข้าราชการให้สามารถปฏิบัติราชการไปด้วยความ เรียบร้อย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารราชการ (สมาน รังสิโยภุญญ์, 2540, หน้า 93) เป็นข้อบัญญัติที่วางไว้เป็นหลักกำกับ และมีมาตรการสำหรับควบคุมความประพฤติและการ กระทำของข้าราชการ (พนัส หันนาคินทร์, 2526, หน้า 239) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบ อันจะก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่นั่นเอง

ในส่วนของวินัยข้าราชการตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (2529, หน้า 3) ได้ระบุไว้ว่าวินัยข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้อบัญญัติที่กำหนดให้ตำรวจประพฤติ ปฏิบัติ ซึ่งวินัยของข้าราชการตำรวจมีทั้งกฎระเบียบข้อปฏิบัติของทางราชการและสิ่งที่ตำรวจ ควรจะต้องประพฤติตามความคิดหวังของประชาชนและสังคม ในฐานะที่ตำรวจเป็นอาชีพพิเศษ ที่จะต้องทำนุบำรุง ดูแลทุกข์สุขของประชาชน หมายถึง เป็นรั้วภายในบ้านเมืองไม่ให้เกิดการ กระทำหรือประพฤติผิดตามกฎระเบียบที่บ้านเมืองได้วางไว้ ตำรวจจึงต้องเป็นผู้ประพฤติดนเป็น

แบบอย่างที่ดี เพราะเป็นผู้รักษากฎหมาย

จากความหมายของคำว่า “วินัย” ทั้งที่เป็นความหมายของวินัยโดยทั่วไป และความหมายของวินัยข้าราชการ อาจสรุปได้ว่า ความหมายของวินัยที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการนั้นมีความหมายเป็น 2 แบบ คือ

1. หมายถึง ระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ข้อบังคับของคนในหน่วยงานเพื่อใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ให้อยู่ในกรอบและแบบแผนอันตั้งามถูกต้องของหน่วยงานนั้น ๆ
2. หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นการควบคุมตนเองยอมรับหรือปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือการบังคับบัญชา มีความเป็นระเบียบหรืออยู่ในแบบแผนที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของวินัย

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2542, หน้า 311) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวินัย ไว้ว่า วินัยมีองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

1. ระบบ วินัยเป็นระบบที่องค์การนำมาใช้สำหรับชี้นำและควบคุมให้สมาชิกปฏิบัติตัวตามที่องค์การต้องการ เนื่องจากสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายและจิตใจ ถ้าองค์การไม่มีแนวทางให้สมาชิกปฏิบัติอาจก่อให้เกิดความสับสนความขัดแย้งและปัญหาในการดำเนินงานขึ้น ดังนั้นองค์การจึงต้องพัฒนาระบบที่สามารถทำให้สมาชิกเข้าใจบทบาท หน้าที่ วัตถุประสงค์ร่วม (mutual objective) และสามารถปฏิบัติตัวตามที่องค์การต้องการ
2. พฤติกรรม การแสดงออกของสมาชิกมีผลต่อภาพลักษณ์ การดำเนินงานและประสิทธิภาพขององค์การ องค์การที่สมาชิกสามารถปฏิบัติตนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ย่อมมีโอกาสก้าวหน้าในอนาคต ดังนั้นวินัยถูกนำมาใช้ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปตามแนวทางที่องค์การต้องการ
3. กลุ่มคน วินัยถูกนำมาใช้กับกลุ่มคนให้แสดงพฤติกรรมในแนวทางที่ต้องการ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากองค์การเกิดขึ้นจากการรวมตัวของบุคคลหลายคน ดังนั้นจึงต้องมีข้อกำหนดที่สามารถทำให้บุคคลอยู่และกระทำกิจกรรมร่วมกันอย่างเหมาะสมตลอดจนส่งเสริมให้องค์การสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
4. เครื่องมือ ระบบวินัยต้องอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ควบคุมให้กลุ่มบุคคลประพฤติตนตามที่ต้องการ โดยที่เครื่องมือเหล่านี้ ได้แก่ การลงโทษ การใช้รางวัล และการให้คำปรึกษา เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและเกี่ยวข้องกับความรู้สึก

ของบุคคล ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รักษาวินัยต้องพิจารณาความรุนแรง ผลกระทบ และความเหมาะสมของเครื่องมือแต่ละประเภทก่อนตัดสินใจนำมาใช้กับพนักงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต

จุดมุ่งหมายของวินัย

วินัยเปรียบเสมือนขอบเขตที่กำหนดให้สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติตัวในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์การเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและการดำเนินงานขององค์การ เมื่อกล่าวถึงวินัยบุคคลทั่วไปมักนึกถึงภาพเพียงด้านเดียว ได้แก่ ข้อกำหนดและบทลงโทษถ้ามีผู้ฝ่าฝืน ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ยังไม่สมบูรณ์ และการกระทำใด ๆ ก็ตาม ย่อมต้องมีจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานได้ผลอย่างแท้จริง มิใช่เป็นการกระทำที่เลื่อนลอย ดังนั้นการกำหนดวินัยข้าราชการก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวินัยไว้ ดังนี้

ณัฐพันธุ์ เจริญนันท (2542, หน้า 313) วินัย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมพฤติกรรม ระบบวินัยถูกนำมาใช้ในการส่งเสริมพฤติกรรมที่องค์การต้องการให้สมาชิกแสดงออก โดยการให้รางวัลแก่พนักงานที่ประพฤติตัวเหมาะสม เพื่อเป็นการเสริมแรงให้พนักงานรักษา และพัฒนาพฤติกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง
2. ป้องกันพฤติกรรม ระบบวินัยถูกนำมาใช้กับสมาชิก เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขององค์การ โดยการลงโทษ ดุดเตือน หรือให้คำแนะนำแก่สมาชิกที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม หรือไม่ตรงตามความต้องการขององค์การ เพื่อบุคคลจะได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามข้อกำหนดขององค์การ

การสร้างและการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ (psychological related) โดยเฉพาะพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์มาประกอบกัน ดังนั้นในทางปฏิบัติ ผู้มีหน้าที่รักษาวินัย ต้องสร้างความสอดคล้องระหว่างการประยุกต์วัตถุประสงค์ทั้งสอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการส่งเสริมพฤติกรรมที่องค์การต้องการและป้องกันมิให้พนักงานประพฤติตนไม่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (2529, หน้า 23) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของวินัยข้าราชการตำรวจไว้ว่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้

1. การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของข้าราชการเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. การดำเนินงานขององค์การของราชการไปสู่จุดมุ่งหมายตามแผนที่วางไว้
3. การบังคับบัญชาในองค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีความเป็นธรรมแก่ข้าราชการในองค์การของทางราชการ

5. เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศชาติ

วินัย ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสามัคคีในหน่วยงาน (โสรัจ แสงศิริพันธ์, 2526, หน้า 261) นอกจากนี้การกำหนดให้มีวินัยนั้น ยังเป็นการเสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติตามวินัย เกิดความคิด ความเคยชินที่จะประพฤติในทางที่ดีงามที่เรียกว่า วินัยส่วนบุคคล และเพื่อเป็น มาตรฐานระหว่างความประพฤติของกลุ่มบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ (พนัส หันนาคินทร์, 2526, หน้า 239) ทั้งนี้เพราะเมื่อคนเรามารวมกันจึงเป็นเกณฑ์สำหรับควบคุมความประพฤติไว้ ให้เป็นที่เข้าใจกันว่า องค์การนั้นจะต้องให้ผู้ปฏิบัติงานประพฤติตนอย่างไร จึงจะสามารถให้ ผู้ปฏิบัติงานอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ และก่อให้เกิดประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายขององค์การนั้น ๆ

จึงกล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ข้าราชการต้องมีวินัยนั้น เนื่องจากข้าราชการ เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ปฏิบัติงานของรัฐ เป็นผู้ที่มีอำนาจและหน้าที่ หากไม่มีวินัย สำหรับควบคุมเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติแล้ว ข้าราชการบางคนอาจไม่กระทำตาม หน้าที่ หรือใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไปในทางที่ผิด เช่น ช่มเหล่งแกประชาชน กระทำ การทุจริตแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น เป็นต้น การกระทำเหล่านี้ส่งผลต่อประเทศ ชาติ ดังนั้นจึงต้องมีวินัยไว้คอยควบคุมข้าราชการให้ประพฤติปฏิบัติในขอบเขตที่กฎหมาย กำหนดไว้ และวินัยยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างประสิทธิภาพและความสำนึกที่ดีต่อหน้าที่อีกด้วย

ความสำคัญของวินัย

สายชน หมิ่นเมือง (2527, หน้า 20) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของวินัยเอาไว้ว่า การ อยู่ร่วมกันของคนหมู่มาก ซึ่งต่างกันโดยชาติ ตระกูล และนิสัยใจคอถ้าขาดระเบียบหรือวินัยเป็น เครื่องควบคุมแล้ว ต่างคนก็ต่างจะทำไปตามอหยาศัยและตามที่ตนถนัด ความขัดกันและลักลั่น กันก็จะเกิดขึ้น ยิ่งมากคนเท่าใดยิ่งขัดและลักลั่นกันมากขึ้นเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น การงานที่จะ ทำก็เสียผล ทั้งความสงบสุขก็หาไม่แก่หมู่คณะนั้นไม่ ฉะนั้น เพื่อความสำเร็จและความเรียบร้อย แห่งการงาน เพื่อความสงบสุขแห่งหมู่คณะ และที่สุดเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง จึงจำ ต้องมีวินัยเป็นเครื่องควบคุม คือใช้วินัยหรือระเบียบแทนพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เพราะต่างคนต่าง ก็จากถิ่นอื่นมาอยู่รวมกัน หรือแม้แต่ผู้ที่อยู่ในถิ่นเดียวกันก็ตาม ยิ่งถ้าในหมูชนที่มีชาติชั้น วรรณะ ฐานะ ยศ และความรู้เท่า ๆ กันหรือหมูชนทั้งประเทศแล้ว ความสำคัญแห่งระเบียบวินัย หรือกฎหมายยิ่งมีมากขึ้น จึงต้องพร้อมกันยึดถือเสมือนหนึ่งเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครองจริง ๆ จึงจะบรรลุความมุ่งหมายและประสบความสำเร็จรุ่งเรืองได้ ขอยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น หากเปรียบประชาชนเป็นมรดกดอกไม้บานาชนิดแล้ว มรดกดอกไม้เหล่านี้จะไม่มีค่าเลยหากอยู่

ระกะระกะเฟ้นผ่านการจัดกระจาย แต่ถ้าเมื่อใดเรานำดอกไม้หลากหลายชนิดมารวมกันแล้วผูกมัดด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นใด เพื่อให้ดอกไม้เหล่านั้นรวมกันเป็นกลุ่มช่อ จะแลดูสวยงามเป็นที่เจริญหูเจริญตา หากเปรียบดอกไม้เป็นพลเมืองหรือประชาชนแล้ว สิ่งที่ถูกมัดให้ดอกไม้เหล่านั้นแลดูสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อยก็เปรียบเหมือนระเบียบวินัยนั่นเอง

การที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคม จำเป็นจะต้องมีข้อบังคับ ระเบียบและวินัยเพื่อกำกับความประพฤติของมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันโดยปกติสุข เป็นหลักประกันพื้นฐานของความสงบสุขของหน่วยงาน ข้อกำหนดเหล่านี้มีตั้งแต่ปทัสถานสังคม อันได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีจารีตนิยม และข้อห้ามต่าง ๆ ไปจนถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวินัย ก็เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกัน และปฏิบัติงานร่วมกันอย่างราบรื่น เรียบร้อย และสงบสุข รวมทั้งทำให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การด้วย ซึ่ง ประวิณ ณ นคร (2528, หน้า 26) ได้อัญเชิญพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2520 มากล่าวในหนังสือคู่มือการรักษาวินัยข้าราชการสำหรับผู้บังคับบัญชา ความตอนหนึ่งว่า

"อิสรภาพกับวินัย ซึ่งดูเผิน ๆ เหมือนกับเป็นสิ่งตรงข้ามกันนั้น แท้ที่จริงเป็นของคู่กัน ทั้งจำเป็นจะต้องใช้ควบคู่กันอยู่เสมอ มิฉะนั้นจะหวังผลที่ดีอันพึงประสงค์ไม่ได้ อย่างท่านทั้งหลายซึ่งมีความรู้ความคิด สติปัญญาสามารถที่จะสร้างประโยชน์ต่าง ๆ ได้พร้อมมูลอยู่นี้ ถ้าขาดวินัยก็อาจปล่อยตัวปล่อยใจให้เป็นไปตามความสะดวกสบาย ทำให้สูญเสียประโยชน์ที่พึงจะได้ไปเปล่า ๆ เท่ากับได้เบียดเบียนทำลายตนเอง และทำลายผู้อื่นให้เสียหายด้วยอย่างน่าตำหนิที่สุด เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่ทุกคนจะต้องใช้วินัยบังคับ คือ บังคับให้ทำความดีความเจริญให้แก่ตน และแผ่แผ่ความดีความเจริญนั้นแก่ผู้อื่นพร้อมกันไปด้วย"

กลุ่มคนที่ปฏิบัติงานร่วมกันจำเป็นต้องมีระเบียบวินัยเพราะเป็นแนวทางให้คนในองค์การปฏิบัติเหมือนกันทุกคนเพื่อรักษาความเรียบร้อยถูกต้องของงาน ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีวินัยทั้งส่วนบุคคลและวินัยขององค์การ ดังที่ สมพงศ์ เกษมสิน (2526, หน้า 221) ได้กล่าวไว้ว่า วินัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานองค์การ โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคล การตั้งระเบียบวินัยในองค์การขึ้นมา เพื่อเป็นหลักประกันขั้นมูลฐานที่จะทำให้องค์การทำงานสำเร็จในเบื้องต้นตามเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ที่จะต้องควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประพฤติตนให้เป็นไปโดยถูกต้อง ตามวินัยที่กำหนด

พระธรรมปิฎก (2538, หน้า 36) ได้กล่าวเอาไว้อีกว่า วินัยนั้นสำคัญมาก ถ้าชีวิตวุ่นวาย การเป็นอยู่ของมนุษย์สับสนหะระเบียบไม่ได้ โอกาสในการดำเนินชีวิตก็จะหายไป เช่น

ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรถ้าไม่มีระเบียบโต๊ะเก้าอี้วางเกะกะทั่วไปคนก็เดินกันไปกันมาบ้าง คุยกันบ้าง ดื่มน้ำชากาแฟ การประชุมก็ฟังกันไม่รู้เรื่องสับสนไม่บรรลุจุดประสงค์ของการประชุม ตามที่ตั้งกันเอาไว้ แม้แต่การจัดการจราจรในบ้านเมืองของเรา ถ้าจัดไว้ไม่เป็นระเบียบแล้วแต่ ใครอย่างจะให้ถนนกันอย่างไรให้ไปตามอำเภอใจของตนเองเดี๋ยวรถก็ชนกันวุ่นวาย จะเดินทางไปไหนกันแต่ละที่ต้องเสียเวลากันหลายนาที แต่ถ้าเราจัดเป็นระเบียบเรียบร้อยตกลงกันว่าไป ทางนี้ให้เดินรถอย่างนี้ ทุกคนปฏิบัติตามนั้นจะเดินทางไปไหนก็สะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

กิจการต่าง ๆ ต้องมีระเบียบหรือต้องอาศัยวินัยมาจัดสรรโอกาสทั้งนั้น ที่เห็นได้ง่าย ๆ เช่น เมื่อแพทย์จะผ่าตัดศัลยกรรมจะต้องการวินัยมากจะต้องจัดระเบียบเครื่องมือที่ใช้ตาม ลำดับการทำงานอย่างเคร่งครัดทีเดียว เพราะอยู่ในช่วงของความเป็นความตาย พยาบาลที่จัด เตรียมเครื่องมือต้องพร้อมและจัดให้ถูกลำดับทุกอย่างผิดนิดไม่ได้ เพราะงานนั้นต้องเป็นไปตาม เวลาที่จำกัด ฉะนั้นในกิจการที่มีความสำคัญ มีความซับซ้อน มีความเป็นความตายเข้ามาเกี่ยวข้องวินัยจะยิ่งต้องมีความเคร่งครัดแม่นยำมากยิ่งขึ้น

ในสังคมวงกว้างออกไปถ้าชีวิตคนไม่ปลอดภัย สังคมไม่มีความเป็นระเบียบ มีโจรมี ขโมย มีการทำร้ายกัน จะไปไหนเวลาไหนก็ไม่สะดวก เพราะกลัวว่าถ้าไปเวลานี้หรือผ่านสถานที่ จุดนั้นแล้วอาจจะถูกทำร้ายได้ เมื่อคนไม่กล้าเดินทางมีความหวาดระแวงกิจการงานของสังคม และการดำเนินชีวิตของบุคคลก็หมดความคล่องตัวทำให้ขัดข้องไปหมด

โดยวินัยนี้ วินัยจึงช่วยจัดทำให้เกิดระบบระเบียบในชีวิตและในสังคมขึ้น ทำให้เกิดความคล่องตัวจะทำอะไรก็ได้ผล ฉะนั้นการจัดวางวินัยจะต้องคำนึงถึงความมุ่งหมายนี้อยู่เสมอ เช่น ต้องตรวจสอบว่าการจัดวางวินัย มีความมุ่งหมายชัดเจนหรือไม่ที่จะช่วยให้ชีวิตและกิจการ งานเป็นไปได้อย่างดี เกิดมีโอกาสดำเนินการและทำให้มั่นใจว่าเมื่อเราจัดระเบียบเรียบร้อยดีแล้ว โอกาสในการพัฒนาชีวิตจะเกิดขึ้นความเป็นอยู่และกิจการงานต่าง ๆ จะเป็นไปด้วยความคล่องตัวนำไปสู่จุดหมายดังที่ต้องการ

ในการพัฒนามนุษย์ในระยะยาว ถ้าไม่มีวินัยเป็นฐานก็จะทำให้เกิดความขัดข้องวุ่น วายสับสนฉะนั้นเราจึงจัดวางวินัยเพื่อความมุ่งหมายระยะยาวในการพัฒนามนุษย์ด้วย และ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญในสังคมประชาธิปไตยเพราะประชาธิปไตยต้องการโอกาสเหล่านี้ใน การที่จะให้มนุษย์มาสื่อสารมาแสดงออกเพื่อนำเอาศักยภาพของตัวเองออกมาช่วยในการสร้างสรรค์ สังคมอย่างได้ผล

สรุปว่า วินัยมีความหมายเชิงบวก คือเป็นการจัดสรรโอกาสให้ชีวิตและสังคมดำเนิน ไปโดยสะดวกคล่องตัวได้ผลมีประสิทธิภาพและเป็นโอกาสแก่การพัฒนามนุษย์ด้วย

ความสำคัญของวินัย อยู่กับการฝึกคนให้มีศีล ศีลนั้นมีความสำคัญมากเมื่อคนตั้งอยู่ในวินัยอย่างที่เราเรียกกันว่าเป็นคนมีวินัยแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในสิ่งที่เรียกว่าแสงเงินแสงทองของชีวิตที่งดงาม ความมีวินัยหรือศีลนั้นเป็นรุ่งอรุณของการศึกษา

พระพุทธเจ้าตรัสว่า เมื่อพระอาทิตย์จะอุทัยย่อมมีแสงเงินแสงทองขึ้นมาก่อนเสมอฉันใด ชีวิตที่งดงามจะเกิดขึ้นโดยมีความถึงพร้อมด้วยศีลหรือความมีวินัยนี้เป็นสิ่งปกบอกร่องแรกดุ้ย ฉะนั้นถ้าคนตั้งอยู่ในวินัยมีศีลแล้วก็มั่นใจได้ว่าชีวิตที่งดงามจะเกิดขึ้น เท่ากับว่าพระพุทธเจ้าตรัสให้คำรับรองไว้ว่าศีลหรือความมีวินัยเป็นรุ่งอรุณของการศึกษา เป็นสัญญาณว่ามนุษย์จะมีการพัฒนาและมีชีวิตที่งดงามต่อไป

ลักษณะของวินัย

ปกติทุกหน่วยงานต้องมีการกำหนดระบบวินัยขึ้น เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่ต้องการและป้องกันมิให้พนักงานแสดงพฤติกรรมที่ไม่ต้องการหรือไม่เหมาะสม แต่การดำเนินการทางวินัยอาจแตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละองค์การ ซึ่ง ฌ็องซูพันธ์ เขจรนันท์ (2542, หน้า 314) ได้กล่าวถึงระบบวินัยว่ามี 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. วินัยทางลบ (negative discipline) ระบบวินัยที่ใช้ความรุนแรง เป็นวิธีการที่ใช้มาตั้งแต่อดีต โดยองค์กรจะสร้างข้อกำหนด พร้อมบทลงโทษเป็นลำดับขั้นจากน้อยไปมาก ถ้าพนักงานไม่ปฏิบัติตามหรือเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติจะต้องถูกดำเนินการทางวินัย โดยอาจจะพิจารณาตามความบกพร่อง เจตนา และปัจจัยแวดล้อม การดำเนินการทางวินัยในลักษณะนี้ถูกวิจารณ์ว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เบื้องต้นของวินัย ตลอดจนสร้างภาพลักษณ์ในด้านลบ (negative image) ต่อองค์การและผู้ที่ทำหน้าที่รักษาวินัย ส่งผลกระทบต่อความรู้สึก ความสัมพันธ์ของพนักงานในองค์การ ขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคคลและอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่องในอนาคต

ปัจจุบันหลายองค์การยังคงตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ระบบวินัยทางลบ เพื่อปรามมิให้พนักงานประพฤติตนนอกขอบเขตที่กำหนด ดังนั้นผู้มีหน้าที่รักษาวินัยต้องนำหลักการจัดการ การปกครอง และจิตวิทยามาประยุกต์ เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เบื้องต้น โดยเราสามารถสรุปเป็นหลักการทางวินัย ดังต่อไปนี้

1. ชัดเจน หน่วยงานทางวินัยต้องกำหนดบทลงโทษ ขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจนเข้าใจง่าย และแจ้งให้พนักงานทุกคนรับทราบ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความบกพร่องขึ้น ตลอดจนมีความโปร่งใสในการดำเนินการ ไม่เลือกปฏิบัติโดยเอื้อประโยชน์แก่พรรคพวกของตน

190532

๐
36322
๗717๗
๐

2. เข้าใจ หน่วยงานด้านวินัยต้องแจ้งข้อบกพร่องของบุคคล เหตุผลและรายละเอียดในการลงโทษ ให้แก่พนักงานผู้ถูกดำเนินการทางวินัย เพื่อให้เขาเกิดความเข้าใจ ปรับปรุง หรือยกเลิกพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้น

3. ติดตามผล การดำเนินการทางวินัยไม่ใช่กิจกรรมที่กระทำครั้งเดียวเสร็จ ดังนั้น หน่วยงานด้านวินัยต้องมีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการว่าสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเพียงใด และต้องมีการเสริมแรงหรือปรับปรุงการดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพในอนาคต

4. เสริมแรง การดำเนินการทางวินัยเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ถูกนำมาประยุกต์ เพื่อให้กลุ่มบุคคลมีพฤติกรรมตามที่กำหนด ดังนั้นนอกจากการลงโทษตามขั้นตอนแล้วหน่วยงานทางด้านวินัยต้องให้รางวัลแก่ผู้ปรับปรุงพฤติกรรม เพื่อเป็นการกระตุ้นบุคคลให้พัฒนา และรักษาพฤติกรรมที่ต้องการอย่างต่อเนื่อง

2. วินัยทางบวก (positive discipline) มีผู้วิจารณ์ว่าระบบวินัยที่ใช้ความรุนแรงมิได้ทำให้บุคคลเกิดพัฒนาการทางพฤติกรรมอย่างแท้จริง แต่บุคคลต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด เพราะเกรงว่าจะถูกลงโทษ ทำให้ต้องเก็บกด เกิดความเครียด และแรงกดดันซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การในระยะยาว ดังนั้นจึงมีผู้พัฒนาระบบวินัยที่ไม่ใช้ความรุนแรง โดยอาศัยการกระตุ้นให้บุคคลพัฒนาตนเองจนมีพฤติกรรมที่องค์การต้องการซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่องในอนาคต โดยระบบวินัยทางบวกประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเตือนด้วยวาจา (oral reminder) ระบบวินัยทางบวกจะใช้คำว่า การเตือน (remind) แทนการตักเตือน (warning) เนื่องจากมีความหมายที่อ่อนแอกว่าและมีความเป็นกันเองระหว่างบุคคลมากกว่า โดยผู้มีหน้าที่รักษาวินัยจะทำการบอกกับพนักงานด้วยวาจาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและสาเหตุของปัญหา เพื่อให้บุคคลรับทราบและดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสม

2. การเตือนด้วยลายลักษณ์อักษร (written reminder) ขั้นตอนนี้มีความเป็นทางการมากกว่าการเตือนด้วยวาจา เนื่องจากการใช้วาจาไม่ได้ผลตามที่ต้องการโดยขั้นตอนนี้ผู้ที่ทำหน้าที่รักษาวินัยจะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงปัญหา วิธีการแก้ไขและอาจมีกำหนดเวลาในการแก้ไขที่แน่นอนแก่พนักงาน เพื่อให้บุคคลดำเนินการปรับปรุงตัวภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. การให้ตัดสินใจ (decision – making leave) ถ้าการดำเนินการในขั้นตอนที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ ผู้ทำหน้าที่รักษาวินัยจะให้บุคคลลาพักงานโดยอาจจะได้รับค่าตอบแทนเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลตัดสินใจว่าจะปรับปรุงตัวหรือจะออกจากองค์การ

ระบบวินัยทางบวกได้รับการยอมรับว่ามีข้อดีคือไม่กระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของพนักงาน และไม่ก่อให้เกิดปัญหากับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสภาพแรงงานองค์การแรงงาน หรือองค์การพัฒนาเอกชน แต่ระบบวินัยทางบวกถูกวิจารณ์ว่าไม่เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ เนื่องจากมีความยืดหยุ่นเกินไป ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนไม่สามารถวัดความเต็มใจในการปรับปรุงพฤติกรรมของพนักงานอย่างชัดเจน

3. การให้คำปรึกษาแก่พนักงาน (employee counseling) ปัจจุบันนอกจากการดำเนินการทางวินัยแล้ว องค์การอาจนำวิธีการให้คำปรึกษาแก่บุคลากร เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมของบุคคลให้เหมาะสมมาใช้ก่อนเริ่มดำเนินการทางวินัย เนื่องจากปัญหาทางวินัยเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย ตลอดจนปัญหาที่พบอาจเป็นเพียงส่วนน้อย หรือที่เรียกว่า “ ยอดภูเขาน้ำแข็ง (tip of the iceberg)” ซึ่งการดำเนินการทางวินัยอาจเป็นการแก้ปัญหที่ปลายเหตุ ซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหอย่างแท้จริง และอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่องในอนาคต การให้คำปรึกษาเป็นวิธีการที่นำมาประยุกต์ในหลายองค์การ โดยทั้งที่ปรึกษาและพนักงานจะร่วมกันค้นหา วิเคราะห์ และพยายามแก้ไขสาเหตุของปัญหาให้หมดไป เพื่อมิให้เป็นต้นเหตุของปัญหาแก่ทั้งองค์การและบุคคลอีกในทางปฏิบัติองค์การไม่จำเป็นต้องเลือกใช้ระบบวินัยเพียงระบบเดียว ดังนั้นองค์การต้องสร้างความเหมาะสมในการนำระบบวินัยทั้งสามมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติตามที่องค์การ และป้องกันมิให้บุคคลประพฤติเบี่ยงเบนจากขอบเขตที่กำหนด โดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความผันแปรของกระแสสังคมสูง ซึ่งก่อให้เกิดแรงผลักดันทั้งทางด้านบวก

สมาน รังสิโยกฤษฎ์ (2540, หน้า 94) ได้กล่าวถึงลักษณะของวินัยไว้ว่า ลักษณะของวินัยวินัย เปรียบเสมือนกรอบเป็นขอบข่ายในการร่วมกันปฏิบัติงานราชการ เป็นเครื่องมือในการควบคุมความประพฤติของข้าราชการในการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การพิจารณาลักษณะของวินัยนี้ อาจพิจารณาได้ตามลักษณะของการรักษาวินัยมุ่งประสงค์ที่จะให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของวินัย การรักษาวินัยของข้าราชการแยกพิจารณาได้ 2 ประการ คือ พิจารณาในทางบวก และพิจารณาในทางลบ

1. พิจารณาในทางบวก หมายถึงการเสริมสร้างทัศนคติ ทำที่และบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้งานดำเนินไปตามระเบียบวินัยที่กำหนดไว้ การรักษาวินัยในทางบวกนี้ มุ่งที่จะสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับหัวหน้าหน่วยงานให้ตระหนักถึงความสำคัญของระเบียบวินัย ถือเป็นหน้าที่ของข้าราชการทุกคนที่จะต้องประพฤติตนตามระเบียบวินัย หัวหน้าหน่วยงานต้องพยายามเสริมสร้างวินัยที่ดีให้เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน

โดยชี้ให้เห็นว่า วินัยนั้น มิใช่เป็นสิ่งที่น่ากลัวอะไรเลยสำหรับผู้ที่มีความประพฤติดีและปฏิบัติชอบแต่กลับจะเป็นการนำเกียรติภูมิมาสู่หมู่คณะเป็นส่วนรวม การที่แต่ละคนในหน่วยงานมีระเบียบวินัยที่ดีนั้น ยังเป็นผลดีต่อการบริหารงานของหน่วยงานนั้น ๆ อีกด้วย

2. พิจารณาในทางลบ ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า ระเบียบวินัยนั้น มีไว้เพื่อเป็นกรอบให้ทุกคนที่มาอยู่ร่วมกันหรือมาปฏิบัติงานร่วมกัน สามารถอยู่ร่วมกันหรือปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความสงบสุขและเรียบร้อย เปรียบเสมือน “กติกา” ที่กำหนดขึ้นในการเล่นเกมกีฬาต่าง ๆ ผู้ที่เข้ามาเล่นกีฬานิดเดียวกันก็ต้องประพฤติตนให้อยู่ในกติกา ผู้ที่ทำผิดกติกาก็จะต้องถูกลงโทษ ดังนั้น ในเรื่องวินัยก็เช่นเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ในกรอบของกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ จึงได้กำหนดบทลงโทษไว้ด้วย เพื่อลงโทษผู้ที่ออกนอกกรอบคือ กระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ทำไว้ ส่วนการลงโทษจะมากน้อยเท่าใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะการกระทำ ความผิด

จำนงค์ สมประสงค์ (2526, หน้า 150) ได้กล่าวว่า ถ้าจะแยกประเภทลักษณะของระเบียบวินัยโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ซึ่งในวงการไม่ว่าจะเป็นวงการธุรกิจ อุตสาหกรรม หรืองานราชการ อาจจำแนกประเภทของวินัยออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. ระเบียบวินัยลักษณะเป็นบวก เป็นระเบียบวินัยที่มีลักษณะไปในทางส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้คนประพฤติปฏิบัติดี โดยถือเป็นหน้าที่ของหัวหน้างานทุกคนจะต้องสร้างบรรยากาศในมน้ำใจดีให้คนประพฤติปฏิบัติเป็นคนดี และพยายามขจัดสภาพแวดล้อมที่จะชักจูงให้คนประพฤติฝ่าฝืน หรือละเมิดระเบียบวินัยให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้โดยยึดหลักการป้องกันดีกว่าการลงโทษ ฉะนั้นวิธีการป้องกันการละเมิดหรือฝ่าฝืนระเบียบวินัย จึงอาจกระทำได้โดยการแนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรม ตลอดจนกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีพร้อม ทั้งส่งเสริมให้คนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองให้มากที่สุด

ดังนั้น จึงพอสรุปลักษณะของระเบียบวินัยแบบบวกได้ว่า มีลักษณะเป็นการป้องกันมิให้คนประพฤตินอกระเบียบวินัยที่วางไว้ โดยให้คนร่วมกันรักษาระเบียบวินัยเป็นหมู่คณะ และส่งเสริมให้คนมีความสำนึกในการรักษาความมีระเบียบวินัยด้วยตนเอง ซึ่งการรักษาสภาพนี้ไว้ตลอดไปเป็นเวลานาน ๆ ก็จะทำให้เป็นปกติวิสัยของคนในหน่วยงาน ฉะนั้นหน่วยงานใดใช้ระเบียบวินัยลักษณะแบบบวกนี้แล้ว ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่การงานจะมีสูงมาก แต่ทั้งนี้คนเหล่านี้จะต้องได้รับการฝึกอบรมมาดี ได้รับการสร้างสิ่งจูงใจมาดีเสียก่อน จนกระทั่งตั้งใจที่จะปฏิบัติตามระเบียบคำสั่งด้วยความสมัครใจ

2. ระเบียบวินัยลักษณะแบบลบ ระเบียบวินัยแบบนี้เป็นระเบียบวินัยที่วางขึ้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในรูประเบียบวินัยข้อบังคับ มติหรือคำสั่งเพื่อให้ทุกคนภายใต้บังคับการต้องประพฤติปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และจะมีการระบุกำหนดบทลงโทษรุนแรงแก่ผู้ละเมิดหรือฝ่าฝืนระเบียบวินัยขึ้นไว้ด้วย ฉะนั้นทุกคนจะต้องรับผิดชอบตนเอง จะอ้างว่าไม่รู้ไม่ทราบข้อปฏิบัติตามระเบียบวินัยไม่ได้เป็นอันขาด จึงเป็นการรักษาวินัยแบบมุ่งหนักไปในการลงโทษเป็นหลัก หัวหน้างานเป็นผู้มีอำนาจลงโทษผู้ละเมิดหรือฝ่าฝืนระเบียบวินัย จะลงโทษโดยเฉียบขาดและและฉับพลัน เพื่อทำการปราบปรามคนประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้องให้เช็ดหลาบเกรงกลัวจึงอยู่ในกรอบวินัยที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ป้องกันมิให้มีการกระทำผิดขึ้น และส่งเสริมให้คนมีวินัยดี

การรักษาวินัยแบบลบ ใช้วิธีการบังคับให้คนมีวินัย ส่วนการรักษาวินัยแบบบวก ใช้วิธีการส่งเสริมและจูงใจให้คนมีวินัยโดยใจสมัคร

การรักษาวินัยแบบลบ หน้าที่ในการรักษาวินัยเป็นการระหนักรู้แก่พนักงาน ฝ่ายผู้บังคับบัญชาเพียงคอยจับผิด ส่วนการรักษาระเบียบวินัยแบบบวก หน้าที่ในการรักษาวินัยตกเป็นภาระหนักอยู่แก่ผู้บังคับบัญชาที่จะต้องสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดี และป้องกันสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้อำนาจของพนักงานเสีย ตลอดจนสนับสนุน จูงใจและนำให้พนักงานมีวินัยที่ดี จากลักษณะดังที่กล่าวนี้ย่อมจะเห็นได้ว่า วินัยนั้นมีลักษณะแตกต่างกันในสาระและวิธีการ ซึ่ง ประวิณ ณ นคร (2524, หน้า 44) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของวินัยไว้ดังนี้

1. การรักษาวินัยแบบลบ มุ่งหนักไปทางวินัยเป็นรายบุคคล ส่วนการรักษาวินัยแบบบวก มุ่งหนักไปในทางวินัยเป็นหมู่คณะ
2. การรักษาวินัยแบบลบ กระทำไปในทางปราบปรามหรือแก้ไขเมื่อมีการกระทำผิดขึ้นแล้ว ส่วนการรักษาวินัยแบบบวก กระทำหนักไปในทางส่งเสริมให้คนมีวินัยดี

นอกจากนี้ ธำรง บัวศรี (2506, หน้า 137) ยังได้สรุปลักษณะของวินัยที่ดีไว้อีก ดังนี้

1. ต้องมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการและบุคลิกภาพของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. ต้องไม่ขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมายของบ้านเมือง
3. ส่งเสริมผู้บริหารและผู้ปฏิบัติให้ปฏิบัติงานได้สะดวกและมีผลดียิ่งขึ้น
4. ต้องไม่บั่นทอนประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติ
5. ต้องไม่บั่นทอนเสรีภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. ต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกร้างสามัคคีระหว่างกันและกัน
7. ต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยการร่วมรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
8. ต้องไม่ใช่เพื่อประโยชน์หรือเพื่อการตัดสินใจของผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ
9. ต้องเป็นสิ่งที่มุ่งสร้างหรือป้องกันมากกว่าแก้ไข
10. ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้

ลักษณะของวินัยที่ดีจะเป็นรากฐานให้ทุกคนยอมรับและปฏิบัติตามข้อกำหนดนั้น ๆ

ลักษณะทางวินัยที่ดี (Sheviakev & Fritz, 1956, pp. 7 – 8) ควรจะมีลักษณะดังนี้

1. วินัยตั้งอยู่บนรากฐานของการเสียสละเพื่อมนุษยธรรม เช่น อิศรภาพ ความยุติธรรม และความเสมอภาคในหมู่ของคนทั้งหมด
2. ต้องยอมรับนับถือความมีศักดิ์และสิทธิของคนทุกคน
3. วินัยต่างเกิดขึ้นจากความเห็นชอบของคนทุกฝ่าย
4. วินัยที่ต้องกำหนดขึ้นมาจากความเข้าใจว่าต้องทำหรือไม่ทำสิ่งนั้น เพราะอะไร มากกว่าวินัยซึ่งไปตามคำสั่ง

จะเห็นว่าลักษณะของวินัยที่ดีนั้น จะต้องเกิดจากการยอมรับด้วยความสมัครใจและเข้าใจร่วมกันของกลุ่ม มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม มีความสะดวกในการปฏิบัติ ไม่ขัดต่อเสรีภาพในการทำงาน เป็นข้อปฏิบัติที่มุ่งสร้างหรือป้องกันมากกว่าแก้ไข และประการสุดท้ายจำเป็นต้องมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน โดยยึดการดำเนินการอย่างมีขั้นตอนและเหตุผล

วินัยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องป้องกันความเสียหาย และเป็นเครื่องยกระดับของผู้รักษาวินัยให้สูงขึ้นอย่างมองเห็นได้ทันตา คุณค่าของวินัยทำให้ผู้รักษาวินัยเป็นผู้เจริญ วินัย เป็นเครื่องวัดความดีของคน และยังเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

ประเภทของปัญหาด้านวินัย

วินัยเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลซึ่งมีรายละเอียดมากและมีขอบเขตกว้างขวาง ส่งผลให้ปัญหาด้านวินัยมีมากมายและอาจเกี่ยวข้องกันกับหลายปัญหาขององค์การ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ในองค์การ ฅญฐพันธ์ เขจรนนท์ (2542, หน้า 317) จำแนกไว้เป็น 4 ชนิด ดังต่อไปนี้

1. การเข้างาน (attendance) ปัจจุบันการขาดงานเป็นปัญหาด้านวินัยที่สำคัญขององค์การ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาที่บุคคลลาทำงานเฉลี่ยถึงร้อยละ 2.5 ต่อปีหรือประมาณ

เกือบ 2 สัปดาห์ในแต่ละปี โดยที่สามารถสรุปสาเหตุในการขาดงานของบุคลากร ดังต่อไปนี้

1.1 การขาดจิตสำนึก องค์การไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายของบุคคลกับของหน่วยงานหรือขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บุคคลมองไม่เห็นความสำคัญของการทำงาน และมีแนวโน้มที่จะขาดงานเพื่อทำกิจกรรมอื่นที่สามารถดึงดูดความสนใจของเขาในช่วงเวลานั้นแทน

1.2 ทักษะผิด การเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อการทำงานของสังคม ปัจจุบันหลายคนมองว่างานมิใช่หลักของชีวิต การดำเนินชีวิตประกอบด้วยปัจจัยหลายประเภทซึ่งบุคคลต้องทำให้เกิดความเหมาะสม ดังนั้นบุคคลจึงไม่จำเป็นต้องทุ่มเทความพยายามให้กับการทำงานอย่างเต็มที่

1.3 ความหลากหลาย ความแตกต่างทางภูมิหลังของบุคคลที่เข้าสู่กระแสนงาน เช่น ผู้หญิง วัยรุ่น ชนกลุ่มน้อย และชาวต่างชาติ ส่งผลให้ค่านิยมและทัศนคติที่มีต่อการทำงานแตกต่างจากกระแสนงานในอดีต

1.4 ความเชื่อที่ผิด บุคลากรหลายคนมีความเชื่อว่าต้องใช้วันลาให้ครบตามสิทธิ โดยยึดหลักว่า “ถ้าไม่ใช้ก็ทิ้ง (use them or lose them.)” โดยบุคคลจะพยายามใช้วันลาทุกชนิดที่ได้จากองค์การให้หมดภายในเวลาที่กำหนด ดังตัวอย่างปัญหาการลาป่วยโดยไม่จำเป็นของพนักงานในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากถือว่าเป็นสิทธิที่ตนสมควรได้รับจากองค์การในแต่ละปี ส่งผลให้องค์การต้องจ่ายค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น ซึ่งปัญหานี้มีความรุนแรงในระดับที่มากพอสมควรในประเทศไทย

2. พฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน (on the job behaviors) การประพฤติตัวไม่เหมาะสมขณะปฏิบัติงานเป็นปัญหาด้านวินัยที่สำคัญขององค์การ ปัญหานี้จะมีขอบเขตกว้างขวางตลอดจนส่งผลกระทบต่อองค์การในหลายด้าน เช่น การเล่นเกมพนัน การไม่ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนด การทะเลาะวิวาทระหว่างพนักงาน เป็นต้น

แต่ปัญหาสำคัญในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาการเสพยาและยาเสพติดของพนักงาน โดยเฉพาะปัญหาการแพร่ระบาดของกาใช้ยาบ้าในหมู่แรงงานบางกลุ่มในประเทศไทย โดยเฉพาะแรงงานที่ต้องใช้กำลังและปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาทั้งภายในองค์การ สังคม และระดับประเทศ

3. ความไม่ซื่อสัตย์ (dishonesty) เนื่องจากสังคมมนุษย์จะอยู่ร่วมกันด้วยความเชื่อถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ถ้าขาดความเชื่อถือจะทำให้การอยู่ร่วมกันไม่มีความสุข ดังนั้นแทบทุกองค์การจะให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ของบุคลากร ถ้าบุคคลมีพฤติกรรมไม่

ข้อสัถย์ เช่น ขโมย ยักยอก หรือให้ข้อมูลเท็จต่อองค์กร มักถือเป็นความผิดและมักถูกดำเนินการทางวินัยอย่างรุนแรง

การทุจริตในหน้าที่เป็นพฤติกรรมที่ทุกองค์กรไม่ยากให้เกิดขึ้น แต่สามารถพบได้ในหลายองค์กร ทั้งที่เป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดจากความตั้งใจ หรือปัญหาซึ่งเกิดจากความไม่ตั้งใจ โดยมีสาเหตุจากปัญหาที่แตกต่างกัน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้นผู้ทำหน้าที่รักษาวินัยต้องพยายามแก้ปัญหาที่ต้นเหตุมิใช่อาการ เพื่อมิให้บุคคลประพฤติผิดซ้ำอีก

4. กิจกรรมภายนอกองค์กร (outside activities) พนักงานแต่ละคนย่อมมีฐานะเป็นตัวแทนขององค์กร เนื่องจากสังคมภายนอกจะรับรู้ถึงภาพลักษณ์ขององค์กรผ่านการแสดงพฤติกรรมของสมาชิก การกระทำกิจกรรมส่วนตัวของบุคคลอาจมีผลต่อองค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ถ้าบุคคลกระทำทุจริต หลอกลวง หรือประกอบอาชญากรรมที่รุนแรง อาจทำให้องค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียงได้ ดังนั้นองค์กรอาจต้องใช้มาตรการทางวินัย เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติตนให้เหมาะสมในสังคม นอกจากนี้การควบคุมทางวินัยอาจถูกนำมาใช้ เพื่อให้บุคคลปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมมิให้เป็นภัยต่อองค์กร เช่น การประพฤติตัวเป็นที่เสื่อมเสียทางสังคม การประกอบอาชญากรรม การร่วมงานกับองค์กรคู่แข่ง เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่รักษาวินัยขององค์กรต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วนถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการทางวินัยในทุกระดับ โดยอาศัยทั้งหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์บนพื้นฐานของความเหมาะสม เพื่อไม่ก่อให้เกิดผลเสียรุนแรงในอนาคต

วินัยข้าราชการตำรวจ

วินัยข้าราชการตำรวจ ถ้ากล่าวโดยย่อก็คือควบคุมความเป็นระเบียบหรือนัยหนึ่งเรียกกันว่า วินัยราชการตำรวจ คือ การควบคุมความประพฤติของตำรวจแต่ละคนให้เป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อระเบียบและประพฤติตนเป็นคนดี เพื่อให้เหมาะสมแก่หน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ซึ่งทางราชการมุ่งหมายให้เป็นผู้รักษากฎหมายของประเทศและบำรุงสุขแก่ประชาชน เพื่อให้มีความสงบและเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและประเทศ ทางกรมตำรวจจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติตลอดจนความประพฤติอันอยู่ในข่ายที่เหมาะสมไว้ให้ข้าราชการตำรวจถือเป็นหลักปฏิบัติ

ดังนั้น ผู้ที่เป็นข้าราชการตำรวจจำเป็นที่จะต้องบังคับจิตใจของตนให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติเหมาะสมเป็นอันดี เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนและรักษากฎหมายและระเบียบวินัย โดยเคร่งครัดเพียงพร้อมไปด้วยความเป็นธรรม

ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่มที่ 1 ประเภทบุคคลลักษณะที่ 1 บทที่ 1 ได้กล่าวถึงการกระทำผิดวินัยข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติว่าด้วย วินัยตำรวจ พ.ศ. 2477 นั้นให้หมายความรวมถึงการกระทำดังต่อไปนี้

1. ดื้อ ชัดขึ้น หลิกเลียงหรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อข้าราชการตำรวจได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาแล้วต้องปฏิบัติตามคำสั่งทันทีโดยเต็มใจเต็มกำลัง และสมความมุ่งหมายของผู้บังคับบัญชาทุกประการ เว้นแต่ผู้ออกคำสั่งหรือผู้แทนผู้ออกคำสั่งหรือผู้มีอำนาจเหนือผู้ออกคำสั่งจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้น ถ้าได้รับคำสั่งซึ่งตนไม่เข้าใจโดยละเอียดจะต้องขอให้ผู้ออกคำสั่งชี้แจงให้เข้าใจก่อน ถ้าคำสั่งนั้นผิดต่อระเบียบแบบแผนของตำรวจหรือผิดต่อคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ให้ชี้แจงผู้ออกคำสั่งทราบ ถ้ายังขึ้นให้ผู้รับคำสั่งทำตาม ผู้สั่งต้องรับผิดชอบ แต่ถ้าทราบแน่ว่าคำสั่งนั้นผิดกฎหมายเมื่อชี้แจงผู้ออกคำสั่งทราบแล้ว ไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

2. ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อย

ระเบียบการเคารพที่ข้าราชการตำรวจจะต้องถือปฏิบัตินี้ต้องถือปฏิบัติทั้งตามระเบียบที่ว่าด้วยการเคารพของข้าราชการตำรวจ และตามระเบียบการเคารพอื่นซึ่งถือว่าเป็นมรรยาทอันดีงามของบุคคลทั่วไปด้วย

3. ไม่ประพฤติตนให้เคร่งครัดต่อมรรยาทและระเบียบแบบแผนของข้าราชการตำรวจมรรยาทและระเบียบแบบแผนของข้าราชการตำรวจนั้น มีอยู่เป็นอันมากข้าราชการตำรวจทุกคนจะต้องสนใจศึกษาและปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด เช่นในเรื่องดังต่อไปนี้

3.1 ห้ามมิให้ข้าราชการตำรวจขายดัดผม หรือดัดผมแบบทรงยาวหรือไว้หนวดหรือเครา ในลักษณะที่ไม่สุภาพเรียบร้อย

3.2 ห้ามมิให้เล่นการพนัน นอกจากเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลและเล่นบิลเลียดในสโมสรข้าราชการ และห้ามมิให้เข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน เช่น สนามม้า และสถานกาสิโน เป็นต้น

3.3 เวลาสวมเครื่องแบบตำรวจห้ามสวมแว่นตาชนิดต่าง ๆ เว้นแต่

3.3.1 ตำรวจผู้มีหน้าที่ขับหรือจักรยานยนต์ในขบวนเสด็จขณะโดยเสด็จพระราชดำเนินผ่อนผันให้สวมแว่นกับฝุ่น เพื่อมิให้เกิดเหตุขัดข้องแก่การโดยเสด็จ

3.3.2 ตำรวจผู้ที่ควบคุมการจราจร ซึ่งต้องกรำแดดอยู่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่มีแดด

3.3.3 ขณะที่มียานพาหนะที่ขับเข้ามาหรือยวดยานไปในที่มีฝุ่น ลม หรือแดดจัดหรือในขณะที่นั่งไปในยวดยานที่ไม่มีบังลม ฝุ่นก็ให้ผ่อนผันสวมแว่นได้

3.3.4 ผู้ที่ตาเจ็บ ซึ่งแพทย์แนะนำให้ใช้แว่นสี ก็ให้ผ่อนผันให้ใช้แว่นสีเฉพาะตามคำแนะนำของแพทย์หรือผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจอนุญาตได้คือ ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป เว้นแต่สถานที่ตำรวจที่มีเพียงตำแหน่งหัวหน้าสถานีก็ให้หัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

3.3.5 ผู้ที่มีสายตาสั้นหรือตาเข้แว่นเพราะสูงอายุผ่อนผันให้สวมแว่นตาสีขาวหรือสีมัวจะใช้แว่นสีอื่นไม่ได้

การผ่อนผันให้ใช้แว่นสี มิให้ใช้ในกรณีเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทหรือการรับเสด็จ ตลอดจนการรักษาการณ์ขณะเสด็จผ่าน

4. ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีในคณะข้าราชการตำรวจ

ในข้อนี้หมายความว่าความตลอดถึงการวิวาทหรือเหตุร้าย ก่อขึ้นซึ่งกันและกัน ฟ้องร้องซึ่งกันและกันยังโรงศาลก่อนได้รับอนุญาตหรือดำเนินการอย่างใด ๆ เพื่อจะทำให้ข้าราชการตำรวจแตกความสามัคคีซึ่งกันและกัน

5. เกียจคร้าน ละทิ้งหน้าที่ หรือเลินเล่อต่อหน้าที่ราชการ ข้าราชการตำรวจจะต้องเป็นผู้ขยันแข็งแรงในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ต้องไม่ผลัดวันประกันพรุ่งต่อหน้าที่การงานหรือทำงานให้หมักหมมไว้ และจะต้องปฏิบัติงานด้วยความพิณิจพิเคราะห์ขยันหมั่นเพียรพิจารณาเหตุและผล เพื่อผลสำเร็จเป็นอย่างดีแห่งการงานในหน้าที่

6. กล่าวเท็จ

เมื่อผู้บังคับบัญชาจะซักถามข้อความอย่างหนึ่งอย่างใด ต้องตอบโดยความจริงทั้งสิ้น ห้ามมิให้กล่าวความเท็จจริงถึงแม้ว่าตนจะได้กระทำผิดเองก็ดียิ่งต้องชี้แจงเหตุผลนั้นโดยความสัตย์จริง อย่างปิดบังความผิดของตนไว้ การกล่าวเท็จหมายความว่าความรวมถึงการรายงานเท็จด้วย

7. ใช้กิริยาวาจาไม่สมควรหรือประพฤติไม่สมควร

ตำรวจต้องสำรวมกายวาจาให้เรียบร้อยทั้งในและนอกสถานที่ราชการไม่ประพฤติหรือแสดงกิริยาวาจาในสิ่งที่จะเกิดความเสียหายแก่ตนหรือหมู่คณะ เช่น

7.1 ในเวลาสวดพระธรรมเทศนา หรือในเวลาที่ยุคคลส่วนมากสงบอารมณ์

7.2 ห้ามแสดงจำพวกหรือมหรสพ หรือการเล่นใด ๆ ต่อหน้าประชาชนหรือที่สาธารณะสถาน โดยสถานการณ์อื่นไม่สมควรหรือประพฤติกไรใด ๆ อันอาจเป็นที่ดูหมิ่นดูแคลน ขาดความเคารพนับถือยำเกรงแก่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชา

7.3 ตำรวจต้องประพฤติตนมิให้เกิดความรำคาญหรือความเสื่อมเสียแก่ผู้อื่น โดยความเห็นแก่ตัว

7.4 ห้ามรับเลี้ยงจากพ่อค้าที่กระทำการธุรกิจกับหน่วยราชการของตนหรือจากผู้ที่มาติดต่อขออนุญาตหรือขอรับบริการจากทางราชการ หรือจากผู้ที่อาจได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

7.5 ห้ามแต่งเครื่องแบบหรือเครื่องแต่งกายที่แสดงให้เห็นได้ว่าเป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร เข้าในไนท์คลับ สถานอาบอบนวดสถานอบายมุขหรือสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ยกเว้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ราชการ

7.6 ห้ามรับเชิญไปเป็นประธานหรือเจ้าภาพในพิธีเปิดบริษัทห้างร้านทางราชการของเอกชน

7.7 ห้ามออกบัตรเชิญหรือประกาศเชิญเป็นการทั่วไป เพื่อการเลี้ยงในการเลื่อน ยศ หรือเปลี่ยนแปลงยศหรือตำแหน่ง การเลี้ยงฉลองวันเกิด การฉลองขึ้นบ้านใหม่ และงานสังคมที่มีใช่เป็นประเพณี

7.8 ห้ามเป็นกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อื่นในบริษัทห้างร้านของเอกชน ซึ่งทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่าเป็นการยอมรับให้บริษัทห้างร้านของเอกชนเหล่านั้น อาศัยชื่อของตนเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อม

7.9 ห้ามมิให้ข้าราชการตำรวจนำครอบครัว บุตร ภรรยา หรือบุคคลใดเข้ามาในที่พักบริเวณสถานีตำรวจ หรือบนสถานตำรวจ หรือในที่ทำการก่อนที่จะได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาผู้เป็นหัวหน้าผู้ปกครอง สถานีตำรวจหรือหน่วยงานนั้น

7.10 ตำรวจต้องรักษาวาจาเรียบร้อย เวลาจะพูดจาโต้ตอบกับผู้ใดต้องพูดให้ได้ยินถนัดชัดเจน ไม่ซุบซิบอ้อมแอ้มในคอ คำพูดที่ใช้ก็ต้องพูดให้สุภาพเรียบร้อยอ่อนหวาน นุ่มนวลตามคุณาธิปไตยของบุคคลที่จะพูดด้วยนั้น ห้ามมิให้พูดจาหยาบโลน

8. งดเว้นไม่ดักเตือนสั่งสอนหรือลงทัณฑ์ผู้ได้บังคับบัญชาที่กระทำผิดตามทศานุโทษ เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาจะต้องปกครองบังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม ตรวจสอบความประพฤติและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในปกครองทุกชั้นให้อยู่ในศีลธรรม มีความประพฤติดีมีสมรรถภาพและวินัยอย่างเคร่งครัดการตรวจสอบนี้ต้องสอดส่องทั้ง

ในที่ทำการและนอกที่ทำการ หากพบตำรวจผู้ใดบกพร่องต้องตักเตือนสั่งสอนหรือพิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี หากตำรวจผู้ใดไม่ดีไม่สมควรที่จะให้อยู่ในราชการตำรวจต่อไป ก็ให้ดำเนินการเพื่อกำจัดตำรวจที่ไม่ดีให้พ้นออกไปจากวงราชการของตำรวจ แต่การลงโทษนั้นต้องเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจ ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาให้อำนาจโดยมิชอบทำร้ายผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น 毆บงกช ตบหน้า ตะต่อย ทบตีหรือใช้งานตรากตรำจนเกินสมควร เป็นต้น เพราะเป็นการแสดงความโหดร้ายทารุณขาดความปราณี ซึ่งมีใช้คุณลักษณะของผู้บังคับบัญชา

9. เสพเครื่องดองของเมาจนเสียกิริยาหรือยาเสพติดให้โทษ

เครื่องดองของเมา หมายถึงถึงสุราและเมรัยทุกชนิด ซึ่งเมื่อกินเข้าไปแล้วจะเกิดความมึนเมาจนเสียกิริยา เป็นเหตุให้เกิดความดูหมิ่น ขาดความเคารพและเชื่อถือ ตลอดจนอาจเกิดเสียหายต่อหน้าที่ราชการเว้นแต่การเสพเพียงเล็กน้อยตามกาละเทศะหรือตามประเพณีแห่งสังคม ซึ่งการเสพนั้นจะต้องระมัดระวังอย่าให้ถึงกับเสียกิริยา

ส่วนยาเสพติดให้โทษนั้น หมายถึง ยาเสพติดให้โทษทุกชนิด เช่น ฝิ่น ยาสูบ มอร์ฟีน เฮโรอีน และโคเคอิน เป็นต้น

10. มีความเลินเล่อหรือจงใจทำให้ทรัพย์สินของรัฐบาลเสียหาย

ทรัพย์สินของรัฐบาลหมายรวมถึงของหลวงที่จ่ายประจำตัว เช่น อาวุธปืนหรือที่จ่ายให้ใช้ราชการ เช่น ยานพาหนะต่าง ๆ เป็นต้น เหล่านี้จักต้องดูแลรักษาไว้ให้ดีดุจดังเป็นทรัพย์สินของตำรวจ

11. จะเป็นคนเดียวหรือรวมกันหลายคนก็ตาม พยายามหรือสมคบกันเพื่อจะใช้

อำนาจด้วยประการใด ๆ เป็นเชิงบังคับผู้บัญชาเป็นทางให้เสียระเบียบแบบแผนวินัยของตำรวจ ตำรวจต้องประพฤติตนเป็นผู้อ่อนน้อมต่อผู้บังคับบัญชา ไม่แสดงอาการกระด้างกระเดื่อง เมื่อเห็นว่าผู้บังคับบัญชาปฏิบัติไม่ชอบหรือสั่งการไม่ชอบ ก็ต้องเสนอความเห็นทัดทานหรือรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปอีก เพื่อวินิจฉัยสั่งการข้าราชการตำรวจจะต้องไม่แสดงปฏิกิริยาอย่างใด ๆ ด้วยตนเองหรือรวมกันหลายคน เพื่อจะใช้อำนาจในทางมิชอบเป็นเชิงบังคับ เพราะการปฏิบัติเช่นนี้เป็นการทำให้เสียหายต่อการปกครองบังคับบัญชา

12. ประพฤติผิดวินัยข้าราชการพลเรือน ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ คือ

12.1 ต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย จะต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้

12.2 ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

12.3 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12.4 ต้องสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล และต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายระเบียบของทางราชการและมติคณะรัฐมนตรีให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่และระมัดระวังรักษาประโยชน์ของราชการ

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการหรือมติคณะรัฐมนตรีอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12.5 ต้องถือว่าเป็นหน้าที่พิเศษที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

12.6 ต้องรักษาความลับของทางราชการ การเปิดเผยความลับของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12.7 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการห้ามมิให้ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12.8 ต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษครั้งคราว

12.9 ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกติข้อความซึ่งควรต้องบอก ถือว่าเป็นรายงานเท็จด้วย การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12.10 ต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

12.11 ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ มิได้การละทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียราชการอย่างร้ายแรง หรือ ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อื่นแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

12.12 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสุภาพเรียบร้อย และรักษาความสามัคคี ระหว่างข้าราชการ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ

12.13 ต้องสุภาพเรียบร้อย ต้อนรับ ให้ความสะดวกให้เป็นธรรม และ ให้ความสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อในราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงราษฎร การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่ม เหว่งราษฎร เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12.14 ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำ ให้ความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

12.15 ต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มี ลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

12.16 ต้องไม่เป็นการกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

12.17 ต้องไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว เช่นประพฤติตนเป็นคน เสเพลเสพของมีเงินมากเกินไปจนไม่สามารถครองสติได้ หมกหมุ่นในการพนัน กระทำหรือยอมให้ผู้อื่น กระทำการอื่นใดซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำ พิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อ ว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12.18 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ส่งเสริม และดูแลระมัดระวังให้อยู่ได้ผู้บังคับ บัญชาปฏิบัติตามวินัย

ถ้าผู้บังคับบัญชาว่าผู้อยู่ได้ผู้บังคับบัญชาคนใดกระทำความผิดวินัย จะต้องดำเนินการ ทางวินัยทันที ถ้าเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องได้รับโทษและอยู่ในอำนาจของตนที่จะ ลงโทษได้ ให้สั่งลงโทษ แต่ถ้าเห็นว่าผู้นั้นควรจะต้องได้รับโทษสูงกว่าที่ตนมีอำนาจสั่งลงโทษ

ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำผิดวินัย เหนือขึ้นไป เพื่อให้พิจารณาการสั่งลงโทษตามควรแก่กรณี

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ตามมาตรฐานโดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย

วนิดา เสวกคุณพร (2537, หน้า 70-72) ได้ให้แนวคิดและแนวทางในการสร้างวินัยให้แก่นักเรียนไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่สามารถสร้างวินัยให้กับเด็กได้ โดยการทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็กประพฤติปฏิบัติตน คอยชี้แนะ ตักเตือน รวมทั้งให้เหตุผลข้อดีข้อเสีย ของการประพฤติปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ด้วย
2. ชั้นเรียนกับการสร้างวินัย ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ในชั้นเรียนครูต้องควบคุมเอาจริงกับระเบียบข้อบังคับ ถ้าทำผิดก็ลงโทษและทำอย่างต่อเนื่อง
3. กิจกรรมโฮมรูม – กิจกรรมสร้างนิสัย ในโรงเรียนประถมศึกษา ครูประจำชั้นมีความใกล้ชิดกับเด็กมากจึงเหมาะที่จะช่วยปลูกฝังและสร้างวินัยให้กับเด็กในหลายโอกาสที่เอื้ออำนวยให้ โดยเฉพาะตอนเช้าหลังการเคารพธงชาติ ซึ่งโรงเรียนส่วนมากมีการจัดการกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ การปรับตัว ตลอดจนการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และกิจกรรมต่าง ๆ ควรวางโครงการอย่างมีจุดประสงค์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งมีการประเมินผล

สุวรรณา ไพสุวรรณ (2541, หน้า 26) ได้เสนอว่า งานด้านวินัยได้มุ่งเน้นด้านความมีระเบียบวินัยแก่นักเรียน ให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ เป็นการเตรียมตัวนักเรียนสำหรับการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จุดเน้นของกิจกรรมจะมีธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องยึดถือเป็นระเบียบปฏิบัติ และมีข้อตกลงของเราภายในแต่ละห้องเรียนที่เป็น

เหมือนกฎหมายท้องถิ่น ให้นักเรียนร่วมกับครูประจำชั้นออกกฎระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน อย่างไรก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดกับหลักสูตรของโรงเรียน

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2540, หน้า 30-34) การสร้างวินัยให้เด็กยอมรับนั้นวินัยหรือกฎทุกกฎ ต้องมีลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1. กฎต้องสมเหตุผล หมายความว่า สิ่งที่ยากให้เด็กทำนั้น ควรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ จำเป็น และเป็นเรื่องที่เด็กทำได้ในระดับอายุของเขา

2. กฎต้องถูกต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ คือต้องแน่ใจว่ากฎที่ตั้งขึ้นในเด็กทุกเรื่องเป็น สิ่งชัดเจนอย่าให้มีข้อสงสัยหรือโต้เถียงได้

3. กฎต้องบังคับได้ คือต้องมีการกำหนดโทษ ถ้าทำผิดก็ต้องลงโทษอย่างจริงจังทำ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สุชา จันทร์อม (2517, หน้า 49) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเสริมสร้าง วินัยมีหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. เด็กจะต้องประพฤติตนในสิ่งที่ดี และขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา
2. ให้เด็กพอใจที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่ควร และหลีกเลี่ยงการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี
ไม่ควร

3. เด็กจะต้องเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาเป็นพฤติกรรมที่ดี ที่พึงปรารถนา

4. เด็กจะต้องทำความดีจนกระทั่งเกิดเป็นนิสัย โดยไม่ต้องมีใครแนะนำ การที่จะเสริมสร้างวินัยให้แก่เด็กนั้น ก่อนอื่นต้องเสริมสร้างวินัยในบ้านก่อน และผู้มี อิทธิพลในการเสริมสร้างวินัยแก่เด็กก็คือ บิดามารดานั่นเอง บิดามารดาจะต้องมีความเข้าใจ และชี้แจงเหตุผลให้แก่เด็ก การกระทำต่าง ๆ ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก และมีเหตุผลเพียงพอ เพื่อให้เด็กมีความเชื่อถือบรรยาภาภายในบ้านจะทำให้เด็กมีวินัย บิดามารดาจะต้องสร้าง ความสัมพันธ์ภาพอันดีกับเด็ก และต้องยอมให้เด็กมีอิสระในการพัฒนาตัวเอง สุรพล ไชยเสนา (2526, หน้า 59 – 61) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยว่า บ้านเป็น สถานที่สำคัญและมีอิทธิพลใหญ่ยิ่งแก่เด็ก บิดามารดาเป็นผู้มีอิทธิพลที่จะช่วยเสริมสร้างให้เด็ก มีวินัย มีความรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ชม ภูมิภาค (2525, หน้า 136-138) ได้กล่าวว่ารากฐานในการเสริมสร้างวินัย เริ่มได้ จากวิธีต่าง ๆ เช่น

1. ให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการของประชาธิปไตย
2. ต้องเสริมสร้างวินัยให้แก่เด็กตั้งแต่แรกที่เข้ามาในสถานศึกษา
3. ให้นักเรียนเป็นผู้วางระเบียบวินัยของนักเรียนเอง
4. ระเบียบวินัยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามโอกาส
5. ต้องมีการอบรมเรื่องระเบียบวินัย

ประวิณ ณ นคร (2526, หน้า 5 – 6) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไว้ว่า

1. วินัยมีสภาพอ่อนไหวเหมือนน้ำ เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะแวดล้อมได้ง่าย จากแนวคิดวินัยจึงต้องทำให้มีมนวล ให้เต็มรูปทั้งในทางส่งเสริม ป้องกันและปราบปรามให้เต็มที่ทั้งระบบ เป็นวงจรครบทุกขั้นตอน โดยมีความต่อเนื่องและจริงจังอีกทั้งจะต้องปรับสภาพแวดล้อมให้เป็นไปในทางส่งเสริมวินัยอีกด้วย

2. วินัยเกิดขึ้นด้วยแรงจูงใจ และแรงบังคับ มีบุคลากรในการดำเนินการเกี่ยวกับวินัย

3. วินัยเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจจึงควรเน้นหนักในทางเสริมสร้างให้เกิดอัตโนมัติ (self discipline) มากกว่า การบังคับให้รักษาวินัย (authoritarian discipline)

4. การสร้างวินัยหมู่ (group discipline) ได้ผลดีในวงงานมากกว่าวินัยส่วนบุคคล ประเทิน มหาพันธ์ (2531, หน้า 62 – 70) กล่าวถึงการเสริมสร้างวินัยไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีวินัยที่บุตรหลานควรต้องจัดขึ้นในบ้านการฝึกให้เด็กเป็นคนตรงต่อเวลาเพื่อให้ได้ฝึกฝนความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับฝึกความมีวินัยให้แก่เด็ก

2. การกระตุ้นเด็ก เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลอยากทำกิจกรรมต้องการทำกิจกรรมเมื่อเด็กมีความอยากทำ ทำด้วยความเต็มใจ เด็กก็จะรู้สึกรักงาน ต้องการความสำเร็จในงาน เช่นนี้เป็นการสร้างความรับผิดชอบขึ้นในเด็กความรับผิดชอบเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้งานสำเร็จได้ด้วยดี ดังนั้น ถ้าพ่อแม่อยากให้เด็กเป็นผู้มีวินัยก็จงให้เด็กที่ส่งเสริมความเป็นผู้มีวินัย ในด้านนั้นให้มาก ๆ โดยการกระตุ้นเด็ก อาจทำได้โดยการให้กำลังใจ เช่น การให้รางวัล หรือ คำชมเชย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการสร้างวินัยให้แก่เด็ก

3. บุคลิกภาพของพ่อแม่ เป็นปัจจัยสำคัญในการปลูกฝังให้แก่เด็กขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของพ่อแม่ เป็นสำคัญ พ่อแม่ที่มีความโลเล ขาดความคงเส้นคงวาคงจะไม่เชื่อถือไม่เกรงใจ บุคลิกภาพของพ่อแม่เป็นเสมือนตัวแบบที่สามารถกล่อมเกล่าบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างไร พ่อแม่เป็นอย่างไรเด็กมักเป็นอย่างนั้นบุคลิกภาพของพ่อแม่ส่งผลไปถึงการปลูกฝังความมีวินัยของเด็กเป็นอันมาก ดังนั้นหากพ่อแม่ต้องการให้เด็กมีวินัยพ่อแม่ต้องทำตัวให้เป็นที่ยอมรับนับถือ รักใคร่ เกรงใจ เชื่อถือ และไว้วางใจของเด็ก

4. การสร้างความรักบ้านรักครอบครัวให้แก่เด็กนั้น พ่อแม่ต้องสร้างบรรยากาศในครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่นทั้งพ่อแม่ จะต้องมีความกลมเกลียวกัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน แม้จะมีการกระทบกระทั่งกันบ้างก็อย่าให้เด็กเห็น เด็กมีความรู้สึกภาคภูมิใจในบ้านจะทำให้

เด็กเต็มใจที่จะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวทางแห่งการปฏิบัติที่ถูกต้อง เด็กก็จะเป็นผู้มีวินัยไม่กล้ากระทำความผิด เพราะเห็นแก่บ้านแก่ครอบครัว

5. การสร้างความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมเบื้องต้นที่สามารถสร้างความรู้สึเกี่ยวกับส่วนร่วมให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดีในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อส่วนรวมให้แก่เด็กนั้นในระยะแรกต้องสิ่งของหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรมเป็นเครื่องมือ และจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับสิ่งของนั้น ๆ โดยที่พ่อแม่อาจใช้สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านเป็นเครื่องมือ พ่อแม่ต้องปลูกฝังความรักสิ่งของในบ้านให้แก่เด็กให้เด็กมีความรู้สึกลัวว่าสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านเป็นของส่วนรวมเป็นสมบัติของทุกคนในบ้านที่ทุกคนต้องมีส่วนรับผิดชอบและ

พระธรรมปิฎก (2538, หน้า 18) ยังได้กล่าวถึงวิธีการเสริมสร้างวินัยไว้อีกหลายวิธี ดังนี้

1. เสริมสร้างวินัยด้วยการทำให้เป็นพฤติกรรมที่เคยชิน

วิธีฝึกวินัยที่ดีที่สุดคือการอาศัยธรรมชาติของมนุษย์ คือใช้ธรรมชาติของมนุษย์มาเป็นเครื่องช่วย นั่นคือทำให้เป็นไปตามธรรมชาติ หรือสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ หมายความว่ามนุษย์ที่ดำเนินชีวิตโดยทั่วไปในทุกวันนี้ อยู่กันด้วยความเคยชิน เมื่อพบเห็นอะไรแล้วจะปฏิบัติอะไร อย่างไร ก็ทำไปตามเคยชินเสียเป็นส่วนใหญ่

ความเคยชินเกิดจากธรรมชาติหรือตามธรรมชาติ คือความเป็นไปตามเหตุปัจจัยในการดำเนินชีวิตของมนุษย์นั่นเอง มนุษย์ทำพฤติกรรมอะไร อย่างไร พอทำไปแล้วครั้งสองครั้งก็มีแนวโน้มที่จะชินอย่างนั้นและก็จะทำอย่างนั้นซ้ำไปซ้ำมาจนชิน พอชินแล้วก็เปลี่ยนแปลงได้ยาก ยิ่งยึดมั่นแล้วก็ถอนได้ยาก และมนุษย์ทั่วไปมักก็จะมีเหตุผลมาปกป้องตนเองเสมอ ทำให้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมง่าย ๆ ใครจะมาบอกให้ทำอย่างอื่นไม่ยอม ฉะนั้นผู้มีหน้าที่ในการเสริมสร้างวินัยจะต้องถือโอกาสใช้ความเคยชินของมนุษย์ให้เป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างวินัยมากที่สุด

มนุษย์ส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตด้วยความเคยชิน การที่จะฝึกมนุษย์นั้นจำเป็นต้องใช้ความสามารถและต้องมีระบบในการฝึกที่สอดคล้องกับธรรมชาติ บางที่ต้องเหน็ดเหนื่อยพอสมควร ถ้ามนุษย์เคยชินอย่างไรแล้วก็แก้ไขยาก ฉะนั้น เมื่อผู้มีหน้าที่ในการเสริมสร้างวินัยยอมรับว่าความเคยชินมีส่วนสำคัญต่อการเสริมสร้างวินัย ก็ใช้ความเคยชินนั้นในการฝึกวินัย คือฝึกวินัยให้เป็นพฤติกรรมเคยชิน

กล่าวคือเมื่อบุคคลเริ่มต้นชีวิต เข้าสู่สังคม เข้าสู่ชีวิตใหม่ ผู้มีหน้าที่ปกครองดูแลควรถือโอกาสนี้ในการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เวลาที่บุคคลเจอสถานการณ์ใด สถาน

การหนึ่งเข้า เขาจะมีปฏิกิริยาตอบสนองไม่ใช่ว่าอย่างใดก็อย่างหนึ่งขึ้น คือเขาจะต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่ง มีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง และเมื่อนั้น หากเจอสถานการณ์อย่างนั้นอีก จะมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมอย่างนั้นซ้ำอีก พอทำอย่างนั้นหลายครั้งเข้าจะเกิดความเคยชิน และพฤติกรรมอย่างนั้นก็กลายเป็นพฤติกรรมเคยชินของบุคคลนั้นไป

ก่อนที่จะเกิดพฤติกรรมเคยชินนั้น ถ้าพฤติกรรมที่เขาทำครั้งแรกเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ก็เท่ากับว่าผู้มีหน้าที่เสริมสร้างวินัยเสียเปรียบหรือเริ่มเสียโอกาสแล้ว และพฤติกรรมนั้นจะกลายเป็นพฤติกรรมที่เคยชินของเขาต่อไป ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ฉะนั้น เพื่อชิงให้เกิดพฤติกรรมที่ดีไว้ก่อน และกันพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่ให้เกิดขึ้น จึงควรรีบเอาพฤติกรรมที่ดีเข้าไปเป็นตัวเลือกที่หนึ่ง และให้เขาจับพฤติกรรมนั้นไว้ ทำให้มีแนวโน้มว่าพอเจอสถานการณ์อย่างนั้นครั้งที่สอง เขาก็จะทำอย่างนั้น พอ 3-4 ครั้ง คราวนี้ลงตัวแล้วกลายเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดี ฉะนั้นจึงควรใช้วิธีพื้นฐานในการสร้างวินัยซึ่งไม่ต้องลงทุนอะไรมากนัก ถ้าไม่ทำก็ต้องเสียโอกาสถึงอย่างไรมนุษย์ก็ต้องเคยชินไปทางใดทางหนึ่งอยู่แล้ว จึงควรชิงให้เป็นไปในทางที่ดีเสียก่อน ซึ่งเป็นวิธีการเบื้องต้นในการสร้างวินัย โดยการทำให้พฤติกรรมเคยชินที่ดี

หลักการนี้ใช้ได้กับเด็กที่อายุน้อย เพราะเขาเพิ่งเข้ามาดูโลก ยังไม่มีพฤติกรรมเคยชินอะไรทั้งนั้น เราก็เริ่มให้อันที่ดีเข้าไปเสียก่อน ฉะนั้นตัวแบบจึงมาจากพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่มีวินัยดี ก็มีหวังที่ลูกจะมีวินัยดีด้วย เมื่อมีคนเข้าสู่ชุมชนใหม่ มาโรงเรียนใหม่ ถ้าคนที่อยู่ก่อนประพฤติกันอย่างไร คนที่มาก็พลอยตามไปในเวลาที่มีสถานการณ์อย่างนี้ ๆ คนทำงานเก่าหรือหัวหน้าเคยทำกันอย่างไร คนที่เข้ามาทำงานใหม่ก็จะทำตามอย่างนั้น แล้วเขาก็จะเคยชิน ต่อไปเขาก็จะทำอย่างนั้นมีพฤติกรรมอย่างนั้น โดยไม่ต้องคิดไม่ต้องรู้ตัว เพราะฉะนั้นถ้าหัวหน้างานเป็นคนมีปัญญา มีสติสัมปชัญญะดี ก็รับนำทางพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในตอนแรกให้ดี พอทำได้อย่างใดแล้วคนใหม่นั้นก็จะทำตาม เกิดเป็นพฤติกรรมที่เคยชิน เป็นวินัยที่สลายไปเลย แต่ถ้าตอนแรกไม่ใช้โอกาส มัวปล่อยให้เขามีพฤติกรรมเคยชินอย่างอื่นไปแล้ว คราวนี้ก็จะแก้ไขได้ยาก ต้องยุ่งยากลำบากใจเรื่อยไป

2. ใช้วินัยที่ลงตัวแล้วคือวัฒนธรรมมาช่วย

วัฒนธรรมมีส่วนช่วยในเรื่องนี้ เพราะวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่สร้างวินัยแบบพฤติกรรมเคยชิน เช่นพ่อแม่พาลูก ๆ ไปสถานที่ที่ต้องให้บริการแก่คนจำนวนมาก พ่อแม่ไปเข้าแถวรอคิว ลูก ๆ ก็ไปเข้าแถวด้วย พอเจอครั้งแรกเขาก็เข้าแถว ต่อไปครั้งที่ 2 เขาก็เข้าแถว ต่อไปครั้งที่ 3 ก็เข้าแถว จากนั้นเขาก็เข้าแถวรอคิวเอง โดยไม่ต้องตั้งใจฝึก

ไม่ต้องไปสอนให้ยาก วัฒนธรรมเข้าแถวก็มีมาเองจากการถ่ายทอดความเคยชิน นี่คือนิยามที่เป็นวิถีชีวิต

ถ้าในหมู่คณะของเราปฏิบัติอะไรให้วินัยลงตัวเป็นวัฒนธรรมไปแล้ว คนที่เข้ามาสู่วัฒนธรรมนั้น ผู้ชมชนนั้นใหม่ก็จะเป็นไปอย่างนั้นเอง เพราะฉะนั้นสำหรับพฤติกรรมเคยชินโดยวิธีของวัฒนธรรมนี้ ในสังคมที่เขาสร้างสรรค์ถ่ายทอดเรื่องระเบียบวินัยมาก่อน เขาก็ได้เปรียบ เพราะว่าคนรุ่นหลังเข้าสู่วินัยโดยคิดว่าเป็นพฤติกรรมเคยชินไปเอง แต่ถ้าเราไม่มีวัฒนธรรมอย่างนั้น เราก็ต้องอาศัยมีผู้นำที่รู้หลักการอันนี้แล้วนำไปใช้

3. เสริมสร้างวินัยให้ได้ผลด้วยระบบสัมพันธ์ขององค์รวม

การฝึกวินัยนั้น จะได้ผลดีต้องอาศัยระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการเข้าด้วยกัน คือ ทำเป็นระบบองค์รวมที่จะต้องประสานกัน หมายความว่าในการฝึกฝนพัฒนามนุษย์หรือการศึกษานี้ต้องให้ครบองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ประสานไปด้วยกัน ทำให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ แล้วสิ่งที่ฝึกนั้นก็กลายเป็นชีวิตจริงของเขา ฉะนั้นเวลาเราฝึกวินัยจึงต้องดูทั้งสามด้าน คือ

1. ด้านพฤติกรรม ถ้าเขามีพฤติกรรมที่ดีด้วยความเคยชินก็ดีแล้ว
2. ด้านจิตใจ ถ้าเขามีความพึงพอใจ หรือมีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น

พฤติกรรมนั้นก็จะมีมันคงยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นทางด้านจิตใจ จะต้องคอยดูว่าทำอย่างไรจะ让他 ได้อยู่ในวินัยด้วยความสุข มีความพึงพอใจ

3. ด้านปัญญา ถ้าเขามีความสุข เข้าใจเหตุผล มองเห็นคุณค่า มองเห็นประโยชน์ของการกระทำหรือพฤติกรรมนั้น ความรู้ความเข้าใจนั้นก็มาหนุนองค์ประกอบฝ่ายจิตใจทำให้ เขายังมีความสุขและความสุขในการปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นยิ่งขึ้นไปอีก

ทั้งด้านปัญญาคือความรู้ความเข้าใจนั้น และด้านจิตใจมีความสุขความพึงพอใจ ดังก็มาหนุนให้พฤติกรรมดีขึ้นนั้นยิ่งหนักแน่นมั่นคงลงตัว

ฉะนั้นองค์ประกอบสามส่วนนี้จึงเสริมซึ่งกันและกัน พฤติกรรม สภาพจิตใจ และปัญญา สามอย่างนี้ต้องพัฒนาด้วยกัน ถ้าทำไปทีละ ๑ อย่างกลายเป็นการบังคับ ถ้าการบังคับเกิดขึ้น จิตใจของคนไม่มีความสุข พอจิตใจของคนไม่มีความสุข เขาจะทำด้วยความจำใจ และพร้อมที่จะละเมิดและต่อไปก็กลายเป็นปัญหา ทีนี้ถ้าไม่ทำด้วยปัญญา ต่อไปเขาเรียนรู้ไปทางอื่น เขาไม่เห็นเหตุผลในเรื่องนี้ เขาก็สงสัยทำให้เกิดความลังเลที่จะทำ ฉะนั้นต้องให้ได้ทั้ง 3 ส่วน นี่คือนิยามทั้งสาม สภาธิ ปัญญา จะต้องฝึกวินัยให้ได้องค์ประกอบสัมพันธ์กัน พร้อมทั้ง 3 ด้าน

4. เสริมสร้างวินัยโดยใช้ปัจจัยอื่นช่วยเสริม

วินัยจะทำให้เกิดความสุข และประพฤติปฏิบัติด้วยความพึงพอใจ โดยใช้ปัจจัยอย่างอื่นมาช่วยอีกก็ได้ เช่น มีเพื่อนดี ยกตัวอย่างเช่น ถ้าครูอาจารย์น่ารัก น่าเคารพนับถือ ประพฤติดี ทำให้เกิดความอบอุ่นสบายใจ เด็กก็อยากจะเรียนด้วย มีความเชื่อฟัง ครูอาจารย์ ที่เขารักเคารพ และศรัทธานั้น พอพูดอะไรลูกศิษย์ก็อยากจะทำอยู่แล้ว และเขาก็มีความสุขที่จะทำตามด้วย วินัยก็เกิดได้ง่าย เพราะฉะนั้น ศรัทธา ความรัก และความไว้วางใจ จึงเป็น ปัจจัยสำคัญ ศรัทธา ความรัก และความไว้วางใจนี้พ่วงอยู่กับความมีกัลยาณมิตรหรือมีเพื่อน เป็นคนดี แต่อันนี้ที่จริงเป็นองค์ประกอบที่จะมาเสริม

ความเป็นกัลยาณมิตรหรือมีเพื่อนเป็นคนดี เป็นตัวเสริมในการสร้างวินัยจาก พฤติกรรมที่เคยชินได้โดยทำหน้าที่หนุนองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ

1. เป็นต้นแบบที่ดีของพฤติกรรม (ศีล)
2. มีความรัก ทำให้เกิดความอบอุ่น มีความเป็นกันเอง พร้อมทั้งศรัทธาและ ความสุข (จิตใจ)
3. เพื่อนดี รู้เหตุผล สามารถบอกได้ว่าทำอย่างนั้นจะมีผลอย่างไร ทำให้เข้าใจ เหตุผลและเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ (ปัญญา)

5. เสริมสร้างวินัยด้วยแรงหนุนของสภาพจิตใจ

อีกวิธีหนึ่งซึ่งเขาปัจจัยมานำ คือการตั้งเป็นอุดมคติในจิตใจ ทำให้ใจมีความฝักใฝ่ มุ่งมั่นอย่างแรง เช่น ประเทศหนึ่งตั้งเป้าหมายใฝ่ฝันว่า ชาติเขาจะต้องยิ่งใหญ่ มีชื่อเสียง ปรากฏให้ทั่วโลกเห็นว่าเป็นชาติที่มีวินัย เพื่อให้ชาติของเขายิ่งใหญ่ ผู้นำขอให้ทุกคนปฏิบัติ ตามวินัย แต่วินัยแบบนี้อาจจะทำให้เลยเถิด เช่น ทำให้มีความภูมิใจว่า หมู่คณะของตนนี่ดีที่สุด การใช้วิธีการนี้มักทำให้เกิดความคิดเปรียบเทียบและมักจะนำมาปลุกใจกันว่าหมู่คณะของ ตนรักษาวินัย มีวินัยดี เทียบกับโรงเรียนอื่น โรงเรียนของเรามีชื่อเสียงกว่า ใคร ๆ ก็นิยม ไป ไหนก็มีเกียรติ แต่ถ้ามีมากไปจะกลายเป็นดูถูกดูหมิ่นคนกลุ่มอื่น ตลอดจนเป็นการแข่งขันแย่งชิงความเป็นใหญ่ มุ่งความเด่นความดังซึ่งมีภัยอันตรายอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นถ้าจะใช้วิธีนี้ ก็ ใช้ได้แต่ในขั้นต้น แล้วต้องปรับเปลี่ยนไป ใช้ปัจจัยตัวอื่นที่เป็นฝ่ายดี ถ้าใช้ความหยิ่งทะนง ตลอดไป จะก่อให้เกิดปัญหาในระหว่างมนุษย์ คือการรักษากลุ่มของตนได้ แต่ทำให้เกิด ปัญหาขัดแย้งกับกลุ่มอื่น คือการดูถูกดูแคลน ความทะนงด้วยยิ่งลำพอง ตลอดจนการคิด กำจัดคนอื่นต่อไปอีกไม่ประกอบด้วยปัญญาที่แท้จริง บางสังคม บางประเทศ บางกลุ่มจะ รักษาวินัยด้วยความหยิ่งทะนง ซึ่งความหยิ่งทะนงนี้เป็นการทำตนให้อยู่ในระบบการแข่งขันไป

ในตัว อย่างน้อยก็ต้องอาศัยความรู้สึกรู้สึกมีใจเข้าช่วย และเมื่อมีใจในกรณีอย่างนี้แล้วก็มักจะ ต้องพอวิธี ทางธรรมจึงไม่สับสน ถ้าจะใช้ก็ต้องระวัง โดยรับสร้างปัจจัยที่ดีมาสืบทอด ต่อไปอย่างที่กล่าวแล้ว

6. เสริมสร้างวินัยโดยใช้กฎเกณฑ์บังคับ

อีกวิธีหนึ่งคือการสร้างวินัยโดยใช้กฎหมาย หรือกฎเกณฑ์บังคับควบคุม โดยมีการ ลงโทษ วิธีนี้สร้างวินัยได้แต่เป็นวิธีที่ไม่ดีและไม่ถูกต้อง ไม่เข้าหลักการของธรรม เป็นวิธีการที่ ไม่ถูกธรรม คือไม่สอดคล้องกับความจริงของกฎธรรมชาติ มนุษย์จะมายึดเสียด เอาศีลใส่ให้ แก่กันไม่ได้ ศีลเกิดจากการฝึกให้มีขึ้นในตัวคน ฉะนั้น การกดหรือบีบบังคับนี้ ถ้าอำนาจยังอยู่ ก็อยู่ได้ แต่พออำนาจที่กดบีบหมดไปเมื่อไร คนก็จะละเมิดวินัย คราวนี้ยิ่งปั่นป่วนเสียหายมาก กว่าเดิม ฉะนั้น ในสังคมที่อยู่ได้ด้วยกฎข้อบังคับ แล้วให้อำนาจบีบบังคับกัน ถึงแม้จะมีวินัย อยู่ได้ แต่เมื่อไรอำนาจบีบบังคับนั้นหายไป สังคมนั้นก็ปั่นป่วนอีกไม่ได้ผลอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม การใช้กฎเกณฑ์ข้อบังคับนี้ บางครั้งได้ผลในเมื่อข้อกฎเกณฑ์นั้นไม่ บิบบังคับรุนแรงเกินไป และมีช่วงเวลายาวพอที่จะให้คนผ่านเข้าสู่ความเคยชินจนเขาไม่รู้ตัว พอกลายเป็นความเคยชินไปแล้ว ก็เข้าสู่กฎธรรมชาติตามวิธีแรก คือวินัยเป็นพื้นฐานที่เกิดขึ้น โดยการสร้างพฤติกรรมเคยชิน กลายเป็นความเคยชินตามธรรมชาติที่มาสืบทอดการใช้อำนาจ บิบบังคับ อันนั้นต่างหากที่ได้ผลแท้จริง

การใช้กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับมาฝึกให้คนมีวินัยนี้ มีวิธีที่จะทำให้ได้ผลดี โดยไม่ให้อยู่แค่เป็นการใช้อำนาจกดบีบบังคับและลงโทษ แต่ต้องให้จิตใจของคนเกิดความรู้สึก สำนึกว่าเป็นการฝึกโดยให้เขาเข้าใจมองเห็นผลประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อ บังคับนั้น ๆ ความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในการฝึกนี้จะทำให้เกิดมีความพึงพอใจ หรือ ความเต็มใจขึ้นมาในระดับหนึ่งที่จะทำตาม และก็ได้ผล ซึ่งก็คือทำให้เข้าสู่ระบบการ ศึกษาที่แท้จริง โดยมีองค์ประกอบสามส่วน คือพฤติกรรม สภาพจิตใจและปัญญาเข้ามา ประสานกัน

องค์ประกอบร่วมในการเสริมสร้างวินัย

ในการเสริมสร้างวินัย จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการมาช่วยสนับสนุน แต่องค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวข้องมากที่สุด นั้นมี 3 อย่าง คือ

1. ความเป็นผู้มีเพื่อนที่ดี

ความเป็นผู้มีเพื่อนที่ดีช่วยได้มาก เพราะเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคคล อื่น เริ่มตั้งแต่การช่วยสร้างพฤติกรรมเคยชิน เพื่อนที่ดีเป็นบุคคลที่มีการศึกษาฝึกฝนและ

พัฒนาดีแล้ว ในความหมายหนึ่งก็คือเป็นคนดีมีศีลธรรม มีวินัย ทำให้บุคคลอื่นได้แบบอย่างที่ดี ถึงแม้จะไม่รู้ไม่เข้าใจ แต่พอเพื่อนที่ดีประพฤติอะไร จะเกิดการประพฤติตาม ถือเอาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ เพราะเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ดี จะทำให้บุคคลที่มีเพื่อนที่ดีได้พฤติกรรมเคยชินที่มีวินัยไปเองโดยไม่รู้ตัว

เพื่อนที่ดีนอกจากจะให้แบบอย่างที่ดีในด้านพฤติกรรมเคยชินแล้ว เพื่อนที่ดียังมีความสมบัติทางจิตใจด้วย โดยมีคุณธรรม เช่น เมตตา มีความรักความปรารถนาดี ทำให้บุคคลอื่นที่ใกล้ชิดศรัทธา เกิดความอบอุ่นใจ เช่นเมื่อครูที่นักเรียนเคารพ ศรัทธา แนะนำสั่งสอนให้ทำอะไร นักเรียนจะยินดีปฏิบัติตาม ด้วยความรักความศรัทธา จิตใจก็อบอุ่นมีความสุข

นอกจากนั้น เพื่อนที่ดีมักเป็นผู้มีปัญญารู้เหตุผล สามารถอธิบายให้รู้ด้วยว่าที่ประพฤติกันอย่างนี้ มีเหตุผลอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร มีคุณค่าอย่างไร บุคคลอื่นที่คนใกล้ชิดก็ได้พัฒนาปัญญาไปด้วย ทำให้พฤติกรรมยิ่งแนบแน่น เพราะฉะนั้นองค์ประกอบข้อนี้เพื่อนที่ดีจึงสำคัญมาก

2. ความใฝ่ดี

คือ ความรักดี ใฝ่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ คนที่มีความใฝ่ดี จะใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ ปรารถนาในสิ่งที่ดีงาม ต้องการให้ชีวิตของตนดีงาม ต้องการให้ทุกสิ่งที่ดีเข้าไปเกี่ยวข้องกับงานไปหมด ต้องการให้สังคม ชุมชน ที่ตนอยู่อาศัยดีงามเกิดขึ้นในชีวิตของตนเอง ในสังคมความใฝ่ดีหรือจิตนี้สำคัญมาก จัดเป็นแสงเงินแสงทองอีกอย่างหนึ่ง

ในลำดับแรก บุคคลยังต้องอาศัยเพื่อนที่ดี ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก แต่พอความใฝ่ดีเกิดขึ้น จะกลายเป็นได้ปัจจัยภายในตนเอง ตอนนี้ถือว่ามีความใฝ่ดีใฝ่สร้างสรรค์อยู่ในตัว จะส่งผลให้ต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ดีงามถูกต้อง พอรู้แบบนี้ นับว่ามีความใฝ่ดีอยู่แล้ว ก็ปฏิบัติตามหรือฝึกตัวตามวินัยนั้นทันที

บุคคลที่มีความใฝ่ดี จะต้องการให้ทุกสิ่งที่ดีเข้าไปเกี่ยวข้องกับอยู่ในภาวะที่ดีที่สุด เมื่อเห็นเพื่อนมนุษย์ก็อยากให้เพื่อนมนุษย์นั้นอยู่ในภาวะที่ดีที่สุด ความมีความใฝ่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ก็แสดงออกเป็นเมตตา คือ อยากให้เพื่อนมนุษย์อยู่ในภาวะที่เอิบอิ่มแข็งแรงสมบูรณ์มีความสุขอย่างดีที่สุด ความใฝ่ดีนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งจึงต้องสร้างขึ้นมาก ถ้าความใฝ่ดีเกิดขึ้นเป็นแสงเงินแสงทองของชีวิตแล้ว ไม่ว่าจะปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม อะไรก็ย่อมสำเร็จได้โดยง่าย

3. การทำตนให้ถึงพร้อม

หมายถึง ทำตนให้เพียบพร้อมสมบูรณ์ ทำตนให้เข้าถึงความพร้อมสมบูรณ์แห่งศักยภาพของตน คือ ต้องการจะพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ หรือต้องการทำชีวิตของตนให้ถึงพร้อมความสมบูรณ์ ซึ่งจะเกิดเป็นจิตสำนึกในการฝึกฝนพัฒนาตนหรือจิตสำนึกในการศึกษา

เมื่อคนเรามีจิตสำนึกในการศึกษา มีจิตสำนึกในการพัฒนาตน หรือจิตสำนึกในการฝึกฝน ขึ้นมาเมื่อไร ก็มีหวังที่จะก้าวหน้า เพราะเขาพร้อมที่จะรับและบุกฝ่าเดินหน้าไปในสิ่งที่ตั้งงามทุกอย่าง ในเมื่อมีความใฝ่ดีอยู่แล้ว คราวนี้มีจิตสำนึกในการที่จะฝึกฝนพัฒนาตนเองอีก จะทำให้เกิดการเรียนรู้ว่ามนุษย์ไม่เหมือนสัตว์ประเภทอื่น มนุษย์เป็นผู้ประเสริฐต้องฝึกต้องพัฒนา จำเป็นจะต้องฝึกฝนพัฒนาตนอยู่เสมอ

คนที่มีจิตสำนึกในการฝึกฝนพัฒนาตน พอเจออะไรที่ยาก ก็มองเห็นว่าเป็นเครื่องฝึกตัวที่จะทำให้พัฒนาตนได้มาก และเกิดความรู้สึกว่ายากยิ่งได้มาก ระหว่างสิ่งที่ยากกับสิ่งที่ย่าง คนที่มีจิตสำนึกในการฝึกฝนพัฒนาตน จะเลือกเอาสิ่งที่ยากเพราะยิ่งยากยิ่งได้มาก ทำให้ฝึกตนได้ดี จะมองเห็นว่าถ้าหากผ่านสิ่งที่ยากได้แล้ว จะทำสิ่งง่ายได้แน่นอน และจะทำให้ได้สะสม ประสบการณ์ความชำนาญในการทำงานเพิ่มขึ้น ๆ ผลดีที่เกิดขึ้น คือ

1. มีความเต็มใจ พอใจ ยินดีที่จะทำ ซึ่งทำให้เกิดความสุขในการทำงาน
2. มีความตั้งใจ ซึ่งทำให้ทำงานได้ผลดี

บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าสถานีดำรวจภูธรในการพัฒนาวินัยข้าราชการตำรวจ

หัวหน้าสถานีดำรวจภูธรมีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการส่งเสริมพัฒนาให้ข้าราชการตำรวจมีวินัย ทั้งนี้เนื่องจากหัวหน้าสถานีดำรวจภูธรเป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่อยู่ในความรับผิดชอบ วินัยของข้าราชการตำรวจจะเป็นอย่างไรดีหรือเลว เกร่งครัดหรือหย่อนหย่อน ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของหัวหน้าสถานีดำรวจภูธรที่เป็นผู้บริหารสถานีดำรวจนั้น (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ, 2529, หน้า 14-15) หากหัวหน้าหรือผู้บริหารเอาใจใส่ควบคุมดูแลและส่งเสริมป้องกันอย่างจริงจังแล้ว ก็จะทำให้ข้าราชการตำรวจมีวินัยที่ดี หัวหน้าหรือผู้บริหารสถานีดำรวจภูธรถ้าปล่อยปละละเลย วินัยของตำรวจก็จะเสื่อมถอย ผลงานหย่อนยาน บรรยากาศในการทำงานก็จะสับสนไม่รู้เป้าหมายเกิดการแตกแยกกันเองในสถานที่ทำงาน เพราะผู้บริหารหรือหัวหน้าคือผู้กำหนดทิศทางในการทำงาน เป็นผู้สั่งและดูแลควบคุมให้มีการปฏิบัติกิจกรรมทุกอย่างในสถานี่ ให้เป็นไปตามนโยบาย

แผนงาน โครงการและกิจกรรมทั้งหมด ตลอดจนเป็นผู้ที่ส่งเสริมและกำกับให้มีการปฏิบัติ ตามเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยถูกต้องเหมาะสม ต้องใช้ความสามารถ ความเป็นผู้นำที่จะทำให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดของตน กระทำในสิ่งที่สั่งการให้ ปฏิบัติและต้องทำให้ผู้ปฏิบัติพึงพอใจด้วย ในการรับคำสั่ง พฤติกรรมการปฏิบัติของข้าราชการ ตำรวจจะเป็นประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพของผู้บริหารของสถานีดำรวจภูธรนั้น ๆ ว่าความ มีวินัยของข้าราชการตำรวจในแต่ละแห่งเป็นผลที่เกิดจากผู้นำของเขาเองดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีดำรวจภูธรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่พัฒนาวินัยข้าราชการ ตำรวจ

บทบาทของผู้บริหารสถานีดำรวจภูธรหรือผู้บริหารอื่น ๆ เกี่ยวกับงานวินัยที่ผ่านมา จะไม่เน้นที่การส่งเสริมและพัฒนา แต่จะเน้นที่มาตรการควบคุมลงโทษหรือรู้ว่าจะลงโทษ ให้ผู้ปฏิบัติยอมเชื่อฟังตามระเบียบคำสั่ง เพื่อต้องการเน้นให้เกิดความกลัวไม่กล้ากระทำความ ผิดวินัย ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่ก่อให้เกิดผลการพัฒนาวินัยอย่างจริงจัง เนื่องจากไม่มีการควบคุม เช่น ถ้าผู้บริหารไม่อยู่หรือดูแลไม่ทั่วถึง ข้าราชการก็จะปฏิบัติออกนอกกฎทาง เข้าลักษณะที่ว่า “แมวไม่อยู่หนูร่าเริง” ส่วนการลงโทษก็เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ บางครั้งอาจส่งผลต่อขวัญและกำลังใจ ในอดีตที่ผ่านมาพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมพัฒนาวินัย ข้าราชการตำรวจ มีข้อบกพร่องหลายประการ (ประวีณ ณ นคร, 2526, หน้า 24-25) เช่น

1. ทำไม่เต็มระบบ กล่าวคือ ฝ่ายผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่กำหนดนโยบายแถลงว่า จะกวาดล้างวินัยข้าราชการ แต่ไม่มีแผนงานหรือโครงการว่าจะทำอย่างไร ฝ่ายกองกำกับการ ซึ่งทำหน้าที่บริหารงานค่อยตรวจสอบทุกหัว การลงโทษและการพิจารณาอุทธรณ์เท่านั้น กระตรวจ ทบวง กรม และผู้บริหารในระดับบังคับบัญชาขั้นต้น ก็ไม่ได้สนใจดำเนินการพัฒนา วินัยข้าราชการให้สอดคล้องประสานกันแต่อย่างใด

2. ทำไม่ครบวงจร กล่าวคือ มักสร้างวินัยโดยการปราบปรามอย่างเดียว ไม่ได้ ดำเนินการในทางส่งเสริมและดูแลระมัดระวังหรือป้องกันไม่ให้อาการตำรวจกระทำความผิดวินัย ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 และ มาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ซึ่งใช้ควบคู่กัน

3. ทำไม่ครบขั้นตอน กล่าวคือ ดำเนินการแต่ในทางควบคุมอย่างเดียว ไม่ค่อยจะ สร้างพื้นฐานความรู้ ทักษะ และความรู้สึก แม้แต่ข้าราชการตำรวจที่เข้าปฏิบัติงานใหม่ก็ น้อยนักที่จะได้รับการฝึกอบรม ปฐมนิเทศก่อนปฏิบัติหน้าที่ มักจะให้การศึกษาเอง รู้เอง โดย ถูกกลั่นแกล้งจากข้าราชการเก่า

4. ทำไม่ถูกเทคนิค กล่าวคือ คิดแต่จะสร้างปทัสถาน ไม่คิดที่จะสร้างพฤติกรรม เช่นคิดปรับปรุงวินัยให้ดียิ่งขึ้นก็มุ่งไปในทางที่จะแก้กฎหมาย แก้กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสอบสวน ออกระเบียบ ออกมติโดยคิดว่าการสร้างวินัยคือ การสร้างปทัสถาน ไม่มีการใช้เทคนิคในการ ส่งเสริมและป้องกันที่ถูกต้อง ไม่ได้ใช้เทคนิคการสร้างความรู้สึกและพฤติกรรม อย่างมากก็ทำ เพียงการอบรมให้วินัยโดยคิดว่าการให้วินัย คือการสร้างวินัยที่ดี ส่วนวิธีการสร้างพฤติกรรม ซึ่งเป็นวิธีในการส่งเสริมใช้กันน้อยมาก กลับนิยมใช้การขู่ การปราม และการประจานเป็น ส่วนใหญ่

5. ทำไม่ต่อเนื่อง คือ ทำแล้วปล่อยทิ้ง เช่น ฝึกอบรมแล้วก็ปล่อยทิ้งไม่มีการ ติดตามไปต่อเติมเสริมแต่งให้ดีขึ้นและอยู่ดีตลอดไป ไม่มีการฝึกอบรมให้ต่อเนื่องกันในทุก ระดับ ทุกตำแหน่ง ในการลงโทษก็เช่นกันทำเป็นพัก ๆ เหมือนไฟไหม้ฟางจบเดียวก็ดับ เอา เรื่องก็ต่อเมื่อเรื่องนี้้อจาว ถ้าเรื่องไม่้อจาวก็ปล่อยให้ทำผิดกันต่อไปเหมือนคดีในปัจจุบัน

6. ไม่ทำจริงจัง คือ มักจะปล่อยปละละเลย ไม่สอดส่องดูแลส่งเสริมป้องกัน และ ดำเนินการทางวินัยกันอย่างจริงจัง ปล่อยให้ทำผิดเล็กน้อยกันไปจนถึงขั้นผิดร้ายแรง ทั้งที่เป็น ผู้รักษากฎหมาย เมื่อทำผิดหากอ้อจาวขึ้นมาก็พิจารณาโทษ แต่ถ้าเป็นพวกพ้องหรือเป็นคน ของผู้หนึ่งผู้ใดที่มีอิทธิพลมีอำนาจ ก็วิ่งเต้นช่วยมิให้ลงโทษ รวมทั้งไม่เอาผิดที่ละเลยหน้าที่ จากการกล่าวมาจะเห็นว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้าเป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญยิ่งสำหรับ การสร้างเสริมและพัฒนาวินัยข้าราชการ แต่บทบาทการสร้างเสริมวินัยจะเน้นที่การควบคุม ลงโทษ การออกกฎระเบียบให้ยึดปฏิบัติ ละเลยต่อการสร้างวินัยด้วยใจสมัครและขาดการ กระทำอย่างต่อเนื่อง บทบาทในการพัฒนาวินัยของผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีดำรวจภูธร หรือ ผู้บริหารองค์การอื่น ๆ ที่ผ่านมา จึงมีข้ออ่อนด้อยทำให้การรักษาวินัยข้าราชการไม่มีประสิทธิ ภาพที่ดีพอ

ดังนั้นจึงได้มีผู้เสนอแนวทางที่จะเปลี่ยนบทบาทผู้บริหารจากการรักษาวินัย โดยการ ควบคุม ลงโทษ มาเป็นวิธีที่เน้นการส่งเสริมและพัฒนาวินัย เป็นสำคัญ ซึ่งมีวิธีการที่สามารถ กระทำได้โดยสรุป (สีมา สีมานนท์ และ พัพัฒน์ โกศลวัฒน์, 2523, หน้า 4-16) คือ

1. ให้การเป็นผู้นำหรือภาวะความเป็นผู้นำ การใช้ภาวะผู้นำในที่นี้ หมายถึง การที่ ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจหน้าที่ ซึ่งมีอยู่ตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างเหมาะสม เต็มบทบาทสร้างความศรัทธาให้เกิดกับผู้ใต้บังคับบัญชาหาวิธีการที่จะทำ ให้ ข้าราชการมีวินัยที่ดี เช่น

1.1 ต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี

1.2 ต้องสั่งงานให้ชัดเจน

1.3 ต้องควบคุมอารมณ์ได้ ต้องระลึกเสมอว่าวินัยไม่ใช่การปราบปรามแต่เป็นการแก้ไขสิ่งผิด การพัฒนาคนเป็นเรื่องของจิตใจและความเห็นพ้องในสิ่งที่มีเหตุผล เมื่อมีกรณีเกิดขึ้นต้องไม่ใช่อารมณ์เป็นเครื่องตัดสินใจ

1.4 ต้องส่งเสริมให้ข้าราชการปฏิบัติงาน โดยได้ตามมาตรฐาน

1.5 เมื่อมีความจำเป็นต้องดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการที่กระทำผิด ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และตัดสินด้วยความเที่ยงธรรมตามมาตรฐานโทษ

2. ใช้การสื่อความหมาย การสื่อความหมายจะช่วยให้ผู้บังคับบัญชา ได้ทราบข้อมูล ข่าวสาร กฎระเบียบต่าง ๆ ในหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นแนวทางป้องกันมิให้กระทำความผิดวินัย โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาจทำได้โดย

2.1 การประชุม

2.2 การจัดทำเอกสารหรือจุลสารในหน่วยงาน

2.3 การให้คำปรึกษาหารือ

3. ใช้การปรับปรุงงาน การปรับปรุงงานเป็นการปรุงแต่งเนื้อหาที่มอบหมายให้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกว่า งานที่ทำเป็นงานที่มีความหมาย เพื่อให้เกิดความพอใจและภูมิใจในงานนั้น หากข้าราชการหรือข้าราชการตำรวจมีความพอใจและภูมิใจในงาน ก็ตั้งอกตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด ซึ่งก็ย่อมหมายถึงอุทิศตนให้กับงาน ไม่เอาเวลาราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว และไม่แสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ การปรับปรุงงานทำได้โดย

3.1 เพิ่มประเภทงาน

3.2 วิธีปรับปรุงงาน

นอกจากวิธีการพัฒนาและส่งเสริมวินัยข้าราชการตำรวจดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีวิธีการส่งเสริมวินัยได้อีกหลายวิธี แต่วิธีที่สำคัญซึ่งใช้กันอยู่โดยทั่วไปมี 3 วิธี (ประวิณ ณ นคร, 2531, หน้า 70) คือ

1. การใช้ภาวะผู้นำ

2. การให้ความรู้และการฝึกอบรม

3. การสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย

ซึ่งวิธีทั้ง 3 ดังกล่าว มีความเหมาะสมที่ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรจะนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างยิ่ง เนื่องจากครอบคลุมการพัฒนาวินัยข้าราชการตำรวจหรือ

ข้าราชการอื่น ๆ ทั้งสองด้าน คือ ทั้งวินัยที่เป็นระเบียบแบบแผนข้อบังคับ และวินัยที่เป็นพฤติกรรมอันเกิดจากศรัทธาความเลื่อมใสที่เรียกว่า วินัยในตนเอง

นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ สำหรับรายละเอียดและวิธีการในการพัฒนาวินัยข้าราชการทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจะนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวินัยข้าราชการตำรวจนั้น มีดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาวะผู้นำ

ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีตำรวจมีความสำคัญต่อวินัยข้าราชการตำรวจอย่างยิ่ง วินัยของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจจะเป็นอย่างไร ดีหรือเลว เคร่งครัดหรือหย่อนยาน เพียงใดนั้นมีผลส่วนหนึ่งมาจากภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ คำว่า "discipline" มาจากคำ "disciple" แปลว่า "a follower" (ผู้ปฏิบัติตาม) (Megginson, 1977, pp. 468 – 470) ซึ่งมีความหมายบอกเป็นนัยว่า วินัยดีมาจากภาวะผู้นำที่ดี ดังนั้นวินัยจึงเป็นผลผลิตของภาวะผู้นำ (Black, 1966, p. 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจจะเป็นประการใด ความประพฤติและบรรยากาศของสังคมตำรวจในสถานีตำรวจจะเป็นประการใด ย่อมเป็นไปตามสภาพการนำของหัวหน้าสถานีตำรวจนั้น ภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง ความมีวินัยของข้าราชการตำรวจแต่ละสถานีจึงเป็นผลที่เกิดจากภาวะผู้นำของสถานีตำรวจนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการส่งเสริมวินัยข้าราชการตำรวจ ผู้บริหารสถานีตำรวจที่เป็นผู้นำที่ดีจะสามารถทำให้ข้าราชการตำรวจผู้ใต้บังคับบัญชาดังใจและรวมใจกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเท อุทิศเวลาด้วยความรับผิดชอบและด้วยหวังให้เกิดผลดีที่สุด นั่นคือทำให้ข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจมีวินัย

1.1 ความสำคัญของภาวะผู้นำ ผู้นำที่ดีจะช่วยสร้างผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี และจะร่วมกันพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์กรจึงต้องการผู้ที่มีความสามารถเพื่อมาทดแทนตำแหน่งที่ว่างลง ซึ่งมีสาเหตุอาจเนื่องมาจากการตาย การปลด เกษียณ ลาออก หรือสาเหตุอื่น

1.2 คุณสมบัติของผู้นำที่ดี 10 ประการ ได้แก่

1.2.1 การเรียนรู้ (learning) ผู้นำต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่เฉพาะแต่ความรู้ในหน้าที่การงาน ซึ่งถือเป็นความจำเป็นจะต้องรู้โดยกระจ่างอยู่แล้ว หากต้องพยายามหาความรู้รอบตัวเพิ่มเติมอยู่เสมอ เมื่อใดที่เราหยุดอยู่กับที่ เปรียบเสมือน

กำลังเดินถอยหลังเพราะโลกไม่ได้หยุดอยู่กับที่เหมือนอย่างเรา แต่มันกำลังหมุนไปเรื่อย ๆ ทุก ๆ วินาที

1.2.2 ความตั้งใจจริง (earnestness) มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่มีความคิดริเริ่มแปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี แต่เขาเหล่านั้นอาจทำไม่สำเร็จเลยสักอย่าง เพราะว่าทำมากอย่างเกินไป หรือไม่หมดกำลังใจเสียก่อนเลยกลายเป็นคนจับจด ทำอะไรไม่เป็นขึ้นเป็นอัน ผู้ที่มีลักษณะผู้นำจะไม่ทำอย่างที่ว่านี้ หากจะตั้งใจจริงอย่างแน่วแน่ เขาจะคิดทำในสิ่งที่เขาคิดว่า จะทำได้สำเร็จเท่านั้น และเขาก็มักจะทำสำเร็จเสมอ

1.2.3 ความพยายาม (attempt) ความพากเพียรพยายามนี้ต้องมาคู่กับความตั้งใจจริง หากมีแต่ความตั้งใจแต่ไม่พยายามตะเกียกตะกายไปให้ถึงเป้าหมายความตั้งใจนั้นก็ไร้ค่า เปรียบเทียบคนที่อยากร่ำรวย แต่ไม่พยายามทำมาหากิน นั่งคอยแต่ว่าสนา หรือคอยราชรถมาเกย เขาก็ต้องนั่งคอยไปตลอดชีวิต สุภาษิตที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” ยังเป็นความจริงอยู่เสมอ

1.2.4 ความขยัน (diligence) กล่าวกันว่า “คนเกียจคร้านมักปล่อยเวลาให้ล่วงเลย หรือหาทางฆ่าเวลาให้หมดไปด้วย วิธีต่าง ๆ ตรงกันข้ามกับคนขยันมักจะพยายามตัดวงจรเอาผลประโยชน์จากเวลาที่ผ่านไปแต่ละวินาทีให้ได้มากที่สุด และหากเวลาเป็นสิ่งที่ซื้อหาได้ เขาคงยอมลงทุนซื้อเวลาแม้ราคาจะแพงลิบลิ่ว” ผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะอย่างหลังนี้

1.2.5 ความกระตือรือร้น (enthusiasm) คนที่แสดงกริยาอาการเงื่องหงอยหน่ายเหนื่อย เชื่อยชาอยู่เป็นนิจ มักจะเป็นผู้นำที่ไม่ได้ เพราะกริยาอาการที่เขาแสดงออกย่อมบ่งบอกถึงบุคลิกภาพเป็นคนขาดความกระตือรือร้น ปล่อยชีวิตไปตามกรรม งานการคั่งค้าง แทนที่จะทำให้เสร็จในวันนี้กลับเก็บเอาไว้ ทำในวันพรุ่งนี้ ทั้ง ๆ ที่น่าจะรู้ว่า “วันพรุ่งนี้ไม่มีโอกาสมาถึง” คือต้อง “พรุ่งนี้” อยู่เรื่อย ๆ ไป ผู้ที่มีลักษณะผู้นำจะต้องพยายามทำกริยาอาการให้กระฉับกระเฉง ว่องไวอยู่ทุกขณะจิต

1.2.6 ความรับผิดชอบ (responsibility) ถ้าปราศจากความรับผิดชอบเสียแล้ว ย่อมจะปกครองคนไม่ได้ ผู้บังคับบัญชาส่วนมากรับแต่ชอบไม่ยอมรับผิดชอบ เรื่องใดที่เป็นความดีความชอบของตัวจึงจะออกหน้าออกตาแต่หากเกิดความเสียหายผิดพลาดขึ้นมักจะโยนให้ลูกน้อง บุคคลที่มีลักษณะดังว่านี้จะหาความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี จากลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ได้เลย แม้ว่าเขาจะแสดงความสามารถให้ปรากฏอย่างใดก็ตาม

1.2.7 ความเชื่อมั่นในตัวเอง (self – confidence) เป็นกุญแจสำคัญที่จะนำ

ไปสู่ความสำเร็จ คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเสียอย่างจะริอ่านจับงานอะไรก็ดูเหมือนงานนั้นจะสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ตรงกันข้ามกับไม่มีคุณสมบัติข้อนี้มักจะลงเล ใจ ไม่กล้าตัดสินใจ ต้องรอปรึกษาคนโน้นคนนี้หรือเชื่อคำยุยงจากผู้อื่น ผลที่สุดก็ทำอะไรไม่สำเร็จสักอย่าง ผู้นำมักจะกล้าได้กล้าเสียหากเขาเชื่อว่าเขาคิดอย่างรอบคอบดีแล้ว เป็นหนทางที่ดีที่สุด หรือมีเปอร์เซ็นต์ของความผิดพลาดน้อยที่สุดแล้ว เขาจะลงมือทำทันที

1.2.8 ความซื่อสัตย์ (honesty) ความซื่อสัตย์ในที่นี้หมายถึง ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นด้วย ซึ่งค่อนข้างจะหายากที่สุดอย่างหนึ่ง ในบรรดาคุณสมบัติที่หายากทั้งหลายของมนุษย์ คนโดยมากมักหลอกลวงทั้งผู้อื่น และตัวเอง การให้คำมั่นสัญญาต่าง ๆ มักพรั่นเพี้ยนเสียจนจำไม่ได้ว่าตัวเองพูดอะไรไปบ้างคนที่เป็ผู้นำนั้นเขาจะไม่ให้สัญญาแก่ใครง่าย ๆ จนกว่าเขาจะแน่ใจว่าเขาสามารถทำได้จริง ๆ เหตุนี้สัญญาของเขาจึงมีค่ามาก

1.2.9 ปฏิภาณ (intelligence) คนที่มีความซื่อสัตย์อย่างเดี่ยวแต่ขาดปฏิภาณไหวพริบไว้ป้องกัน ก็อาจถูกหาว่าเป็นคน "ซื่อจนเชอ" ได้เหมือนกัน ปฏิภาณคือ เชาวน์หรือปัญญาในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผู้นำที่ดีจะต้องตัดสินใจรวดเร็ว แต่ผิดพลาดน้อย ทั้งนี้ อาจต้องจับประสพการณ์หรือความเชี่ยวชาญที่ฝึกฝนมานานพอสมควร บางทีคนเราจะเหนือกว่ากันก็ตรงที่มีปฏิภาณไหวพริบดีกว่านี้เอง

1.2.10 บุคลิกลักษณะ (personality) บุคลิกของคนมีส่วนช่วยในการเป็นผู้นำเหมือนกัน แม้จะไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็ตาม หากเราจะนึกถึงรัฐบุรุษหลายคนของโลกที่ล้วนมีบุคลิกไม่สมประกอบ แต่เขาเหล่านั้นก็พยายามพัฒนาบุคลิกอื่น ๆ ขึ้นมาลบล้างปมด้อยของเขาจนกระทั่งสามารถเป็นผู้นำได้ในที่สุด คนที่มีรูปร่างท้วมทรวง หรือบุคลิกด้อยอยู่แล้วหากเพียงพยายามสร้างคุณสมบัติอื่น ๆ ขึ้นอีกก็ย่อมจะเป็นผู้นำที่ดีได้ไม่ยากนัก

คุณสมบัติ 10 ประการ ที่กล่าวมาแล้วนี้แม้จะมีไม่ครบถ้วนตามลักษณะทุกประการของผู้นำที่ดี แต่ต้องยอมรับว่าแต่ละข้อล้วนเป็นคุณสมบัติที่ผู้นำพึงปฏิบัติ ซึ่งพอจะสรุปสั้น ๆ

ได้ดังต่อไปนี้ คุณสมบัติของผู้นำที่สำคัญ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อองค์กร อดทน มีเจตคติที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน มีความมั่นใจในตนเอง แน่นอนเด็ดขาด มอบหมายงานให้ลูกน้อง ไม่หวงงาน มีความยุติธรรม เทียงตรง น้ำหนึ่งใจเดียว มีความรับผิดชอบ ให้คุณให้โทษอย่างยุติธรรม มีความจริงใจ เสียสละ มีมนุษยสัมพันธ์สูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ให้ข่าวสารแก่ลูกน้อง ตลอดเวลา การแต่งกายภูมิฐาน คล่องแคล่ว

Technic (ชำนาญ) Tactic (กลยุทธ์)

คุณลักษณะของผู้ผู้นำ ต้องมีความเก่งอยู่ 3 อย่าง คือ เก่งคิด เก่งคนและเก่งงาน
เก่งคิด (conceptual ability) ได้แก่

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์พัฒนาองค์การและแก้ปัญหา

ต่าง ๆ

2. มีความยืดหยุ่นในความคิด คิดสิ่งที่เป็นจริงได้
3. มีความสามารถในการต่อเติมเสริมแต่งคิดคล่อง ความคิดรวดเร็วฉับพลัน แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและทันเหตุการณ์

เก่งคน (social ability) ได้แก่

1. รู้จักผู้ได้บังคับบัญชา ประสานกันได้ รู้ใจผู้ได้บังคับบัญชา
2. รู้จักตนเอง จะได้เข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง อันจะนำมาซึ่งการเข้าใจผู้อื่นและยอมรับผู้อื่นปรับตนเอง ให้รู้จักคุณคน รู้จักงูใจคน อ่านคนออก

3. รู้จักลูกน้องควบคุมพฤติกรรมของเขาได้ หรือพูดได้ว่าปรับคนอื่นได้

4. รู้จักเพื่อน ผูกมิตรไว้ได้ รู้จักคบมิตรและผูกมิตรไว้ได้

เก่งงาน (task ability) ได้แก่

รู้งานของผู้ได้บังคับบัญชา นั่นคือรู้นโยบายเพื่อปฏิบัติงานของหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติงานและสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยเหนือ

การใช้ภาวะผู้นำเพื่อจูงใจให้ข้าราชการตำรวจมีวินัยนั้น ถ้าหัวหน้าสถานีตำรวจได้ปฏิบัติดังต่อไปนี้ก็พอจะเป็นทางนำข้าราชการตำรวจให้มีวินัยได้บ้างพอสมควร (ธิตทิภัทร์ จิตตรีพล, 2538, หน้า 31) กล่าวคือ

1. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี ตัวอย่างที่ดีจะเป็นเครื่องชักนำให้ผู้อื่นทำตาม การที่หัวหน้าสถานีตำรวจจะทำให้ข้าราชการตำรวจอยู่ได้บังคับบัญชามีวินัย ตัวหัวหน้าเองจะต้องทำตนเป็นผู้มีวินัยให้เป็นตัวอย่างที่ดีเสียก่อน ถ้าหัวหน้าไม่มีวินัยก็อย่าหวังเลยที่จะนำผู้อื่นอยู่ได้บังคับบัญชาให้มีวินัยได้ เพราะฉะนั้นหัวหน้าสถานีต้องทำตัวอย่างที่ดีในการรักษาวินัย เช่น มาทำงานก่อนเวลาราชการปกติ กลับหลังเวลาราชการปกติ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทให้เป็นผลดีและความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความระมัดระวัง รักษาประโยชน์ของทางราชการ ด้วยการอุทิศเวลาให้แก่ราชการ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และไม่ประพฤติดนในทางเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นต้น จะเป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นอยู่ได้บังคับบัญชามีวินัยตาม

2. สร้างศรัทธา ความศรัทธาจะทำให้มีขวัญและกำลังใจ มีความรักความร่วมมือ

ร่วมใจ ซึ่งจะเป็นผลให้ฝ่ายต่อการนำให้มีวินัย หัวหน้าสถานีตำรวจจึงเป็นที่จะต้องสร้าง ศรัทธาให้มากขึ้นในความรู้สึกของข้าราชการตำรวจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ศรัทธาที่จะมีผลต่อการนำให้มีวินัย มีดังนี้

2.1 ศรัทธาในตัวหัวหน้าสถานีตำรวจ เมื่อข้าราชการตำรวจศรัทธาในตัวหัวหน้า จะทำให้มีความร่วมมือร่วมใจทำตามที่หัวหน้าสถานีตำรวจต้องการและทำงานเพื่อหัวหน้า เป็น ผลให้ทำงานอย่างมีความตั้งใจ อย่างมีความรับผิดชอบอย่างร่วมมือประสานงาน และทำตาม คำสั่งด้วยความเต็มใจ การสร้างศรัทธาในตัวหัวหน้านอกจากจะทำได้โดยวิธีสร้างเงื่อนไขแล้ว หัวหน้ายังอาจใช้ภาวะผู้นำได้โดยให้ความคุ้นเคยเป็นกันเองและสนใจในทุกข์ของผู้ใต้บังคับ บัญชา ไปร่วมกิจกรรมของสถานีตำรวจที่จัดเป็นส่วนรวม เช่น กฐิน ทำบุญ ร่วมกิจกรรมกับ ข้าราชการ เช่น ให้ความร่วมมือหรือให้เงินช่วยในการสังสรรค์ ทำบุญ ไปร่วมงานที่ข้าราชการ ตำรวจจัดขึ้น เช่น งานแต่งงาน งานศพญาติ ไปเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่เจ็บป่วย หรือประสบภัย และให้ความช่วยเหลือตามสมควร เป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาส่วนตัวของข้าราชการตำรวจ โดยเปิดโอกาสให้ข้าราชการตำรวจเข้าพบได้โดยง่าย และให้ความช่วยเหลือพอสมควร เรียก ข้าราชการตำรวจที่มีปัญหามาคุยกันสองต่อสองเพื่อปรึกษาหาทางแก้ไข ให้ความเสมอภาคและ ยุติธรรมแก่ข้าราชการตำรวจโดยเสมอหน้า ชมเชยและสนับสนุนข้าราชการตำรวจที่ทำงานดี และประพฤติดี รักษาความสัตย์และดำเนินการตามความสัตย์สุจริตที่ให้ต่อข้าราชการตำรวจ เป็นตัวแทนต่อสู้ให้ข้าราชการตำรวจในเรื่องงานประโยชน์ และความเป็นธรรมที่จะได้รับโดย สอดคล้องกับระบบคุณธรรม ปกป้องคุ้มครองข้าราชการตำรวจในทางที่ถูกที่ควร ร่วมรับผิดชอบ ในความบกพร่องผิดพลาดของงานที่มอบให้ ส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจที่เก่งได้มีโอกาสเลื่อน ตำแหน่งหรือสับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อความก้าวหน้า ควบคุมอารมณ์ให้หนักแน่นมั่นคงในการ ปฏิบัติงานร่วมกับข้าราชการตำรวจ และคิดรอบรอบก่อนพูดหรือทำเสมอ รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของข้าราชการตำรวจ ถ้าไม่ยึดความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะนั้นมาเป็นทาง ปฏิบัติก็ชี้แจงเหตุผลให้ผู้เสนอทราบ รับฟังคำวิจารณ์ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับตนเองอย่างใจ กว้างและพร้อมที่จะชี้แจงแก้ข้อข้องใจ หรือแก้ไขสิ่งที่ตนยังบกพร่องอยู่แต่ทั้งนี้ต้องทำเป็นการ ภายใน ในลักษณะสองต่อสองโดยไม่ทำเป็นพิธีการหรือในชุมชนซึ่งจะมีผลเสียมากกว่าผลดี

2.2 ศรัทธาในงานที่ทำ เมื่อข้าราชการตำรวจศรัทธาในงานที่ทำ จะทำให้มี ความรักงาน เต็มใจทำงาน ทำให้เกิดผลดี ในทางตรงกันข้าม ถ้าข้าราชการตำรวจไม่ศรัทธาใน งานที่ทำจะไม่รักงาน ไม่เต็มใจทำ และไม่ตั้งใจทำไม่ยอมทำ จึงทำให้เกิดการขาดงานหรือทำ แต่เพียงให้พอหมดเวลาไปโดยไม่คำนึงผลงานว่าจะดีหรือไม่ เป็นสาเหตุให้หย่อนวินัย การสร้าง

ศรัทธาในงานที่ทำ นอกจากจะทำได้โดยวิธีสร้างเงื่อนไข ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีดำรวจอาจทำได้โดยการให้ภาวะผู้นำให้ผู้ทำงานเห็นความสำคัญและประโยชน์ของงานที่ทำนั้นตัวอย่าง เช่น ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีดำรวจชี้แจงให้ ร้อยเวร สิบเวร ยาม เห็นความสำคัญของงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยกว่างานในหน้าที่ของผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีดำรวจ เพราะถ้าร้อยเวรไม่มาปฏิบัติหน้าที่ตรงเวลาย่อมทำให้ประชาชนที่มาใช้บริการไม่ได้รับความสะดวก สิบเวรไม่มาทำหน้าที่การทำหน้าที่ตรวจตราความเรียบร้อยของสถานีดำรวจย่อมบกพร่อง และยามไม่ทำการตามหน้าที่การดูแลผู้ต้องหาหรือความปลอดภัยของสถานีดำรวจก็ย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ งานในหน้าที่อื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน หัวหน้าสถานีดำรวจต้องทำให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญและประโยชน์ของงานนั้น ๆ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของงานนั้นด้วย ผู้ปฏิบัติจึงจะมีศรัทธาต่องานที่ปฏิบัติ

2.3 ศรัทธาในสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความศรัทธาในสภาพแวดล้อมในการทำงานจะทำให้ข้าราชการตำรวจมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความสบายใจในการทำงานและอยากทำงาน ไม่อยากขาดงาน จึงทำให้มีวินัยศรัทธาในสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ ศรัทธาในเพื่อนร่วมงาน ศรัทธาในสถานที่ทำงาน ศรัทธาในบรรยากาศในที่ทำงาน เป็นต้น ฉะนั้นหัวหน้าสถานีดำรวจจึงต้องดำเนินการให้สิ่งที่กล่าวมาแล้วให้เป็นที่ศรัทธาของข้าราชการตำรวจการสร้างศรัทธาในสภาพแวดล้อมในการทำงาน หัวหน้าสถานีดำรวจอาจใช้ภาวะผู้นำที่ดีได้ คือ ให้การยอมรับแก่ข้าราชการตำรวจทุกคนว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานและมีคุณค่าต่อหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนเข้าใหม่หรือย้ายมาใหม่ต้องให้พบ และต้อนรับยอมรับเป็นคนของสถานีดำรวจ เมื่อมีข่าวลือหรือมีความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นแก่ข้าราชการตำรวจหรือแก่สถานีดำรวจ หรือจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในสถานีดำรวจ ซึ่งเป็นเรื่องที่เปิดเผยได้แล้ว ก็พยายามชี้แจงและให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ข้าราชการตำรวจ ส่งเสริมและให้โอกาสแก่ข้าราชการตำรวจที่จะเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงานในสถานีดำรวจ ประชุมข้าราชการตำรวจให้ร่วมกันอภิปรายให้ข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงงานของสถานีดำรวจให้ดีขึ้น ปกป้องหรือขอความร่วมมือจากข้าราชการตำรวจก่อนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จะ มีผลกระทบต่อความสะดวกและขวัญของเขา ส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ประสานสามัคคีระหว่างข้าราชการตำรวจจัดให้มีเครื่องใช้ในสภาพที่ดีให้ข้าราชการตำรวจได้ใช้ทำงาน และจัดสวัสดิการสำหรับข้าราชการตำรวจในสถานีดำรวจ เช่น จักรยานเครื่อง

อุปโภค บริโภค ในราคาถูกหรือขายเชื่อ จัดให้มีเงินทุนสำหรับกู้ยืมหรือให้เปล่า เพื่อช่วยเหลือข้าราชการตำรวจที่ประสบภัยหรือขาดแคลน เป็นต้น

3. นำไปในทางที่ดี เมื่อผู้บริหารได้ทำตัวอย่างที่ดีในการรักษาวินัยให้ข้าราชการตำรวจได้เห็นเป็นแบบอย่างได้ทำให้ข้าราชการตำรวจศรัทธาในตัวผู้นำ ศรัทธาในงานที่ทำและศรัทธาในสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้วข้าราชการตำรวจพร้อมที่จะให้ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีตำรวจนำไปในทางที่ดีมีวินัยได้ การนำข้าราชการตำรวจไปในทางที่ดีมีวินัย นอกจากจะทำได้โดยฝึกอบรมและการสร้างเงื่อนไขให้เกิดปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการมีวินัยแล้ว หัวหน้าสถานีตำรวจยังอาจใช้ภาวะผู้นำ ทำให้ข้าราชการตำรวจมีความรับผิดชอบ ที่ตั้งใจทำงานให้สำเร็จเป็นผลดี และรักษาวินัยตามหน้าที่ของข้าราชการได้ โดยการแบ่งงานย่อยแจกให้ข้าราชการตำรวจแต่ละคนทำเป็นสัดส่วนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ให้ความอิสระตามสมควรแก่เขาในการทำงาน และให้อำนาจแก่เขาให้สมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ข้าราชการตำรวจคิดวิธีทำงานและแก้ปัญหาในการทำงานของเขาเองก่อน เมื่อเขามาปรึกษาหรือเขาแก้ปัญหาเองไม่ได้จึงแนะนำหรือช่วยเหลือ นำให้ข้าราชการตำรวจทำงานให้ดีที่สุด แต่ไม่ผลักดัน ให้ความสำคัญแก่ข้าราชการตำรวจว่า เป็นผู้ร่วมทำงานและเป็นผู้มีส่วนในความสำเร็จของงาน รับรู้ผลงานและประเมินผลงานของข้าราชการตำรวจแต่ละคนเป็นระยะ ๆ และพิจารณาความดีความชอบตามผลงาน

เมตต์ เมตต์การุณจิตต์ (2525, หน้า 149 – 150) ได้กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมวินัยว่า การที่จะใช้วิธีปราบปรามข้าราชการที่กระทำผิดวินัยแต่เพียงอย่างเดียวนั้นยังไม่เพียงพอ จำเป็นจะต้องหาทางป้องกันข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอีกด้วย การใช้ภาวะผู้นำในการสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมในการรักษาวินัย ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. การปูนบำเหน็จความชอบด้วยการเลื่อนขั้นประจำปี เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ข้าราชการให้ข้าราชการระลึกถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ที่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ขั้น จะเกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกว่าได้รับการเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชาด้วยการได้รับผลตอบแทนที่ได้ตรากตรำ คร่ำเคร่งการทำงานมาตลอดปีงบประมาณ นอกจากนั้นยังคิดว่าผู้บังคับบัญชาจะคงจับตามดูความประพฤติของตนอยู่เสมอ วิธีนี้มีข้อคิดที่น่าพิจารณาก็คือ การเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการนี้ ผู้บังคับบัญชาจะต้องตั้งอยู่ในความสุจริต ยุติธรรมที่สุด

2. การมอบรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณ มีหลายหน่วยงานที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจูงใจข้าราชการด้วยการประกาศเกียรติคุณข้าราชการที่ปฏิบัติราชการมานาน และมีความประพฤติดี ไม่มีบกพร่อง ด้วยการมอบโล่เกียรติคุณ ประกาศนียบัตรชมเชย

จึงกล่าวสรุปได้ว่า การใช้ภาวะผู้นำให้มีวินัยนั้น ผู้บริหารมีวิธีการดำเนินการ คือ การทำตัวอย่างที่ดี เช่น มาทำงานก่อนเวลาราชการ กลับหลังเวลาราชการ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทเอาใจใส่ต่องาน รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ อุทิศเวลาให้กับราชการ ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นต้น การสร้างศรัทธาในตัวหัวหน้าสถานีดำรวจ เช่น ให้ความคุ้มครองเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา สนใจในความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ไปร่วมหรือเข้าร่วมในกิจกรรมที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจัดขึ้น ให้ความยุติธรรมหรือความเสมอภาคแก่ข้าราชการตำรวจ รับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น และการนำไปในทางที่ดี เช่น ให้ความอิสระในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาตามสมควร พิจารณาความดีความชอบตามผลงานของแต่ละบุคคล ยกย่องชมเชยผู้ทำงานดี เป็นต้น ซึ่งวิธีการทั้งสามนี้จะส่งผลให้ข้าราชการตำรวจมีวินัยที่ดีขึ้น

2. การให้ความรู้และการฝึกอบรม

การให้ความรู้และการฝึกอบรมเป็นวิธีที่ช่วยให้เกิดการพัฒนามวินัยได้อย่างหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการให้ความรู้หรือฝึกอบรมจะทำให้ข้าราชการตำรวจเข้าใจระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตลอดจนอาจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีได้ การส่งเสริมวินัยข้าราชการตำรวจโดยการให้ความรู้และฝึกอบรมนี้ จะแยกอธิบายเป็น 2 กรณี คือ

2.1 การให้ความรู้ ในสภาพปัจจุบันนี้ข้าราชการตำรวจจำนวนไม่น้อยทำผิดวินัย เพราะไม่รู้ระเบียบแบบแผน ตัวอย่างเช่น ไม่รู้ระเบียบเกี่ยวกับการลาจึงทำผิด เช่น หยุดราชการไปก่อนแล้วมาเย็นใบลาอีกภายหลัง หรือเย็นใบลาออกจากราชการแล้วก็ไม่มาทำงานเลย โดยไม่รอลำดับอนุญาตให้ลาออกเสียก่อนไม่รู้ระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุจึงได้ทำผิด เช่น ซื้อของที่ต้องสืบราคาโดยไม่ได้สืบราคาเพราะไม่รู้ระเบียบ ไม่รู้ระเบียบเกี่ยวกับการเงินจึงได้ทำผิด เช่น รื้อถอนอาคารบ้านพักหลังเก่าซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้รื้อถอนได้ นำวัสดุที่ได้รื้อถอนไปขายแล้วนำเงินไปซื้อของใช้ในราชการ โดยไม่นำเงินนั้นส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบ เพราะไม่รู้ว่าจะต้องทำเช่นนั้น ไม่รู้ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและระเบียบราชการ จึงได้รายงานข้ามชั้นผู้บังคับบัญชา เพราะไม่รู้ว่าจะสายการบังคับบัญชาเป็นอย่างไร ดังนี้ เป็นต้น

ดังนั้นการที่หัวหน้าสถานีดำรวจใช้วิธีการส่งเสริมให้ข้าราชการได้รับความรู้อย่างครบถ้วนแจ่มแจ้งและทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระเบียบต่าง ๆ ที่เห็นว่าจำเป็นแก่หน้าที่ก็เป็นวิธี

การที่จะช่วยส่งเสริมวินัยข้าราชการตำรวจได้ทางหนึ่ง ซึ่งวิธีการที่จะให้ความรู้แก่ข้าราชการตำรวจในสถานีดำรวจนั้น อาจทำได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1.1 โดยวิธีฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการตำรวจที่บรรจุใหม่ต้องปฐมนิเทศให้รู้ระเบียบแบบแผนของทางราชการทั้งหมด แม้ผู้เป็นข้าราชการมานานแล้ว ถ้าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่หรือได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ใหม่ เช่น สวป., สวส., สว.จร. เจ้าหน้าที่พัสดุการเงิน เป็นต้น บุคคลเหล่านี้จำเป็นต้องอบรมให้รู้ระเบียบต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ

2.1.2 โดยวิธีการแจกคู่มือ กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ให้ศึกษาทำความเข้าใจ หรือแนะนำเอกสารวารสารต่าง ๆ ที่ควรอ่าน

2.1.3 โดยวิธีให้ข่าวสาร โดยอาจจะทำเป็นหนังสือเวียนหรือลงพิมพ์ในวารสารภายในหรือสำเนาแจกเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ที่ออกใหม่

2.2 การฝึกอบรม การฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาวินัยข้าราชการสำหรับข้าราชการตำรวจที่ได้รับการบรรจุครั้งแรก การฝึกอบรมจะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจถึงฐานะของข้าราชการและระบบราชการ รู้และเข้าใจกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบแบบแผนทางราชการ ตลอดจนวินัยข้าราชการที่ควรประพฤติและงดเว้นการปฏิบัติ สำหรับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว การฝึกอบรมจะช่วยให้มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ และจะช่วยให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างข้าราชการด้วยกัน การฝึกอบรมข้าราชการตำรวจเพื่อการส่งเสริมข้าราชการให้มีวินัยในตนเองนั้น อาจกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกัน อาทิ เพื่อให้ความรู้ให้รู้ว่าจะต้องปฏิบัติตามวินัยอย่างไรบ้าง ถ้าฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามวินัยจะมีโทษและมีผลเสียอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสำนึกในหน้าที่ที่จะต้องรักษาวินัยและมีความกลัวไม่กล้าทำผิด เพื่อเตือนสติ ให้ข้าราชการตำรวจมีสติสัมปชัญญะ รักเกียรติ รักศักดิ์ศรี มีความบริสุทธิ์ใจ มีอุดมคติในการทำงาน และมีความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นข้าราชการ ซึ่งจะต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดผลดี และความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความอดทนอดกลั้น เอาใจใส่ระมัดระวัง รักษาประโยชน์ของทางราชการและรักษาความลับของทางราชการเพื่อปรับทัศนคติให้ข้าราชการตำรวจมีทัศนคติที่ดีต่อทางราชการ และต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อหน่วยงาน ต่อผู้บังคับบัญชา ตลอดจนต่อสังคมและประเทศชาติให้ทำงานโดยมีอุดมคติเพื่อส่วนร่วม อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและมีจิตมุ่งส่วนรวม เพื่อปรับพฤติกรรม ให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติในทางที่มีวินัย ซึ่งวิธีการที่ให้แก่ในการฝึกอบรมนั้นมีหลายอย่าง เช่น

2.2.1 การสอน ได้แก่ การชี้แจงแนะนำแก่ข้าราชการตำรวจเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม วิธีนี้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีความรู้ คือ ให้รู้วินัยของ ข้าราชการตำรวจหรือแบบแผนหรือข้อพึงปฏิบัติและข้อห้ามของข้าราชการตำรวจโดยทั่วไปมี อย่างไรบ้าง และแบบแผนเฉพาะของหน่วยงานที่สังกัดมีอย่างไรบ้าง การปฏิบัติงานตามนั้นจะมี ผลอย่างไรบ้าง การไม่ปฏิบัติตามนั้นจะมีผลเสียอย่างไร การให้ความรู้เช่นนี้จำเป็นอย่างไร ยิ่งสำหรับข้าราชการตำรวจเข้าใหม่ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องจัดการปฐมนิเทศให้ทราบทันที ที่เข้ารับราชการ และเพื่อให้เห็นความจำเป็น คือ ให้สำนึกในหน้าที่ว่า เมื่อสมัครเข้ามาเป็น ข้าราชการก็ต้องอยู่ในแบบแผนหรือวินัยของข้าราชการ ให้เห็นคุณค่า คือ ให้ตระหนักในความ สำคัญของวินัยว่า วินัยจะช่วยสร้างเสริมความดี ความเจริญและความสำเร็จให้แก่ตนเองและจะส่ง ผลความดี ความเจริญและความสำเร็จนั้นไปถึงส่วนรวม คือ ราชการและประเทศชาติด้วย ทั้งนี้ ชี้ให้เห็นประโยชน์ของการมีวินัย และโทษของการไม่มีวินัย ข้าราชการตำรวจมีความศรัทธาและ สมัคใจที่จะอยู่ในระเบียบแบบแผนของทางราชการมีทัศนคติที่ต่อทางราชการจนกระทั่งมี “ความเป็นข้าราชการ” หรือมี “วิญญาณของข้าราชการตำรวจ” และมีวินัย ให้สำนึกและสังวร ระมัดระวัง คือ ให้สำนึกระลึก รู้ในผิดชอบชั่วดีให้ยับยั้งชั่งใจ ออมอดง งดเว้นในการกระทำบาง อย่างที่ล่อแหลมหมิ่นเหม่หรือเป็นอบายมุขที่จะนำไปสู่การทำผิดวินัย เช่น สุรา นารี การพนัน การคบคนชั่วเป็นมิตร เป็นต้น ทั้งนี้หัวหน้าสถานีตำรวจจะต้องคอยชี้แจงแนะนำไม่ให้ ข้าราชการตำรวจกล้าเข้าไปหมกมุ่นในเรื่องดังกล่าว การสอนเช่นนี้ต้องกระทำโดยมีศิลปะไม่ให้ รับความอับอายหรือแค้นเคือง หรือเย้ยหยัน ให้ปฏิบัติ คือ การที่มีหัวหน้าสถานีตำรวจชี้แจง แนะนำโดยชัดเจนให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติตามวินัย ซึ่งอาจกระทำโดยการซักซ้อม กำชับ หรือ ตักเตือน

2.2.2 การประชุม สัมมนา อภิปราย เป็นเทคนิคการฝึกอบรมอีกแบบหนึ่งที่จะ ให้ความรู้ เตือนสติ ปรับทัศนคติ และปรับพฤติกรรมของข้าราชการได้ โดยการให้ผู้เข้าประชุม สัมมนา หรืออภิปราย เรียนรู้จากกันและกัน เตือนสติซึ่งกันและกัน ปรับทัศนคติ โดยยอมรับ ความเห็นและเหตุผลส่วนรวมของกลุ่มในการปรับพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดี ซึ่งถ้าใช้เรื่อง เกี่ยวกับวินัยเป็นหัวข้อหรือเป็นจุดหมายในการประชุม สัมมนา หรืออภิปรายก็จะเป็นแนวทาง สร้างวินัยแก่ผู้เข้าร่วมและผู้ฟังได้ เช่น ตั้งหัวข้อประชุม สัมมนาหรืออภิปราย ให้เห็นถึงความ สำคัญ ความจำเป็น สาเหตุ และทางแก้ไขทำให้เกิดทัศนคติที่ตกลงใจร่วมกัน “ไม่มาสาย” หรือ “ซื้อสัตย์สุจริต” ทั้งนี้หัวหน้าสถานีตำรวจอาจใช้วิธีนี้จัดอบรมทั้งชั้นสัญญาบัตร ชั้นประทวน และพลตำรวจ ได้ทุกโอกาสโดยไม่ทำให้ข้าราชการตำรวจรู้สึกว่าเป็นการ “ถูกอบรม” แต่จะเป็นการสอน

ตัวเองให้มีจิตสำนึกและปรับปรุงตัวเองด้วยจิตสำนึกที่เกิดขึ้นจากการประชุม สัมมนา หรือ อภิปรายนั้น

2.2.3 การทำกิจกรรม เป็นเทคนิคการฝึกอบรมอีกแบบหนึ่งกิจกรรม

บางอย่างช่วยเตือนสติข้าราชการตำรวจให้สำนึกถึงหน้าที่ที่จะต้องรักษาวินัย เช่น การดูภาพยนตร์ที่ทำให้คิดในเรื่องการรักษาวินัย เป็นต้น กิจกรรมบางอย่างทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน ทำให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวร่วมมือร่วมใจกัน เช่น การเล่นกีฬา การทัศนศึกษาร่วมกัน เป็นต้น กิจกรรมบางอย่างทำให้จิตใจผ่อนคลายคลายความเครียดและความขัดเคือง ทำให้เป็นผู้มีสติสัมปชัญญะ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน ต่องานและต่อส่วนรวม เช่น การทำบุญ การฟังพระธรรมเทศนา การทำสมาธิภาวนา เป็นต้น กิจกรรมบางอย่างทำให้เกิดความสามัคคี ความรับผิดชอบและมีอุดมคติที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม เช่น การจัดงานวันสำคัญของสถานีดำรวจโดยแบ่งงานไปรับผิดชอบกันเป็นสัดส่วน เป็นต้น หัวหน้าสถานีดำรวจควรจะต้องเลือกจัดกิจกรรมที่เหมาะสมตามโอกาสอันสมควร เพื่อสร้างวินัยในหมู่ข้าราชการตำรวจ รวมทั้งกิจกรรมในลักษณะการสร้างเงื่อนไขที่จะกล่าวต่อไปด้วย

จึงกล่าวสรุปได้ว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีดำรวจ สามารถสร้างเสริมวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ โดยการให้ความรู้และการฝึกอบรม เช่น จัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจ แจกเอกสาร คู่มือกฎระเบียบ ต่าง ๆ ให้ศึกษา แจ้งข่าวสารเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ หรือแนวทางการปฏิบัติใหม่ ๆ ของทางราชการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว แนะนำชี้แจงให้ข้าราชการเห็นตำรวจเห็นความสำคัญของวินัย การรักษาวินัย ตลอดจนการปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด จัดประชุม สัมมนา อภิปราย ถึงสาเหตุของการกระทำผิดวินัย และกรณีความผิดทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจ จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจมีวินัย มีความซื่อสัตย์ในหลักธรรมทางศาสนา และนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

3. การสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย

การใช้วิธีการส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีวินัย นอกจากการใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และฝึกอบรมแล้ว การสร้างเงื่อนไขก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ข้าราชการเกิดวินัยได้ วิธีการสร้างเงื่อนไขทำได้โดยใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายอย่างที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาวินัยดังนี้

3.1 สร้างความสำนึก เช่น สร้างเงื่อนไขให้สำนึกว่าเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะต้องปฏิบัติตามวินัย ต้องทำงานตามเวลา และทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย ต้องพร้อมที่จะ

ให้บริการแก่ผู้มาติดต่อ ต้องรักษาจริยวิชาชีพของตน เป็นต้น เมื่อสำนึกได้ก็จะทำตามหน้าที่ จึงทำให้มีวินัย การสร้างเงื่อนไขให้เกิดความสำนึก อาจทำได้โดยการสร้างจรรยาบรรณ คือ ค่านิยมหรืออุดมการณ์ เช่นเกี่ยวกับ “ตำรวจในอุดมคติ” หรือ “ตำรวจดีในสถานี่ตำรวจของเรา” โดยให้ทุกคนช่วยพิจารณาลักษณะของตำรวจในอุดมคติหรือตำรวจในอุดมการณ์แล้ว ประกาศเป็นคุณลักษณะของตำรวจในอุดมคติที่จะต้องประพฤติปฏิบัติ ซึ่งเท่ากับเป็นการให้ข้าราชการทุกคนในสถานี่ตำรวจได้ร่วมกันทำสัญญาประชาคมขึ้น เป็นอุดมการณ์ที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติ และเมื่อได้สร้างอุดมการณ์ขึ้นแล้ว หัวหน้าสถานี่ตำรวจก็ควรให้ข้าราชการตำรวจพิจารณานหาวิธี ควบคุมกำกับให้เป็นไปตามอุดมการณ์นั้น และทางหนึ่งก็คือ การประเมินตนเองโดยหัวหน้า สถานี่ตำรวจจะให้ข้าราชการตำรวจได้พิจารณากันว่าจะประเมินตนเองอย่างไร เช่น มีแบบฟอร์มให้ประเมินตนเอง มีการให้คะแนนตนเอง เป็นต้น ซึ่งการประเมินตนเองนี้เป็น เงื่อนไขที่จะส่งเสริมให้มีการสร้างวินัยในตนเองได้ทางหนึ่ง

3.2 สร้างความรับผิดชอบ เช่น สร้างเงื่อนไขต้องทำงานให้สำเร็จตามกำหนด หรือให้ได้ผลตามมาตรฐานที่วางไว้ หรือแบ่งงานให้ทำเป็นสัดส่วนเอกเทศและให้ความ รับผิดชอบในผลงานนั้น เมื่อมีเงื่อนไขเช่นนี้ก็จะมีความรับผิดชอบที่จะต้องตั้งใจให้ได้ผลงาน ตามเงื่อนไข ซึ่งอาจทำได้โดยกำหนดมาตรฐานงาน เพื่อให้แต่ละคนทำงานให้ได้ไม่ต่ำกว่า มาตรฐาน เช่น กำหนดว่า พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนให้เสร็จตามกำหนด เวลาที่วางระเบียบไว้ หรือกำหนดว่าเจ้าหน้าที่ธุรการจะต้องรายงานแผนงานของสถานี่ไปยัง กองกำกับการตามกำหนด นอกจากนี้ยังอาจกำหนดให้มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้แต่ละ คนทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย ตามหลักการบริหารงาน ตามวัตถุประสงค์ เช่น หัวหน้าสถานี่ ตำรวจมอบหมายงานให้ข้าราชการตำรวจทำโดยตกลงว่าจะทำให้เสร็จจำนวนเท่าใด ภายใน เมื่อไร หรือโดยมีคุณภาพอย่างไร เป็นต้น หรือกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความ ชอบ หรือเลื่อนตำแหน่งตามผลงาน

3.3 สร้างความรักในศักดิ์ศรี เช่น สร้างเงื่อนไขให้รักเกียรติรักศักดิ์ศรีตามฐานะ และตำแหน่งหน้าที่ เมื่อมีเงื่อนไขเช่นนี้ก็จะไม่ทำผิดวินัยให้เสียเกียรติ เสียศักดิ์ศรีของตำแหน่ง หน้าที่ราชการ ดังเช่น การให้แต่งเครื่องแบบข้าราชการตำรวจให้สะอาด เรียบร้อย ทำให้ ข้าราชการไม่กล้าเถลไถลอยู่ตามร้านอาหาร หรือตามตลาดในเวลาทำงาน และไม่ประพฤติ ปฏิบัติในทางที่ไม่สมควรในเครื่องแบบ เป็นต้น

3.4 สร้างความรักในสภาพแวดล้อม เช่น สร้างเงื่อนไขให้รักงาน รักหน่วยงาน รักผู้บังคับบัญชา รักผู้ร่วมงาน เป็นต้น จะทำให้ข้าราชการทำงานอย่างมีวินัย ตัวอย่างเงื่อนไข

ที่สร้างขึ้นอาจทำได้โดย จัดที่ทำงานให้เหมาะสมแก่การทำงาน มีเครื่องอำนวยความสะดวกสบายพอสมควร ปราศจากสิ่งรบกวนการทำงาน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจรักษานีตารวจและอยากมาทำงาน หรือสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในสถานนีตารวจ ทำให้ทุกคนมีความสบายใจในการทำงาน รักผู้ร่วมงาน พร้อมทั้งจะร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความสมัครสมานสามัคคี และมีความอยากที่จะทำงาน มีความรู้สึกสนุกกับงาน

3.5 สร้างขวัญและกำลังใจ ขวัญและกำลังใจในการทำงานนอกจากจะเกิดจากภาวะผู้นำและความรักในสภาพแวดล้อมแล้ว ยังอาจเกิดจากทางอื่นอีกหลายทาง เช่น ความปลอดภัย ความเป็นธรรม ความมั่นคง ความยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า เป็นต้น ซึ่งอาจสร้างเงื่อนไขให้เกิดปัจจัยเหล่านี้เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการตั้งใจทำงานอย่างมีวินัยได้โดยการที่หัวหน้าสถานนีตารวจแสดงความเข้มแข็งเป็นหลักค้ำครองความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจ และของสถานนีตารวจ จากการกระทำที่ไม่ชอบธรรมแก่ข้าราชการตำรวจในอันที่จะให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับระบบคุณธรรม หัวหน้าสถานนีตารวจแสดงความเข้มแข็งเป็นหลักประกันค้ำครองความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ และความมั่นคงของสถานนีตารวจ หรือจัดหาทุนหรือให้โอกาสแก่ข้าราชการตำรวจที่จะได้ไปศึกษาฝึกอบรม หรือดูงานเพื่อความก้าวหน้าอันจะนำมาซึ่งความเจริญของหน่วยงาน เป็นต้น

3.6 สร้างความร่วมมือร่วมใจ เช่น สร้างเงื่อนไขให้ข้าราชการตำรวจมีความสามัคคีกลมเกลียวร่วมมือร่วมใจทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งถ้าข้าราชการในสถานนีตารวจมีความกลมเกลียว ร่วมมือร่วมใจทำงานเป็นกลุ่มประสานกันอย่างดีแล้วก็จะไม่มีการขัดคำสั่ง ไม่เกี่ยงงาน ไม่ขาดงาน นั่นคือ การมีวินัยตัวอย่างเงื่อนไขที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างให้เกิดความร่วมมือร่วมใจได้แก่ จัดกิจกรรมสันทนาการ เช่น ชุมนุม ร่วมรับประทานอาหาร ทศนาจร กีฬา เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ข้าราชการตำรวจมีความสามัคคีกลมเกลียว มีความร่วมมือกัน และคลายความขุ่นข้องหมองใจกันที่เคยมีระหว่างการทำงาน จัดกิจกรรมที่แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น งานวันตารวจ การแข่งขันกีฬาระหว่างสถานนีตารวจ เป็นต้น สร้างสัญลักษณ์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น ตราหรือสัญลักษณ์อย่างอื่น ประจำสถานนีตารวจ สิ่งสักการะบูชาประจำสถานนีตารวจ เป็นต้น หรือสร้างให้มีจุดสนใจร่วมกัน เช่น เตือนภัยที่จะมาถึงว่า ถ้าทำไม่ดีอาจถูกตำหนิ, เฟงเล้ง หรือทำให้เป็นการแข่งขันกับสถานนีตารวจอื่น ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการตำรวจร่วมมือร่วมใจกันทำงาน เพื่อศักดิ์ศรีหรือชัยชนะ เป็นต้น หรือพยายามจัดให้มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ

3.7 สร้างอุดมคติ เช่น สร้างเงื่อนไขให้ทำงานเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นอุดมคติ ซึ่งทำงานในสถานีดำรงต้องช่วยกันทุ่มเท ทำงานอย่างมีวินัยให้บรรลุผลถึงอุดมคติที่มุ่งหวัง นั้น ตัวอย่างเงื่อนไขที่สร้างขึ้น เช่น ตั้งอุดมคติที่จะทำเป็นสถานีดำรงตัวอย่างในทางใดทางหนึ่ง ตั้งอุดมคติที่จะทำเป็นสถานีดำรงที่เป็นเลิศในทางใดทางหนึ่ง และตั้งอุดมคติที่จะทำเพื่อรักษาศักดิ์ศรีของข้าราชการ เป็นต้น

3.8 สร้างความภูมิใจ เช่น สร้างเงื่อนไขให้มีความภูมิใจในผลที่ได้รับจากการทำงาน ซึ่งทำให้คนตั้งใจทำงานด้วยความทุ่มเท ด้วยความพอใจตัวอย่างเงื่อนไขที่อาจสร้างขึ้น ได้แก่ ตั้งเงื่อนไขที่จะให้เครื่องแสดงเกียรติคุณหรือชมเชยแก่ผู้ทำดี เช่น ให้โล่ เข็ม ประกาศนียบัตร เป็นต้น หรืออาจตั้งเงื่อนไขที่จะให้รางวัลแก่ผู้ทำดี เช่น ให้เงิน ให้สิ่งของ ให้ฐานะ เป็นต้น

3.9 สร้างความละเอียด เช่น สร้างเงื่อนไขให้ข้าราชการตำรวจมีความละเอียด ไม่อยากทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมควร หรือต้องทำให้ดีเพื่อไม่ให้เป็นที่ยับอายขายหน้าผู้อื่น ตัวอย่างเงื่อนไขที่สร้างขึ้น เช่น ให้ไปสังเกตหรือดูงานสถานีดำรงอื่นที่น่าจะถือปฏิบัติเป็นเยี่ยงอย่าง หรือให้นักเรียนนายร้อยตำรวจ นักเรียนพลตำรวจ มาดูงานหรือมาฝึกงานหาประสบการณ์ในสถานีดำรง

3.10 สร้างความสงบในจิตใจ เช่น สร้างเงื่อนไขให้ข้าราชการตำรวจมีจิตใจสงบ ลดความโลภ โกรธ หลง ลงมาบ้างจะได้ไม่ทำผิดวินัยเพราะความโลภ โกรธ หรือหลง ซึ่งอาจสร้างเงื่อนไขได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ จัดให้มีการทำบุญทำทาน จัดให้มีการฟังธรรมเทศนา สันทนา หรืออภิปราย หรือบรรยาย จัดให้เข้าอบรมจริยธรรม หรืออาจจัดให้มีการทำสมาธิภาวนา เป็นต้น

3.11 สร้างความเคยชิน เช่น สร้างเงื่อนไขให้ทำในทางที่มีวินัยจนเคยชินจนกลายเป็นนิสัย ตัวอย่างเงื่อนไขที่สร้างขึ้น ได้แก่ สร้างเครื่องล่อใจให้ไปถึงที่ทำงานก่อนเวลา และกลับหลังเวลาราชการ เช่น มีหนังสือพิมพ์หรือวารสารให้อ่าน หรืออาหารเช้าขายในราคาถูก มีกีฬาให้เล่นเมื่อเลิกงาน จัดเลี้ยงอาหารกลางวัน เป็นต้น

3.12 สร้างความกลัว เช่น สร้างเงื่อนไขให้กลัวถูกลงโทษ กลัวเสียชื่อเสียง กลัวผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคมแก่ตนเอง หรือแก่ผู้ที่ตนรักเพื่อไม่ให้กล้าฝ่าฝืนวินัย และต้องปฏิบัติตามวินัย ซึ่งอาจทำได้โดยให้สาบานตนดังเช่นการทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาในสมัยก่อน ให้ผู้มีเกียรติสูงรับรองความประพฤติและเมื่อกระทำผิดให้ทำทัณฑ์บน

3.13 เตือนให้สำนึกถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น หากข้าราชการตำรวจไม่ปฏิบัติตามวินัย จะมีผลต่อความศรัทธาของประชาชน ความไม่ก้าวหน้าของสถานีตำรวจและตัวเอง อันจะนำไปสู่ความไม่ก้าวหน้าของประเทศชาติ และปัญหาของสังคมในอนาคต

3.14 สร้างกลไกในการป้องกันเหตุของการกระทำผิดวินัย เช่น การดูแลไม่ให้อิทธิพลของข้าราชการเก่าเข้าครอบงำหรือใช้วิธีโน้มน้าวใจไปในทางที่ผิด การปกป้องคุ้มครองมิให้ถูกอิทธิพลของผู้ประกอบมิจฉาชีพ การหาทางป้องกัน มิให้มีโอกาสเปิดช่องให้ทำการทุจริตได้ ป้องกันเหตุที่เป็นทางชักนำไปสู่การทุจริตผิดวินัย ก่อนที่จะสายเกินไป ตัวอย่างเงื่อนไขที่สร้างขึ้น ได้แก่ ไม่ปล่อยให้คนคนเดียวรับผิดชอบเงินหรืองานที่มีลู่วางทุจริตหรือมีลู่วางที่จะใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ส่วนตัว กำหนดวงเงินที่อยู่ในมือเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานได้ไม่ให้มากนัก จัดระบบการตรวจสอบและวางระเบียบการตรวจสอบให้รัดกุมไม่ลงโทษข้าราชการตำรวจหรือย้ายโดยให้อิทธิพลของผู้มีอำนาจมาชี้นำ และตักเตือนข้าราชการตำรวจทันทีที่เห็นว่าหมกมุ่นในอบายมุข

3.15 สร้างทางระบายอารมณ์ ความคับข้องใจและต้องการของข้าราชการตำรวจ เป็นพลังอันรุนแรงภายในตัว ซึ่งถ้าถูกปกปิดหรือถูกกดตันไว้ไม่ให้ระบายออกก็อาจจะระเบิดออกมาได้ในลักษณะของการกระทำผิดวินัยนั้นหรือระบายออกมาในลักษณะบดขยี้เพื่อนร่วมงาน สกปรกให้หนังสือพิมพ์ลงในทางไม่ดี ฉะนั้นหัวหน้าสถานีตำรวจควรจัดหรือให้โอกาสที่จะมีการระบายความคับข้องใจหรือความต้องการหรือความรู้สึกที่มีต่อทางราชการ หรือต่อหน่วยงานหรือต่อหัวหน้าสถานีตำรวจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การอุทธรณ์การร้องทุกข์ การเปิดโอกาสให้พูดในที่ประชุม การพบปะสังสรรค์กันตามโอกาสอันควร ตัวอย่างเงื่อนไขที่สร้างขึ้น เพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีทางระบายอารมณ์ได้แก่ จัดคู่สำหรับรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะไว้สำหรับให้ข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจ ได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ จัดให้มีการประชุมพบปะสังสรรค์ เพื่อให้มีโอกาสรับฟังปัญหา ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการของแต่ละคน และชี้แจงทำความเข้าใจกัน จัดให้มีวารสารสัมพันธ์ภายในสถานีตำรวจ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจแสดงความคิดเห็น และหัวหน้าสถานีตำรวจได้มีโอกาสชี้แจง เปิดโอกาสให้ข้าราชการตำรวจเข้าพบปรึกษาแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวกและให้มีกระบวนการอุทธรณ์ ร้องทุกข์ เมื่อเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น

3.16 สร้างมาตรการลงโทษให้เป็นเยี่ยงอย่าง การลงโทษเป็นการสร้างเงื่อนไขเพื่อให้เกิดความกลัว เพราะในบุคคลบางประเภท การส่งเสริมอาจจะไม่ก่อให้เกิดผล จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวความกลัวต่อโทษทัณฑ์จะทำให้คนมีวินัยขึ้นได้ แต่

การสร้างเงื่อนไขโดยวิธีการเช่นนี้ควรเป็นทางสุดท้ายที่ผู้บริหารพึงกระทำ ตัวอย่างเงื่อนไขที่สร้างขึ้น ได้แก่ เมื่อมีการเกิดความผิดเกิดขึ้นและจำเป็นต้องลงโทษจะต้องลงโทษโดยฉับพลัน โดยยึดหลักยุติธรรมและเป็นธรรม

จึงกล่าวสรุปได้ว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีดำรวจ สามารถเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจผู้ใต้บังคับบัญชา ด้านการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย ได้หลายวิธี เช่น สร้างความสำนึกในหน้าที่ สร้างความรับผิดชอบ สร้างความสามัคคี สร้างความรักในสภาพแวดล้อม สร้างขวัญและกำลังใจ สร้างความร่วมมือร่วมใจ สร้างอุดมคติ สร้างความภาคภูมิใจ สร้างความสะอาด สร้างความสงบในจิตใจ สร้างความเคยชิน สร้างความกลัว สร้างกลไกในการป้องกันเหตุของการกระทำผิดวินัย สร้างทางระบายอารมณ์ สร้างมาตรการในการลงโทษ ให้เกิดขึ้นกับข้าราชการตำรวจผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. ระดับของสถานีดำรวจ หัวหน้าสถานีดำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับของสถานีดำรวจที่มีขนาดแตกต่างกัน ย่อมมีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจแตกต่างกัน เพราะว่า การปฏิบัติงานของแต่ละสถานีดำรวจย่อมมีการประพฤติผิดวินัยมากน้อยต่างกัน เช่น สถานีดำรวจที่ใหญ่กว่า อาจจะมีข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดวินัยมากกว่า สถานีดำรวจที่มีขนาดเล็กกว่า จึงทำให้มีการเสริมสร้างวินัยที่ต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้จากหน่วยงานต่าง ๆ ถ้าหน่วยงานที่มีขนาดต่างกันผลการดำเนินงานย่อมต่างกัน ดังเช่น ผลการวิจัยของ สมพร ฉายแก้ว (2541) พบว่า ขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานที่แตกต่างกัน และผลการวิจัยของ ผดุงศักดิ์ รักษาสุข (2543) พบว่าการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสายงานป้องกันปราบปราม จากการเปรียบเทียบเกี่ยวกับระดับตำแหน่งของหัวหน้าสถานีดำรวจโดยภาพรวมแตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงว่า ระดับของสถานีดำรวจน่าจะมีผลต่อบทบาทในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรที่เป็นระดับของสถานีดำรวจมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

2. สถาบันการศึกษา หัวหน้าสถานีดำรวจที่จบการศึกษามาจากสถาบันที่ต่างกัน ย่อมมีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจภายในสถานีดำรวจนั้น ๆ แตกต่างกัน โดยเฉพาะหัวหน้าสถานีดำรวจที่จบการศึกษามาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน น่าจะเห็นความสำคัญและเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจมากกว่า หัวหน้าสถานีดำรวจ

ที่จบการศึกษามาจากสถาบันการศึกษาอื่น เพราะว่า หัวหน้าสถานีดำรวจที่จบจากโรงเรียน นายร้อยตำรวจสามพรานดังกล่าว ย่อมจะถูกฝึกอบรมในด้านระเบียบวินัยมากกว่าหัวหน้าสถานีดำรวจที่จบจากสถาบันอื่น จึงทำให้บทบาทในการเสริมสร้างวินัยที่ต่างกัน ซึ่งจะได้จากครูผู้สอนที่จบวิชาเอกที่แตกต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังเช่นผลการวิจัยของ เรืองเดช สาระปารัง (2544) พบว่าครูที่จบการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการแนะแนวกับครูที่ไม่จบ หรือไม่ผ่านการอบรมด้านการแนะแนว โดยรวมมีความต้องการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ พลาสุธ (2540) พบว่าครูสอนที่มีวุฒิทางพลศึกษาและไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษามีระดับปัญหามากกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิทางพลศึกษา และสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2532, หน้า 137) กล่าวว่า ผลจากการศึกษาอบรมทำให้คนเราแตกต่างกัน หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกันได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงว่า สถาบันการศึกษาน่าจะมีผลต่อการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ผู้วิจัยจึงนำตัวแปร ด้านสถาบันการศึกษา มาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นฤติ ประมาภรณ์ (2533) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยข้าราชการครูโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระบุรีปฏิบัติในระดับมาก 2 ด้าน คือ การใช้ภาวะผู้นำและการสร้างเงื่อนไข ส่วนการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการใช้ภาวะผู้นำพบว่า ข้อที่ปฏิบัติในระดับมาก 3 ระดับแรกคือปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทให้เกิดผลดี และมีความเจริญก้าวหน้าแก่โรงเรียนและพุดจาสุภาพให้เกียรติแก่ครู – อาจารย์ ด้านการสร้างเงื่อนไข พบว่าข้อที่ปฏิบัติมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ กำหนดให้ครูอาจารย์แต่งเครื่องแบบข้าราชการครู และหรือเครื่องแบบที่ทางโรงเรียนกำหนด เพื่อส่งเสริมความสำนึกในการเป็นข้าราชการ และความสามัคคีของหมู่คณะ รองลงมาได้แก่ กำหนดให้มีแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ด้านการฝึกอบรมพบว่า ข้อที่ปฏิบัติในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ชี้แจงให้ครู อาจารย์ เห็นความสำคัญและปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้าราชการ แจ้งข่าวสารให้ครูอาจารย์ได้ทราบด้วยความรวดเร็วเมื่อมีระเบียบข้อบังคับหรือแนวปฏิบัติของทางราชการที่ออกมาใหม่ และจัดหาเอกสารเกี่ยวกับระเบียบใหม่ ๆ ให้ครู – อาจารย์ได้ศึกษา

ประทีป เหลืองอร่าม (2534) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาวิสัยทัศน์ข้าราชการครูของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการพัฒนาวิสัยทัศน์ข้าราชการครู โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านการให้ภาวะผู้นำ รองลงมาคือ ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรม และด้านการวางเงื่อนไขเป็นอันดับสุดท้าย

เติมศักดิ์ เจริญบุญ (2536) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัยและแนวทางในการสร้างเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า การเสริมสร้างวินัยด้านความประพฤติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการแต่งกาย ใช้วิธีการอย่างเดียวกันคือ ยกย่องชมเชยเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ กล่าวตักเตือน วิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ การคัดชื่อออก

ปัญญา ทองคำสุข (2537) ได้ศึกษาการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวิสัยทัศน์ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างและพัฒนาให้ข้าราชการครูมีวินัย ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการดังนี้ คือ การปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการรักษาวินัย การฝึกอบรมข้าราชการครูให้มีวินัย การสร้างขวัญและกำลังใจให้ข้าราชการครูมีวินัย การจูงใจให้ข้าราชการครูมีวินัย และการดำเนินการอื่น ๆ ในอื่นที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของข้าราชการครูให้เป็นไปในทางเป็นผู้มีวินัย

จันทิมา อินทรภักดี (2537) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน คือ การอบรมสั่งสอน การเป็นแบบอย่าง และการสร้างเงื่อนไขอยู่ในระดับมาก

สุทธิพงษ์ เพ็ชรดี (2538) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีบทบาทในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองให้แก่นักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งบทบาทด้านการสอนและบทบาทนอกเหนือด้านการสอน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีสถานภาพ ที่แตกต่างกันในด้านอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา

ขนาดของโรงเรียน มีบทบาทในการส่งเสริมวินัยในตนเองให้แก่นักเรียนแตกต่างกัน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเองให้แก่นักเรียนในบทบาทด้านการสอนควรส่งเสริมมากที่สุด คือ นักเรียนมีการควบคุม การกระทำไปสู่เป้าหมายด้วยตนเอง และในบทบาทนอกเหนือด้านการสอนควรส่งเสริมมากที่สุด คือ การกระทำตนเป็นแบบอย่างในด้านบุคลิกภาพและการวางตัว

อรุณ พูลทวี (2538) ได้ศึกษาบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย มีบทบาท 5 ด้าน ในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย การประหยัด การตรงต่อเวลาและความใฝ่รู้ บทบาทในด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กมากที่สุด และบทบาทในด้านการเป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้และข้อเท็จจริงด้านจริยธรรมและวัฒนธรรมแก่เด็กมีน้อยที่สุด ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายมีการส่งเสริมคุณธรรมด้านการประหยัดมากที่สุด และด้านความใฝ่รู้มีน้อยที่สุด

รักเกียรติ จางคพิเชียร (2538) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างและพัฒนาให้ครูมีวินัยตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทของการเสริมสร้างและพัฒนาให้ครูมีวินัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกที่มีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี และเกิน 10 ปีขึ้นไปเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างและพัฒนาให้ครูมีวินัย เรื่องที่ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ได้แก่เรื่องผู้บริหารโรงเรียนแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมและกิริยาจาสุภาพเรียบร้อยต่อครูและประชาชนทั่วไป เรื่องผู้บริหารโรงเรียนนำคณะครูไปเยี่ยมชมสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีชื่อเสียง หรือความสำเร็จในการรักษาวินัย เรื่องผู้บริหารโรงเรียนกำหนดให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ควรรู้ด้วยตนเองเรื่องผู้บริหารโรงเรียนกำหนดให้ครูยึดมั่นในจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครูโดยเคร่งครัด เรื่องผู้บริหารโรงเรียนให้ครูแต่ละคนได้พิจารณาและประเมินพฤติกรรมในการรักษาวินัยของตนเองและเรื่องผู้บริหารโรงเรียนเสนอชื่อครูที่รักษาวินัย และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการจนเกิดผลดีเข้ารับรางวัล

อภิญา บุญจติย์ (2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้สื่อหลัก 3 ประเภทในการฝึกอบรมผู้นำวินัยจราจรของ 6 จังหวัดนำร่องภายใต้โครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน ของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาพบว่า สื่อบุคคลเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความพอใจ ได้รับความรู้ความสนุกสนานและความเข้าใจมากที่สุด

สุปรียา อรุณรัตน์ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางวินัยตามมาตรา 91 92 และ 98 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า การกระทำความผิดทางวินัยของข้าราชการครูมากที่สุดคือ มาตรา 98 มูลเหตุของการกระทำความผิดเกิดจากขาดการควบคุมอารมณ์ และระดับโทษที่ได้รับคือ โทษตัดเงินเดือน เกี่ยวกับการป้องกันการกระทำความผิดทางวินัยของข้าราชการครู คือ ข้าราชการครูต้องได้รับความรู้ในเรื่องของระเบียบปฏิบัติและกฎข้อบังคับต่าง ๆ การดูแลกำกับกับการให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมและนำกรณีตัวอย่างความผิดแจ้งให้ข้าราชการครูทราบเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

พูนชัย มหาวงศ์นันท์ (2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนโรงเรียนดงเจนวิทยาคม ในการมีส่วนร่วมในงานปกครองของนักเรียน ผลการศึกษารูปได้ว่า นักเรียนดงเจนวิทยาคมต้องการให้ครู – อาจารย์ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนควรให้นักเรียนได้ชี้แจงเหตุผล ในการทำความผิด ครู – อาจารย์ ควรรับฟังเหตุผลของนักเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียน การตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีวินัยในตนเองได้ ส่วนที่นักเรียนไม่เห็นด้วยคือเรื่องกฎระเบียบต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนด นักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมการลงโทษด้วยการเขียนดีและลงโทษนักเรียนด้วยความโกรธครู – อาจารย์ใช้อารมณ์ ส่วนการลงโทษนักเรียนด้วยการย้ายโรงเรียนถ้าไม่จำเป็นไม่ควรที่จะย้ายนักเรียนออกจากโรงเรียน นอกจากในกรณีที่ร้ายแรง

กนกพรรณ บุญธรรม (2540) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่าพฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้กับนักเรียนด้านความอดทน ด้านความมีระเบียบวินัยและด้านความสามัคคีพบว่าครูส่วนใหญ่ปฏิบัติตนโดยการแสดงตนเป็นแบบอย่างมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์พบว่าครูส่วนใหญ่ปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโดยการแสดงตนเป็นแบบอย่างให้แก่ นักเรียนมากที่สุด

วารณี บังคลัน (2540) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวินัยด้านความรับผิดชอบ นักเรียน ประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมกับในเขตพื้นที่เกษตรกรรม ผล การศึกษาพบว่า

1. อาจารย์ส่วนใหญ่เสนอแนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง
2. ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยให้อาจารย์ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ส่วนผู้ปกครองสั่งสอนอบรมนักเรียนให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่
3. อาจารย์ส่วนใหญ่เสนอแนวทางการเสริมสร้างวินัยความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นประถม โดยให้อาจารย์สั่งสอนอบรมนักเรียนให้มีความขยัน หมั่นเพียร ส่วนผู้ปกครองส่วนใหญ่เสนอแนวทางการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้ปกครอง กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี

เรวดี ศรีโกศล (2540) ได้ศึกษาบทบาทในการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียน ของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด อุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างและด้านการสร้างบรรยากาศและโอกาสฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติพอๆ ส่วนการให้ความรู้ในระดับการ ปฏิบัติบ้างครั้ง และบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีบทบาทในการ เสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียนโดยมีส่วนร่วม แตกต่างกัน และบรรณารักษ์ที่มีความรู้ทาง บรรณารักษ์ศาสตร์ โดยมีส่วนร่วมและด้านไม่แตกต่างกัน

ทวีเวช อร่ามเหลือง (2540) ได้ศึกษาการพัฒนาความมีวินัยและอุดมการณ์ ประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า วิธีปลูกฝังความมีวินัยแก่นักเรียนควรทำโดยสอดแทรก แนวคิดหรือค่านิยมทางจริยธรรมไว้ทุกครั้งที่สอนในรายวิชาต่าง ๆ และให้ความรู้เรื่องระบอบ ประชาธิปไตยในโรงเรียน ควรสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป ปัญหาการขาด วินัยเกิดจากอิทธิพลของลักษณะทางอารมณ์ของบุคคล สภาพแวดล้อม และสังคม ปัญหา การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยยึดถือบุคคลมากกว่าหลักการและเหตุผล ผู้บริหาร โรงเรียนมีความเห็นว่าตนเองมีความสุขุมจริงใจต่อร่วมงานและเป็นแบบอย่างที่ดี

นิรันดร์ จันทรมณี (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความผิดทางวินัยของข้าราชการสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล ระหว่างปี พ.ศ. 2518 – 2534 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการสังกัดสถาบัน ราชมงคล กระทำผิดวินัยตามราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2515 มากที่สุด

ระหว่างปี พ.ศ. 2518 – 2534 คือ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน และธรรมเนียมของทางราชการ รองลงมาได้แก่ ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการ ละทิ้งหน้าที่ราชการ ไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี และไม่ช่วยเหลือกันและกันในหน้าที่ราชการ

สหสสชัย โลจายะ (2541) ได้ศึกษาการกระทำคามผิดทางวินัยของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ศึกษาเฉพาะเฉพาะกรณีข้าราชการกระทำคามผิดระหว่างปี พ.ศ. 2538 – 2540 ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการกระทำคามผิดทางวินัยของข้าราชการตำรวจเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจ สวัสดิการที่ได้รับจากการทางราชการ ลักษณะงาน ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับของหน่วยงาน ความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา และผลประโยชน์จากกลุ่มอิทธิพล

สุพจน์ แสงครุฑ (2541) ได้ทำการศึกษากฎการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2538 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า จำนวนข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กระทำผิดวินัย ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2538 ข้าราชการครูกระทำผิดมากที่สุดในปี พ.ศ. 2535 คือข้าราชการครูผู้สอนเพศชาย วุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี อายุราชการระหว่าง 11-20 ปี กระทำผิดวินัยตามมาตรา 98 กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่วมากที่สุด ทั้งโดยรวมและจำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพในการดำรงตำแหน่ง ส่วนสาเหตุการกระทำผิดของข้าราชการครู คือ มีความทะเยอทะยานทางสังคม ไม่มีความรู้ในกฎระเบียบของทางราชการ มีความหว่านเหวและสถานการณ์เปิดโอกาส เจตนากระทำผิดเพื่อหวังผลประโยชน์

สมชาย เรืองสม (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิคเขตการศึกษา 4 สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า วินัยตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยนักศึกษาที่มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี และแนวทางในการพัฒนาวินัยตนเอง ของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ด้านการบริหาร ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนเอง ด้านการสอน ได้แก่ ครูอาจารย์ควรเป็นแบบอย่างที่ดี มีการเตรียมการสอน และในขณะที่สอนควรมีการสอดแทรกความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่ผู้เรียนด้วย

นิตา บุนนาค (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรตามทัศนะของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 7

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งเน้นในการผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรประกอบด้วยควมมีระเบียบวินัย บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา การได้รับความเชื่อมั่นและความเชื่อถือใน การปฏิบัติงานความเป็นผู้นำ การรู้จักวางตัว ประสิทธิภาพโดยรวม ความอดทน อดกลั้น ความรู้ความสามารถ ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ความมีทักษะในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ อุทิศการณ ความจริงจังและความจริงใจในการปฏิบัติงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จิตสำนึก ความสุภาพ อ่อนน้อม ความสัมพันธ์กับผู้มาติดต่อราชการ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความเสียสละโอบอ้อมอารี ความประพฤติและคุณธรรมใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีความสอดคล้องกับลักษณะมุ่งเน้นดังกล่าวที่เป็นตัววัดประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและพลตำรวจ มีความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ร่วมกับนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจมากกว่านายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย การปฏิบัติงานของนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้รับผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากกว่านายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย หลักสูตรการผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจเหมาะสมกว่าหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตของมหาวิทยาลัย

ชูศักดิ์ นันทะ (2542) ได้ศึกษาปัญหาด้านการปฏิบัติงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาค้นคว้า ปรากฏผลดังนี้ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีปัญหาในภาพรวม ด้านการจัดรูปแบบการทำงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยและด้านการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยไว้ในโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการอยู่มากกว่าครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยมากกว่าครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

สงวน กำเลิศทอง (2542) ได้ศึกษาบทบาทของครูสอนจริยศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ได้ศึกษาบทบาทของครูสอนจริยศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการอบรมสั่งสอนและด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมาก และด้านการติดตามผลอยู่ในระดับปานกลาง

เปรมฤดี กฤษเจริญ (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยศึกษาในโรงเรียนอัสสัมชัญ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ส่งเสริมจริยศึกษา ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน การให้ครูควบคุมชั้นนักเรียนทั้งด้านความรู้ ความประพฤติ และการกำหนดระเบียบโรงเรียนด้วยจรรยาบรรณนักเรียนในด้านการปฏิบัติน้อยเรียงลำดับได้ดังนี้ เทียบผู้นำห้องถิ่นหรือบุคลากรทางศาสนาที่ถือปฏิบัติคุณธรรม มาร่วมให้ข้อคิดเป็นวิทยากรอบรมนักเรียน การให้ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวอบรมด้านความประพฤติของนักเรียนในห้องประชุมประจำสัปดาห์ ประจำเดือน และให้ครูนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรมร่วมกับ วัด โรงเรียน และชุมชน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารและครูส่งเสริมจริยศึกษาในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ จัดโครงการสรรหานักเรียนที่มีความประพฤติดี จัดนิทรรศการแสดงความสำคัญในวันสำคัญทางศาสนา และการจัดโครงการธรรมะ 1 นาทีเพื่อชีวิต ในด้านที่ปฏิบัติน้อยเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ จัดป้ายนิเทศการแสดงประวัติและผลงานของผู้นำหรือผู้ปกครองนักเรียน ในห้องถิ่นที่ถือปฏิบัติคุณธรรมดีเด่นจัดให้มีห้องสมุดจริยศึกษา และส่งเสริมให้มีศิลปะเกี่ยวกับศาสนาในแต่ละห้องเรียน

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยในประเทศ การเสริมสร้างวินัยให้กับบุคคลโดยทั่ว ๆ ไป ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายท่าน และผลการศึกษาพบว่าการเสริมสร้างวินัย ใช้วิธีการที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละวิธีการเป็นวิธีที่นิยมปฏิบัติและได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เช่น การใช้ภาวะผู้นำ การฝึกอบรมให้ความรู้ การสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย การจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น การยกย่องชมเชย การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน การนำเยี่ยมชมสถานที่หรือหน่วยงานที่มีชื่อเสียงหรือความสำเร็จในการรักษาวินัย การจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตน

เป็นต้น และที่งานวิจัยของหลาย ๆ ท่าน มีความเห็นตรงกันในการเสริมสร้างวินัยที่ได้ผลที่สุด คือ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของหัวหน้าหรือผู้นำในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ

งานวิจัยในต่างประเทศ

กอร์สัน (Garrison, 1959, pp. 153-156) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกให้นักเรียนมีวินัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง ในรัฐจอร์เจีย โดยศึกษาจากนักเรียน จำนวน 276 คน ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมที่เด็กหญิงทำผิดมากที่สุด คือ การพูดและการหัวเราะ แต่สำหรับเด็กชาย เป็นไปในทางก้าวร้าวมากกว่าเด็กหญิง คือ การต่อสู้การโยนสิ่งของ และพบว่า พฤติกรรมที่เป็น ปัญหาของเด็กส่วนใหญ่ครูใช้วิธีการลงโทษในการแก้ปัญหา เช่น กักตัวนักเรียนไว้หลังเลิกเรียน ให้ทำงานพิเศษ ส่งไปยังฝ่ายปกครองให้ลงโทษและการลดเกรด เป็นต้น

ฮอฟแมน (Hoffman, 1970, p. 286) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัย 3 วิธี คือ ได้แก่การใช้ เหตุผลการปล่อยปละละเลย และการรวบรวมอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่ฝึก นิสัยโดยใช้วิธีการให้เหตุผล จะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกโดยปล่อย ปะละเลยและการรวบรวมอำนาจ

ชุย (Chiu, 1975, pp. 630-645) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษาครู ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยอินเดียนา จำนวน 85 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา เกี่ยวกับการก้าวร้าวร้อยละ 8 - 10 และปัญหาทางวินัยมักเกิดกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

ไรซ์ (Rice, 1978, pp. 3862-A-3863-A) แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ได้ทำการศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับความเข้าใจ เรื่องระเบียบวินัยของโรงเรียน พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับเรื่องวินัย คือ การขาด ความสนใจของนักเรียนในเรื่องวินัย การขาดระเบียบวินัยและการขาดความสนใจเอาใจใส่ของผู้ ปกครอง ความเกียจคร้าน และการติดยาเสพติด เช่น การสูบบุหรี่และพวกแอลกอฮอล์ และการ ใช้จ่ายเงินอย่าฟุ่มเฟือย เป็นต้น

ดิงกินส์ (Dinkins, 1982, pp. 2947-A) ศึกษาปัญหาทางวินัยของนักเรียน และ มาตรการในการแก้ไขในโรงเรียนมัธยมศึกษาในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ตอนใต้ ผลการศึกษาสรุป ได้ว่า ปัญหาทางวินัยของนักเรียนที่พบเห็นบ่อยที่สุด คือ การขาดเรียน การหนีช่วงโรงเรียน ไม่ เคารพผู้บริหารโรงเรียนและครู สูบบุหรี่ พูดจาหยาบคาย แสดงกิริยาไม่สุภาพ และการทะเลาะ วิวาท สำหรับมาตรการในการแก้ปัญหานี้พบว่า วิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ การพักการเรียนและการ ไล่ออก นอกจากนั้นก็มีวิธีการอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ การกักบริเวณในโรงเรียน การห่วงหิ้วว ให้อยู่ในโรงเรียนหลังโรงเรียนเลิก การอบรม และการมอบหมายงานพิเศษให้ทำ เป็นต้น

วาเลนไทน์ (Valentine, 1986, p. 6) ได้ศึกษาเพื่อหาแนวความคิดความรู้สึกและการกระทำของผู้ช่วยและผู้บริหาร จากการศึกษาพบว่า ทั้งสองฝ่ายมีความเห็นวาระเบียบวินัยนั้นเกิดจากวิธีดำเนินการที่ซับซ้อนเป็นขั้นตอน และปัญหาสำคัญที่ทำให้ระเบียบวินัยมีความสับสนไม่บรรลุผลสำเร็จเกิดจากการติดต่อสื่อสารเป็นสำคัญ

โกลเวอร์ (Glover, 1987, p. 7) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความรู้สึกและการกระทำของครูที่มีต่อบรรทัดฐานทางวินัยในห้องเรียน โดยการสร้างแบบสอบถามซึ่งมีบรรทัดฐานของวินัยที่ได้รับการพิจารณาแล้วว่า บรรทัดเหล่านี้มีผลสร้างสรรค์ให้เกิดบรรยากาศที่ดีในห้องเรียนช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้น ไปสอบถามกับครูโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมต้น และมัธยมปลาย ผลจากการศึกษาพบว่า บรรทัดฐานทางวินัย ที่ได้รับการยอมรับจากครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย บรรทัดฐานทางวินัยที่เกี่ยวข้องได้ถูกนำไปใช้บ่อยครั้งในมัธยมต้นและมัธยมปลายและในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมต่ำ ครูประถมศึกษา จะให้การยอมรับบรรทัดฐานทางวินัยที่สร้างขึ้น มากกว่าครูมัธยมต้น และมัธยมปลาย ครูที่มีประสบการณ์น้อยเลือกที่จะสนับสนุนและยอมรับบรรทัดฐานทางวินัยมากกว่าครูที่มีประสบการณ์มาก

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยในต่างประเทศ การมีวินัยโดยวิธีการให้เหตุผล ชี้แจงให้เด็กเข้าใจ จะทำให้เด็กมีวินัยสูงขึ้นได้ดี กว่าการบังคับให้เด็กกระทำตาม ส่วนพฤติกรรมของนักศึกษาครูปีสุดท้ายในมหาวิทยาลัยอินเดียนา ปัญหาทางวินัยมักเกิดกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง และสาเหตุของปัญหาทางวินัยที่สำคัญ คือ นักเรียนขาดความสนใจในเรื่องวินัย และการขาดความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ตอนใต้ ปัญหาทางวินัยของนักเรียนที่พบเห็นบ่อยที่สุดคือ การไม่เคารพครูอาจารย์ของนักเรียน การแก้ไขวิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การพักการเรียนและการกักบริเวณในโรงเรียน วาเลนไทน์ ได้ศึกษาพบว่า การเสริมสร้างวินัยไม่บรรลุวัตถุประสงค์เกิดจากการติดต่อสื่อสารบกพร่อง ไม่เข้าใจกันระหว่างคนสื่อกับคนรับ เกี่ยวกับเรื่องบรรทัดฐานทางวินัยพบว่า ครูประถมศึกษาจะยอมรับบรรทัดฐานทางวินัยมากกว่าครูมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูที่มีประสบการณ์น้อยจะสนับสนุนและยอมรับบรรทัดฐานทางวินัยมากกว่าครูที่มีประสบการณ์มาก